

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 145

Poznań, środa dnia 30 marca 1932

Rok XXVII

Dlaczego niedopuszczeni?

Wszystko wskazuje, że wchodzimy znów w okres bardzo żywej działalności dyplomatycznej. Nawet wielkanocna przerwa świąteczna nie powstrzymała szybkiego i zmiennego biegu wypadków. Przed samymi świętami p. Tardieu wygłosił w senacie francuskim mowę, w której wyłożył politykę zagraniczną rządu. Mowa ta była dość charakterystyczna.

Pierwsza jej część poświęcona była Lidze Narodów, przyczem p. Tardieu mógł z łatwością wykazać, że niemożliwość Genewy w sprawie zatargu na Dalekim Wschodzie wynikała z braku wojkowej egzekutywy. Właśnie projekt francuski o armii międzynarodowej ma na celu uratowanie Ligi Narodów od upadku. Zdaniem p. Tardieu, albo Liga Narodów przyjmie projekt francuski, albo zrezygnuje ze swej roli jako organizatorki i gwarantki pokoju.

Druga część przemówienia poświęcona była przygotowywaniu konferencji w Lozannie w sprawie długów i odszkodowań. I tu bardzo silnie p. Tardieu podkreślił zasadę nienaruszalności traktatów, bez której nie może być mowy o powrocie zaufania, tego podstawowego czynnika odbudowy Europy. „Jest to kwestja moralności międzynarodowej — mówił p. Tardieu — i, nie chcąc się narażać na niezadowolenie swoich najlepszych i najwierniejszych przyjaciół, Francja do końca stać będzie na gruncie poszanowania podpisów.” Premier francuski dał do zrozumienia, że rząd paryski nigdy nie zgodzi się na jednostronne wypowiedzenie planu Younga, natomiast gotów będzie na ugodowe wprowadzenie do niego odpowiednich zmian.

Następnie przeszedł p. Tardieu do kwestji dziś najaktualniejszej, mianowicie do sprawy federacji naddunajskiej. Mowa jego nie zawierała nowych szczegółów co do konkretnego ujęcia tego pomysłu. Natomiast charakterystyczna była przez to, że p. Tardieu położył bardzo silny nacisk na konieczność bliskiej współpracy między Francją i Anglią, kładąc ją u podstaw wszelkich rozstrzygnięć europejskich i uważając, że osobne rozmowy francusko-angielskie na temat wszelkich spraw europejskich winny wejść w życie zwycięsko. Poza to mowa p. Tardieu zawierała bardzo serdeczne i znamienne ustępy pod adresem Włoch, zapowiadając rozpoczęcie pracy nad usunięciem tego wszystkiego, co dzieliło Francję od Włoch. Premier francuski wymienił uprzejmie również w jednym zdaniu Polskę jako ten kraj, który, obok Małej Ententy i Belgji, udziela Francji pełnej zaufania współpracy.

Tak mówił p. Tardieu przed świętami. Mowa jego była zapowiedzią konferencji, którą miał on odbyć z p. Mac Donaldem. Tymczasem już w ciągu wielkiej soboty sytuacja uległa zmianie o tyle, że p. Mac Donald zaprosił do Londynu nie tylko p. Tardieu, ale również

Podróż premiera Tardieu do Londynu

Oficjalne wyjaśnienie francuskie — Konferencja w sprawie Europy środkowej postanowiona jednomyślnie

Paryż, 30. 3. (PAT.) Francuskie min. spr. zagr. ogłasza komunikat, określający bliżej okoliczności, w jakich odbyła się wymiana zdań między rządem francuskim a angielskim w sprawie podróży ministrów francuskich do Londynu oraz projektowanej konferencji 4 mocarstw.

Premier Tardieu — głosi komunikat — opuści Paryż w niedzielę popołudniu i uda się do Londynu, odpowiadając w ten sposób na zaproszenie rządu angielskiego, otrzymane w początku marca. Premierowi Tardieu

towarzyszyć będzie w podróży min. Flandrii.

Co się tyczy konferencji 4 wielkich mocarstw, które mają opracować zaproszenie do 5 krajów Europy środkowej w sprawie poprawy ich stosunków gospodarczych, sytuacja przedstawia się następująco:

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

Konferencja ta jest w zasadzie przyjęta jednomyślnie, lecz dotychczas nie można było ustalić daty wskutek niepewności co do istotnych możliwości rządów i ministrów, jacy mają się na niej spotkać.

kanclerza Brüninga i włoskiego ministra Grandiego. Jak wczoraj wykazywała nasza korespondencja z Paryża, p. Mac Donald pragnął w ten sposób zaznaczyć, że bynajmniej nie chce wiązać się z Francją odrębnymi układami, ale chce ze wszystkimi mocarstwami rozmawiać równorzędnie. Była to dla opinji francuskiej dość przykra niespodzianka. Do przedwstępnej rozmowy między p. Mac Donaldem a p. Tardieu jednak dojdzie, ale już dziś wiadomo, że główny nacisk położony będzie na t. zw. konferencję „czterech”. Procedura rozmów dyplomatycznych jest już mniej więcej ustalona kompromisowo, mianowicie po konferencji „czterech” ma odbyć się konferencja pięciu państw naddunajskich, a zakończeniem tych rokowań ma być konferencja „dziewięciu”, czyli czterech mocarstw i pięciu państw naddunajskich.

Według „Börsen Ztg.” kanclerz

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

się do tego, aby rozwiązać zawikłane zagadnienie.

„Oeuvre” podkreśla, że wobec budzącego się znów do życia pangermanizmu i wobec widma „rewolucji komunistycznej” zbliżenie angielsko-francuskie i wyteżona współpraca tych dwu narodów jest konieczna. — Pismo to stwierdza dalej, że wizyta Tardieu w Londynie nastąpiła właśnie w najodpowiedniejszym momencie.

Dzienniki zaznaczają, że tematem rozmów będzie również sprawa reparacji oraz taryf celnych pomiędzy obu krajami.

„Zadowolenie prasy francuskiej — Doniosłe znaczenie narad

handlowy z temi krajami jest czynny, a przeszło piąta część jej wywozu idzie nad Dunaj. Wskutek tego rozmaite układy preferencyjne, jakie mają być zawarte między państwami naddunajskimi, istotnie mogą przynieść Polsce znaczne szkody. Mimo to próby rozszerzenia federacji naddunajskiej przez przywrócenie t. zw. bloku państw rolniczych, tworzonych w Warszawie, nie mają dziś szans powodzenia.

Poza temi wszakże względami gospodarczymi istnieją względy polityczne, istnieje fakt wyeliminowania Polski z ważnych bardzo posunięć dyplomatycznych, a poza to istnieje obawa zorganizowania nowej współpracy francusko-niemieckiej tym razem już całkowicie bez udziału Polski, a więc gorzej nawet, niż to stało się w Locarno.

A wreszcie niebawem odbędą się wybory do parlamentu francuskiego. Do władzy gotowa dojdzie lewica francuska, której stanowisko w polityce zagranicznej jest znane. Sytuacja więc nie nastraja różowo i tem tłumaczy się zapewne, że w przeciwieństwie do innych rządów, jedynie rząd polski nie zabrał dotychczas oficjalnie głosu w sprawie nowej „organizacji” Europy.

Zadrażnienie stosunków angielsko-włoskich

Jak donoszą z Rzymu, duże wzburzenie wywołała tam wiadomość, iż rząd angielski postanowił skasować zupełnie naukę języka włoskiego w szkołach powszechnych na wyspie Malcie. Dzienniki włoskie stwierdzają, iż decyzja ta stanowi prawdziwy zamach na tradycje historyczne i kulturalne Malty, na której większa część ludności postuguje się od wieków językiem włoskim. „Lavoro Fascista” pisze o „programie wynarodowienia”, jaki Londyn postanowił zastosować wobec Maltańczyków.

Na skutek tej sprawy tradycyjna w obrębie Morza Śródziemnego przyjaźń angielsko-włoska uległa silnemu osłabieniu. Ostatnio dużą irytację w Londynie wywołała wiadomość o przemówieniu podsekretarza stanu w rządzie włoskim, p. Giunty, który miał użyć ostrych zwrotów pod adresem Anglii. Pismo angielskie „Malta Chronicle” doniosło nawet, że p. Giunta wymyślał jakoby witającego go na Malcie konsula włoskiego za to, że ów nie przybył na statek w czarnej koszuli — i że przy tej okazji wykrzykiwał głośno: „Wszak jesteście tu na ziemi włoskiej, we Włoszech — rozumie pan? Na wielkiej drodze naszego imperjum afrykańskiego!”

P. Giunta zdementował odrazu to doniesienie „Malta Chronicle”, ale atmosfera jest w dalszym ciągu zagnona. Konflikt maltański wzmocni w każdym razie pozycję zwolenników zbliżenia Włoch z Francją.

Demonstracje w Moskwie

Berlin, 30. 3. (PAT.) Według doniesień z Moskwy, na całym terytorjum Z. S. R. R. doszło ostatnio do poważnych wykroczeń, połączonych z napadami na sklepy żywnościowe w Moskwie. Przed budynkiem trustu mlecznego i cukrowego, zgromadził się tłum kobiet, które zdemolowały sklepy i obili do krwi służbę. Konna policja musiała interwenjować, rozpędzając demonstrujące kobiety. Wiele osób zostało rannych.

Sytuacja strategiczna na Dalekim Wschodzie

Jesteśmy świadkami, jak Japonia bez wypowiedzenia wojny Chinom oderwała od nich Mandżurję i obsadziła ważniejsze porty chińskie na brzegach Morza Żółtego, w tej liczbie największy port handlowy — Szanghaj, podrywając tem handel innych państw i jednocześnie obniżając w oczach żółtych narodów autorytet rasbiałej.

Przed wojną światową taki postępek Japonii wywołałby zbrojną reakcję mocarstw, a w pierwszym rzędzie Stanów Zjednoczonych, których interesy handlowe w Chinach są najbardziej zagrożone. Ale w obecnej chwili samodzielne wystąpienie zbrojne największych potęg morskich, Anglii lub Stanów Zjednoczonych, jak również kolosa lądowego — Rosji — jest bardzo, a bardzo wątpliwe, gdyż sytuacja strategiczna na wschodzie Azji i wodach Oceanu Spokojnego, jak zobaczymy poniżej, nie rokuje dla nich pomyslnego wyniku wojny.

Cesarstwo japońskie rozpostarło się ze swą 70 000 000 ludnością na łańcuchu wysp: Sachalin (część południowa), Hokaido, Nipon, Szikoku, Kiusiu, wyspy Riu-kiu, Formoza. Wyspy te, posiadające liczne podstawy morskie pierwszej klasy, nie mówiąc już o drugiej i trzeciej, odcinają od Oceanu Spokojnego morza: Japońskie, Żółte i Wschodnio-Chińskie na przestrzeni od Władywostoku do Amoy i przykrywają sobą połączenia przez powysze morza z kontynentem azjatyckim. Dzięki zagarnięciu przez Japonię Korei i oparowaniu obecnie Mandżurji, oraz braku floty morskiej, zarówno chińskiej, jak i rosyjskiej, morza te stały się faktycznie wewnętrznymi wodami państwa mikada. Przeto traktować trzeba teraz Japonię jako państwo kontynentalne. Przyłączając Mandżurję, zyskała Japonia około 900 000 km. kw. obszaru z ludnością 30-miljonową, która składa się przeważnie z pracowitych, spokojnych rolników. Kraj ten jest bogaty we wszystkie niemal surowce, konieczne dla prowadzenia wojny i to w ilościach, rzec można, nieograniczonych.

Miljonowa armia japońska z łatwością unicestwi wszelkie próby napaści na lądzie azjatyckim, a silna flota morska w oparciu o liczne, dobrze rozbudowane, jak na wyspach, tak i na lądzie, podstawy morskie, zapewnia bezpieczeństwo wybrzeży wysp japońskich, Korei i Mandżurji, a także bezpieczeństwo komunikacji między wyspami Mandżurji i Korei.

Pozatem posiada Japonia na Oceanie Spokojnym grupy wysp: Bonina, Marszale, Karoliny i Marjany. Dzięki temu zyskała świetne warunki dla działania swej floty rozpoznawczej na drodze z Ameryki do Filipin.

Dosyć spojrzeć na mapę, by uświadomić sobie, że cały zachodni obszar Pacyfiku znajduje się w promieniu działań morskich, podstaw Japonii, która na tym obszarze będzie mogła sprawnie kierować swoją marynarką, gdyż może szybko naprawić uszkodzenia floty bojowej i w porę ją uzupełnić.

Z państw europejskich jedynie Anglia posiada flotę morską, silniejszą od japońskiej. Ale, by skoncentrować na wodach zachodnich Pacyfiku siły przeważające, musiałaby Anglia ciągnąć swą flotę z wszystkich prawie wód kuli ziemskiej, co dla niej ze względów politycznych jest rzeczą prawie niemożliwą. Gdyby pomimo to udało się flocie angielskiej pokonać flotę japońską i zmusić ją do ukrycia się w portach, to przeprowadzenie blokady Japonii, opierając się o podstawę morską w Singaporze, która znajduje się w odległości około 5 000 mil od obszaru działań, jest rzeczą nie do pomyślenia i prowadziłoby jedynie do osłabienia floty własnej. Pozatem nie mogłaby Anglia, nawet po zwycięstwie na morzu, wyrzucić Japończyków z lądu azjatyckiego, gdyż to wogóle przerasta wszelkie jej możliwości.

Co się tyczy Stanów Zjednoczonych A. P., to mają one możność całą flotę skierować do działań przeciw Japonii. Flota ich ma przewagę nad flotą japońską w stosunku 5:3. Jednakże właściwości floty japońskiej, jak i sytuacja strategiczna dają jej pewną nadzieję, że przeciwstawi się zwycięsko flocie Stanów Zjednoczonych.

Flota amerykańska posiada szybkość bojową 21 węzłów, gdy flota japońska — 23 węzły. Przewaga ta oddaje inicjatywę flocie japońskiej, bo daje jej swobodę taktyczną i strategiczną, pozwalając na odrywanie się

wedle woli od nieprzyjaciela i decydowanie o czasie bitwy.

Flota japońska ma bogate doświadczenie bojowe z wojny rosyjsko-japońskiej i światowej. Działania Japończyków zdumiewały wojenno-morskie sfery świata. O doświadczeniu zaś bojowym floty Stanów Zjednoczonych można mieć pewne wątpliwości, gdyż doświadczenie to, wyniosła ona z wojny roku 1898-99, gdzie walczyła ze starami pułkami hiszpańskimi.

Pozatem Stany Zjednoczone na zachodnich brzegach posiadają zaledwie 2 doki, z których jeden prywatny w zatoce San Francisco, a drugi marynarki wojennej w Puget-Soudan. Najważniejszą podstawą morską na Pacyfiku floty Stanów Zjednoczonych, znajdująca się na Hawajach (Leasl Harbour), a więc na 5 000 mil od Japonii, posiada tylko jeden dok. Na Filipinach posiadają Stany Zjednoczone jedną tylko słabą i nieprzygotowaną do obrony podstawę morską Olongapo, gdyż zgodnie z układem waszyngtońskim zrezygnowali z budowy nowej bazy. Te podstawy nie wystarczają dla zaspokojenia w czasie pokoju potrzeb floty Stanów Zjednoczonych na Oceanie Spokojnym, a obsłużyć olbrzymią flotę amerykańską w czasie wojny zupełnie nie będą w stanie. Widzimy więc, że Stany Zjednoczone dla tak poważnej operacji, jak walka z flotą japońską, podstaw morskich na Oceanie Spokojnym faktycznie nie posiadają.

Po wyjściu z Kanału Panamskiego i przepłynięciu Hawajów flota amerykańska wejdzie w sferę działań krążowników, torpedowców, łodzi podwodnych i samolotów japońskich, które mają bazy na wyspach Marszałskich, Karolinach i Marjanach. Na przestrzeni więc do Filipin flota Stanów Zjednoczonych będzie się ciągle znajdowała pod groźbą niespodziewanych ataków przeciwnika, co rzeczą naturalną będzie ujemnie wpływało na jej stan.

Gdyby ostatecznie udało się flocie Stanów Zjednoczonych dotrzeć do Filipin z zachowaniem swej przewagi liczebnej, to w oparciu o tę podstawę,

odległą o tysiące mil od obszaru działań na wodach japońskich, żadnej blokady przeprowadzić nie będzie ona mogła. A do tej operacji siłą rzeczy przyjsby musiało, gdyż Japończykom byłoby bardzo na rękę unikać rozstrzygającej bitwy do czasu nim uciążliwa operacja blokadowa nie nadwyręży floty Stanów Zjednoczonych A. P. i nie zgotuje jej losu Wielkiej Armady Filipa II. Przy najbardziej sprzyjających warunkach flota Stanów Zjednoczonych może dopłynąć do Filipin, zaledwie w ciągu 6—7 tygodni. Będzie to aż za wiele czasu dla Japończyków, by zająć te wyspy. Na to wystarczy im zaledwie tydzień, gdyż są one prawie bezbronne, garnizon wynosi bowiem 15 000 ludzi. W tym wypadku sytuacja floty Stanów Zjednoczonych byłaby o wiele jeszcze trudniejszą. Jeżeli pozatem weźmiemy pod uwagę olbrzymie trudności, jakie przedstawiać będzie zaopatrzenie floty Stanów Zjednoczonych, skoncentrowanej na wodach japońskich, w materjały pędne, amunicję i żywność po przez całą szerokość Oceanu Spokojnego, na linjach komunikacyjnych o 10 000 mil długości i znajdujących się pod ciągłą groźbą ataków przeciwnika, to stanie się jasnym, jakie ryzyko przedstawia dla Stanów Zjednoczonych A. P. podjęcie wojny z Japonią.

W sytuacji strategicznej Rosji w stosunku do państwa wschodzącego słońca nie się nie zmieniło ku lepsze- mu od roku 1905, a raczej pogorszyło. Teraz, jak i wtedy jedyna linja kolejowa, biegnąca na przestrzeni 8 000 kilometrów łączy Rosję europejską z brzegami Pacyfiku. Wobec zwiększonych znacznie potrzeb terazniejszej wojny ta jedyna linja jest zupełnie niewystarczająca, by zapewnić walczącej miljonowej armii zaopatrzenie w żywność i amunicję. Wojna z Japonią w tych warunkach miałaby dla Rosji wynik katastrofalny, pozbawiając ją napewno brzegów Oceanu Spokojnego.

Z powyższego widać, że w dobie obecnej żadne mocarstwo nie jest w stanie przeciwstawić się zbrojni polityce japońskiej w Azji. Mogłaby to uczynić jedynie większa koalicja mocarstw, ale powstanie jej w obecnej chwili jest także zdaje się niemożliwością.

DZIERŻYKRAJ-STOKALSKI,
generał w st. sp.

Francja i Italja

Dyskutowana obecnie kwestja federacji naddunajskiej wysunęła znowu na pierwszy plan sprawę porozumienia francusko-italjskiego, a nawet — użyjmy tu tego słowa — przymerza obu tych państw. Któż zaprzeczy, iż takie porozumienie byłoby pożądanem? Czy Francja i Italja nie dopełniają się wzajemnie w swej produkcji i rodzaju bogactw naturalnych?

Jakież są i mogą być powody, stojące na przeszkodzie temu porozumieniu? Francja nie pożąda żadnych terytorjów włoskich; odnosi się z poszanowaniem do formy rządów w Italji. Z drugiej zaś strony nie można przypuszczać na serjo, aby Italja żywiła jakiegokolwiek zamiary zabiorcze względem Francji i chciała sięgać po terytoria, znajdujące się pod władzą Francji. Pewne przesadne roznamietanie części prasy i opinji włoskiej nie należy do kategorii argumentów poważnych, a wybrki podobne mogą się zdarzać po tej i po tamtej stronie.

Jeśli zatem Francja i Italja nie mają zamiaru odbierać sobie niczego, tembardziej, powinny się porozumieć w kwestji życzliwej wymiany między sobą. Italja obfituje np. w ręce do pracy, ludność jej wzrasta i przewyższa już liczebnie ludność Francji. A więc kooperacja na polu pracy może istnieć ku pożytkowi obu państw.

W Tunisie liczba Włochów równa się liczbie Francuzów. Kwestja naturalizacji odgrywała i odgrywa wciąż tutaj pewną rolę od lat już trzydziestu, ale czyż była ona przeszkodą w zawarciu przymerza w latach 1914—1918? Nie podobna wyobrazić sobie, aby dyplomacja obu państw nie potrafiła znaleźć trafnego i rzeczowego rozwiązania dla tej kwestji.

Innym jeszcze terenem, na którym może się odbyć porozumienie jest Afryka Centralna i Wschodnia. Wszystkie kwestje sporne, odnoszące się do oaz, dróg komunikacyjnych etc. mogą być załatwiane bez wielkich trudności.

Wreszcie Francja i Italja mogą i powinny się porozumieć z Anglią w kwestji polityki nad Dunajem. Europa nie będzie mogła żyć i pracować spokojnie, dopóki problemat unji nad-

ski Hambrosa, który miał sfinansować pożyczkę, postawił zbyt uciążliwe warunki.

W związku z ciężką sytuacją rząd Venizelosa postanowił zredukować budżet o 1.800 milionów drachm przez poczynienie oszczędności we wszystkich działach wydatków.

Na tem jednak nie koniec. Premier Venizelos oświadczył, iż wobec ciężkiego położenia kraju, uważa za wskazane utworzenie rządu koalicyjnego, złożonego z przedstawicieli wszystkich stronnictw. Do tej pory władza spoczywała niepodzielnie w rękach stronnictwa Venizelosa.

Jak widać, wszędzie rośnie szybko świadomość, iż tylko rządy, oparte o zaufanie narodu, mogą stawić czoło trudnościom obecnej doby.

Po zgonie ks. biskupa Łozińskiego

Ks. biskup Łoziński miał wiele sentymentu do Piłsudskiego i jego obozu. Zwłaszcza bliski był temu obozowi w poglądach swoich w sprawie stosunku ziem wschodnich do reszty Polski. Jednak szlachetny ten obywatel i kapłan nie mógł się pogodzić z metodami, jakie „sannacja” zaprowadziła w Polsce po rewolucji majowej i narzucenia swoich przekonań siłą. Znany jest jego list pasterski w sprawie imienia J. Piłsudskiego, w którym te metody potępił wyraźnie i ostro. To jego wystąpienie naraziło go na wiele przykrości. List ten nosi datę 23 marca 1930 r. Jest on odpowiedzią na wystąpienia dowódcy garnizonu w Pińsku. W orędziu śp. ks. biskupa Łozińskiego czytamy:

„Ale ja wiem, moi Synowie Kochani, o co Wam (oczywiście niektórym z Was, i do tych piszę) chodzi. Oburza Was, że nie chciałem wypowiedzieć panegiriku na cześć p. Marszałka.

„Otóż na to muszę Wam odpowiedzieć z całą otwartością, iż rzeczywiście nie chciałem i że podległemu mi duchowieństwu wyraźnie takich panegiryków wygłaszać zakazałem. Ale dlaczego? Przyczyną bynajmniej nie jest rzekoma moja niechęć do p. Piłsudskiego. Lecz poprostu uważam wygłaszanie panegiryków w kościele i przy nabożeństwach za mocno niewłaściwe i fałszujące myśl liturgiczną Kościoła.

„Msza św., to Najświętsza Ofiara samego Chrystusa, kazanie to nauka życia chrześcijańskiego. Podrabiać ją na pustą parady, to uczynić z nich komedię, co jest świętokradztwem, albo uroczyść kościelną uczynić równą obchodowi na cześć żywego człowieka jest bluźnierstwem. Czy myślicie, iż mógłbym takie rzeczy tolerować? Chcecie się modlić za swego Wodza? Proście o odprawienie Mszy św. za niego. Nietylko nie mam przeciwko temu, ale owszem bardzo to pochwalam i gotów jestem zawsze mszę tę sam odprawić... Ale chce i będę zawsze warunek ten odnawiał, aby się to odbywało po katolicku, t. j. nie, jak ongi od nas żądano, „z nakazu”, ani też: dla czezej ceremonji, ani jak właśnie mówiłem w katedrze, dla jakichś ubocznych względów, lecz we wszelkiej pobożności i czystości”.

A dalej czytamy tam takie słowa do wojska skierowane:

„Nie jesteście wojskiem ani partji ani człowieka, ale ojczyzny. Rzplitej całej. Nie wolno wam pod groźbą złamania przysięgi stawiać się pretorjanami”.

Cały list pasterski wypłynął z ducha katolickiego tego wielkiego kapłana i z patriotyzmu tego niezłomnego obywatela. Jest on przedewszystkiem objawem męskiego charakteru. Śp. ks. biskup Łoziński walczył ze złem wszędzie śmiało i odważnie. Dlatego życie jego było jednym pasmem borykania się i cierpienia wprost bohaterskiego. Nie zrażało Go jednak nic, ponieważ wiedział, iż jest żołnierzem Kościoła Katolickiego, który piastuje wielkie idee i walczy o dobra nadprzyrodzone.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMACNIA POTEGĘ
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Stronnictwo Narodowe

Koło Główna

Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 31 bm. o godz. 19.30 w sali p. Kijeka (dawniej Jankowski) przy ul. Główniej 111. Referat wygłosi p. red. Bogdan Piotrowski na temat „Kwestja żydowska”.

O liczny udział proszą

ZARZĄD.

Wpływy hitlerowców w Gdańsku rosna

Obecnie starają się opanować policję kryminalną

Gdańsk, 30. 3. (PAT). Dążenia hitlerowców do podporządkowania swym wyłącznym wpływom nietylko poszczególnych urzędów przez obsadzenie kierowniczych stanowisk, ale i organizacji społecznych, a zwłaszcza urzędniczych — coraz bardziej przybierają na sile.

Ostatnio hitlerowcy czynią starania celem opanowania związku urzędników policji kryminalnej, na czele którego stoi znany ze swych sympatyj prohitlerowskich radca kryminalny Reile.

Z tego powodu socjalistyczny dziennik „Danziger Volksstimme” podnosi,

że jest rzeczą w najwyższym stopniu niebezpieczną, a jednocześnie niedopuszczalną, by hitlerowcom pozwolono opanować tę organizację, która powołana jest w pierwszym rzędzie do walki z przestępczością. Jeśli chodzi o walki polityczne, to hitlerowcy w znacznym stopniu przyczynili się do wzrostu przestępczości.

Można sobie wyobrazić, zaznacza dziennik, jak się będzie przedstawiała w przyszłości sprawa wykrycia przestępstw hitlerowców, o ile do akcji tej powołani mają być urzędnicy należący do ich stronnictwa.

Niszczycielski pożar w Zagrzebiu

Splonął wielki, czteropiętrowy gmach — Dwie osoby zginęły w płomieniach, a 25 jest ciężko rannych

Zagrzeb, 30. 3. (Tel. wł.) Dziś w nocy wybuchł na drugim piętrze domu przy placu Dolca pożar, który w krótkim czasie objął cały gmach. Przybyła straż musiała ograniczyć się do zlokalizowania pożaru, ze względu na obawę przetrzucia się ognia na sąsiednie budynki.

Wobec ogromnych zapasów łatwopalnego materiału, a zwłaszcza filmów w mieszczącej się na drugim piętrze specjalnej wypożyczalni — w mgnieniu oka cały budynek nie wyłączając parterowych mieszkań stanął w płomieniach. Z wielką trudnością udało się opróżnić 45 mieszkań. Ratowano się przy pomocy drabin strażackich, lub też wyskakiwaniem do siatek ochronnych.

Dopiero nad ranem udało się po ogromnych wysiłkach zlokalizować pożar.

Mimo wszelkich zabiegów w płomieniach znalazły śmierć dwie osoby, a 25 odniosły ciężkie poparzenia. Szkody oblicza się na kilka milionów dolarów.

Zatarg Wielkiej Brytanji z Irlandją

Co zawiera nota angielska — Stanowisko rządu de Valery

Dublin, 30. 3. (PAT). Niezwłocznie po otrzymaniu odpowiedzi rządu W. Brytanji na złożoną przez wysokiego komisarza Wolnego Państwa w Londynie notę, odbyło się posiedzenie rady ministrów pod przewodnictwem de Valery.

W ogólnym zarysie nota angielska jest powtórzeniem treści oświadczenia, złożonego przez Thomasa w izbie gmin. Zawiera ona wyraźne określenie stanowiska rządu brytyjskiego w sprawie przysięgi i rocznych spłat. Podnosi, że art. I, II i III traktatu anglo-irlandzkiego, udzielają Wolnemu Państwu statutu, identycznego ze statutem Kanady, tem samem czynią przysięgę obowiązującą, zaś art. IV. traktatu ustanawia treść przysięgi. Co do spłat rocznych, to zarówno litera zawartego porozumienia, jak i honor, wkładają na Wolne Państwo obowiązek dalszego ich uiszczania, okoliczność, co do której dawny rząd prez. Cosgrave'a nie miał najmniejszych wątpliwości.

Rząd Irlandji zajmuje w stosunku

do noty angielskiej stanowisko następujące:

Prez. de Valera nie zamierza bynajmniej dotykać sprawy przysięgi w tej formie, w jakiej jest ona ujęta w traktacie. Decyzją jego jest zmiana konstytucji Wolnego Państwa, do której przysięga została wprowadzona przez rząd poprzedni, mimo, że w samym traktacie niema nic, coby wkładało na ten rząd jakikolwiek w tym sensie obowiązek. Nie traktat, ale konstytucja uczyniła przysięgę obowiązującą i w tym też sensie ma być zredagowana odpowiedź rządu Wolnego Państwa na notę brytyjską.

Co się tyczy spłat rocznych, wynikających z wykupu ziemi, to odpowiedź irlandzka, poza innymi argumentami natury prawnej, ma podnieść okoliczność, iż w Irlandji Północnej te same spłaty, wynoszące około 600.000 f. ang. rocznie, są bez żadnych obiekcyj ze strony W. Brytanji zatrzymywane w skarbie krajowym.

Stanowisko poszczególnych ugrupowań politycznych — Sprawa przysięgi i zobowiązań finansowych

Dublin, 30. 3. (PAT). Odpowiedź W. Brytanji na deklarację rządu Irlandji traktowana jest jako ostateczne przeniesienie sprawy przysięgi i spłat rocznych na płaszczyznę rokowań pomiędzy obu rządami. Oczekują tu, że ta pierwsza wymiana not będzie zapowiedzią całego szeregu dalszych kroków, do których rząd De Valery gotuje się w spokojnem przeświadczeniu słuszności swoich tez.

Cosgrave i członkowie byłego rządu naradzają się nad sytuacją. Zamiarem Cosgrave'a jest powstrzymanie się od wszelkiej akcji do chwili złożenia sejmowi wniosków rządowych.

Przywódca grupy labourzystów Norton oświadczył się w tym sensie, że jakkolwiek Labour Party będzie zawsze obstawała za pokojowem rozstrzygnięciem i unikaniem zadrażnienia, to jednak stronnictwo stoi na stanowisku, że naród irlandzki ma swoje prawa, których nikomu nie wolno pozbawiać.

Co do treści oświadczenia Thomas'a w angielskiej izbie gmin w sprawie konieczności zachowania w konstytucji przysięgi i zobowiązań finansowych, to w tutejszych kołach rządowych zapatrują się na to oświadczenie raczej jako na uroczyste, spowodowane koniecznościami politycznymi zmanifestowanie tezy angielskiej, a artykuł wstępny pisma rządowego „The Irish Press” komentuje wystąpienie Thomasa jako próbę wywarcia na rządzie irlandzkim presji.

Co się tyczy wpływających z procesu wykupu ziemi spłat rocznych, wpłacanych dotychczas do skarbu W. Brytanji, to pismo kwestjonuje legal-

ność zawartego w tej sprawie w roku 1926 porozumienia pomiędzy ówczesnym ministrem skarbu Irlandji mr. Blythem a kanclerzem skarbu W. Brytanji W. Churchilllem.

Marja Lewandowska

zasądzona na rok więzienia

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że w procesie p. Marji Lewandowskiej sąd wydał wyrok, skazujący ją na rok więzienia za usiłowany szantaż. (z)

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89 1/2 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.91 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł., gotówką — zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.16 do 174.42 zł., gotówką 173.82 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 3. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ciężar litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.)

Ceny transakcyjne	
Zyto 30 tonn par. Poznań	25,25
Pszenica 15 tonn par. Poznań	25,25
Ceny orientacyjne.	
Zyto	24,75— 25,00
Usposobienie stałe	24,75— 25,25
Usposobienie stałsze	20,50— 21,50
Jęczmień 64—66 kg.	21,50— 22,50
Usposobienie spokojne	23,75— 24,75
Usposobienie spokojne	22,50— 23,00
Owies nadający się do siewu	20,75— 21,25
Owies zwykły	37,00— 38,00
Usposobienie stałe	38,00— 40,00
Usposobienie stałe	15,50— 16,00
Otręby pszenne	14,00— 15,00
Otręby pszenne (grube)	15,00— 16,00
Rzepak	32,00— 33,00
Gorczyca	30,00— 35,00
Wyka latowa	22,50— 24,50
Peluszka	24,00— 26,00
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	30,00— 34,00
Lubin niebieski	11,50— 12,50
Lubin złoty	16,00— 17,00
Seradela	32,00— 34,00
Koniczyna czerwona	160,00—210,00
Koniczyna biała	320,00—460,00
Koniczyna szwedzka	130,00—150,00
Koniczyna żółta odłuszczone	150,00—170,00
Przelot	260,00—300,00
Tymoteusz	40,00— 55,00
Rajgras angielski	45,00— 50,00
Słoma luźna	3,10— 3,40
Słoma prasowana	4,50— 5,00
Siano luźne	5,50— 6,00
Siano luźne nadnoteckie	6,75— 7,25
Siano prasow. nadnoteckie	7,75— 8,25
Makuch lniany 36—38%	26,00— 28,00
Makuch rzepakowy 36—38%	18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48%	19,00— 19,50
Ogólne usposobienie stałsze.	

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 30 tonn, pszenicy 25 tonn, otrąb żytnich 16 1/2 tonn, otrąb pszenicznych 30 tonn, maki żytniej 122 800 kg., maki pszennej 38 930 kg., kaszy owsianej 11 250 kg., ziemniaków jadalnych 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 30. 3. 1932 r.

Spędzono: wołów 52, buhajów 160, krów 278, świń 1250, cieląt 457, owiec 38, razem 2235 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzegane	64— 68
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	58— 62
Mięsiste tuczone starsze	46— 54
Miernie odżywione	30— 40

Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	56— 60
Tuczone mięsiste	46— 54
Nietuczone dobrze odżywione starsze	40— 44
Miernie odżywione	32— 36

Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	62— 66
Tuczone mięsiste	54— 60
Nietuczone dobrze odżywione	30— 38
Miernie odżywione	24— 28

Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 68
Tuczone mięsiste	58— 62
Nietuczone dobrze odżywione	46— 54
Miernie odżywione	32— 40

Młodzież:	
Dobre odżywione	32— 40
Miernie odżywione	26— 30

Cielęta:	
Najprzedsze cielęta wytuczone	74— 80
Tuczone cielęta	68— 72
Dobrze odżywione	60— 66
Miernie odżywione	44— 50

OWCE:

Wytuczone pełnomięsiste jałginięta i młodsze skopy	70— 80
Tuczone starsze skopy i maciorki	00— 00

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	88— 90
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	82— 86
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	76— 80
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	70— 74
Maciory i późne katastry	72— 80
Świnie bekonowe	70— 74
Świnie bekonowe loco stacja załadowania I. kl. 66—70, II. kl. 62—66.	
Przebieg targu spokojny.	

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 3. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania była utrzymana, również i kursy. Z papierów państwowych handlowano 5 proc. pożyczkę konwersyjną po 38,70—38,75 w oddaniu, natomiast poszukiwano 4 proc. pożyczki

westycyjną po 92 proc. bez oddawców. — Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 8 proc. listy dol. stare po 67 1/2 proc., w tranzakcjach, zaś 4 proc. listy zast. konwertowane notowano 28 1/2 proc. w placeniu, jak również 6 proc. listy żytnie, z których początkowo handlowano mniejszą ilość po 13, pod koniec jednakże po 13 1/2 w placeniu.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 85.— W obrotach nieoficjalnych płacono za 3% pożyczkę budowlaną 39.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):
5% Pożyczka konwersyjna 38.70—38.75 O.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 67 1/2% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 28 1/2% P.

(Kurs w złotych).
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13.50 P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 85.— P.
Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 30. 3. 1932 r.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn.: tr. 8.88 1/4, sp. 8.90 1/4, kup. 8.86 1/4.

Dewizy:			
	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,60	124,91	124,29
Gdańsk	174,50	174,93	174,07
Holandja	360,20	361,10	359,30
Londyn	33,50	33,63	33,31

Nowy Jork czek	8,917	8,937	8,897
Nowy Jork kabel	8,922	8,942	8,902
Paryż	35,11	35,20	35,02
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcaria	172,80	173,20	172,34
Włochy	46,30	46,53	46,07
Berlin	212,50		

Tendencja dla walut europejskich słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożycz. bud.	38,25	38,00
4% pożycz. inwest.		95,00
4% pożycz. inw. szt. ser.		10,00
5% pożycz. konw.		39,00
4% pożycz. dolarowa	49,50	49,00
6% pożycz. dol.		60,50
7% pożycz. stabil.	59,00	58,50
10% pożycz. kolejowa		100,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—	85,00
W. T. K. Węgl.	0,00—	14,50
Lilpop	0,00—	15,00
Ostrowieckie serja B		30,50
Starachowice	0,00—	6,60

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 30. 3. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg. 254,00—257,00
Tendencja mocniejsza.

Pszenica jara 78—79 kg. . . . . 260,00—262,00
Tendencja mocniejsza.

Zyto march 72—73 kg. . . . . 198,00—200,00
Tendencja mocniejsza.

Zyto z okolic Warty i Noteci cif Berlin tr. 210,00
Tendencja mocniejsza.

Zyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp. 195,00
Tendencja mocniejsza.

Jęczmień brow. . . . . 183,00—190,00
Tendencja stała.

Jęczmień pastewny i przemysłowy . . . . . 170,00—179,00
Tendencja stała.

Owies march. . . . . 160,00—167,00
Tendencja spokojna.

Mąka pszenna . . . . . 31,50—34,75
Tendencja mocna.

Mąka żytnia 70% . . . . . 26,50—27,90
Tendencja spokojna.

Ospa pszenna . . . . . 10,80—11,10
Tendencja spokojna.

Ospa żytnia . . . . . 10,40—10,70
Tendencja spokojna.

Groch Victoria . . . . . 18,00—25,00

Groch drobny jadalny . . . . . 21,00—24,00

Groch pastewny . . . . . 15,00—17,00

Peluszka . . . . . 16,50—18,50

Bób . . . . . 15,00—17,00

Wyka . . . . . 16,00—19,50

Lubin niebieski . . . . . 11,00—12,00

Lubin złoty . . . . . 15,00—17,00

Seradela nowa . . . . . 31,00—37,00

Kuchy lniane 37% . . . . . 11,80—12,00

Kuchy z orzecha ziemnego . . . . . 13,10—13,30

Kuchy mielone (maczka) 13,00

Wytłoki suche paryt. Berlin . . . . . 9,00— 9,20

Srót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg 12,00

Srót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin 12,70

Płatki ziemniaczane . . . . . 16,80—17,00

Ogólna tendencja niejednolita.

Giełdy zbożowo-towarowe

Warszawa 29. 3. Żyto 26,00 — 26,50, pszenica dworska 28,00 — 28,50, pszenica zbierana 27,50 — 28,00, owies jednolity 25,00 do 26,00, owies zbierany 23,50 — 24,

Hitler zbliska

Wywiad dziennikarza francuskiego z przywódcą narodowych socjalistów

Korespondent dziennika paryskiego „L'Oeuvre” opisuje swoje wrażenia po wywiadzie prasowym z Hitlerem. „Hitlera trudno złapać. Wymyka się dziennikarzom. Jeden z naszych kolegów zadaje wreszcie pytanie dr. Hanfstaenglowi, szefowi hitlerowskiego oddziału prasowego:

„Co mogłoby mi się wydarzyć, gdybym w hallu hotelowym dopadł do Hitlera, uzbrojony w ołówek i notes?”

„Coby się wydarzyło? Powalonyby pana na ziemię i skępowano, zanimby pan zdołał wyrzec choć jedno słówko. Hitler, proszę mi wierzyć, jest dobrze strzeżony.”

Hitler, o ile się orientuję, boi się nade wszystko kompromitacji politycznej. Zachodziłem często do hotelu w Berlinie, gdzie mieszka. Nie mogłem nigdy zastać go, albo spał, albo się ubierał. Człowiek, który pragnie wskrzesić stare Prusy, nie ma w sobie nic z prawdziwego Prusaka.

Powiedziałem „adjuwantowi” Hitlera, Bruecknerowi, który nie mówił inaczej o Hitlerze, jak „mój wódz”:

„Hitler podoba się swym zwolennikom, jak kobieta podoba się swym adoratorom. Ma „coś” w głosie, w wyrazie oczu, w gestach, zdobywa się w całej postaci na pewien rodzaj kokieteryj! Czemużby partja nie miała spróbować przedstawić Hitlera z tej jego strony zagranicy za pośrednictwem filmu dźwiękowego?”

„Nie, mistycyzm jest właśnie najbardziej fascynującym czynnikiem; „mój wódz” musi pozostać postacią mistyczną.”

Nareszcie pewnego dnia otrzymuję telefon, abym się stawił o oznaczonej godzinie w hotelu, gdzie dostąpię zaszczytu przyjrzenia się zbliska wodzowi t. zw. Nazi.

Zebrało się nas kilka osób, sami dziennikarze: trzech Amerykanów i dwóch Szwedów. Zaprowadzono nas do pokoju nr. 422. Siedzimy tu i czekamy z pół godziny.

Punktualność, cnota Prusaków, nie należy widocznie do cnót Hitlera. Przy stojąca Amerykanka, dziennikarka, nie pozostająca widocznie pod wpływem „mistycznym” Hitlera, zwróciła się do Bruecknera z ostrą reprimendą: „Hindenburg by tak nie postąpił”, a że sekretarz w odpowiedzi uczynił beznadziejny gest ręką, dodała: „Powinniście nauczyć waszego wodza lepszych manier.”

Nasi Szwedzi pogrążyli się tymczasem w odmętach zawilej dyskusji na te-

mat tytułowania Hitlera: Czy mówić doń „panie radco”, czy „panie radco stanu”, czy też „panie” tout court.

Wreszcie wprowadzono nas do drugiego pokoju. Tu Brueckner odsunął firanki, przedstawił parę krzeseł i zamknął drzwi za nami na klucz. Wtem otworzyły się drzwi i oto stanął przed nami Hitler. Uściskał nam ręce, czyniąc przytem tak głęboki ukłon, jakiego potrafią złożyć tylko Austriacy. Zaczął mówić, a wzrok jego błądził przytem po suficie, po podłodze, po sprzętach, nie zatrzymując się na nas.

Widać było, że wódz Nazi nie czuje się dobrze w tem otoczeniu. Hitler czuje się dobrze tylko wtedy, gdy ma przed sobą tłum kilkudziesięciu w wielkiej sali; cercele przywatny w pokoju krępuje go i onieśmiela.

Recepcja trwała ponad dwadzieścia minut i widać było, że humor Hitlera stawał się coraz gorszy.

„Nie mam zwyczaju, odpowiadał na moje pytanie, prostować wszystkich fałszywych poglądów i plotek, które puszczają w obieg moi przeciwnicy. Uważam natomiast za swój obowiązek odpowiedzieć natychmiast, o ile plotki te i fałsze szkodzą interesom narodu niemieckiego. Mówiono: „Hitler to wojna”. Stwierdzam, że moje przyjsie do władzy (było to przed wyborami w dn. 13 marca r. b.) nie wpłynęło, mojem zdaniem, na zmianę w stosunkach z zagranicą. Nie, nasze zwycięstwo nie będzie groźbą dla pokoju w Europie.

„Wojna nie była nigdy ostatecznym regulatorem stosunków między narodami. Jeśli nie kończyła się zniszczeniem kompletnem jednego z przeciwników, trzeba było znowu zaczynać od nowa. Powtarzam: pokoju w Europie nie naruszymy, chyba że będzie do tego dążyła „inna strona”.

Na tem zakończył Hitler swoją orację. Następnego dnia widziałem Hitlera znowu, przemawiającego do tłumy chyba z 20.000 osób. Tu był sobą, tu imponował werwą, pasją, uniesieniem, gestem, rozmachem. Tu mógł już sobie pozwolić na rzucanie w tłum „objawień”: „Gdy nasi przeciwnicy pytają nas, cośmy dali ludowi niemieckiemu, odpowiadamy im: „nową wiarę, nową odwagę”.

Zrozumiałem teraz, widząc Hitlera na trybunie, oko w oko z tłumem wiecowym, że człowiek ten zachorowałby ciężko, gdyby mu nie dano przynajmniej raz na tydzień zbliżyć się do tłumy, do mas ludzkich.” Or.

Tragiczna niedola robotników w Sowieciech

Paryż, 30. 3. (PAT). W dzisiejszym „Le Journal” opowiada London szczegóły rozmowy, jaką miał z Rosjaninem Batlawiczem, inżynierem górniczym zatrudnionym doniedawna w dyrekcji jednego z większych przedsiębiorstw węglowych w Stalingradzie, któremu z żoną udało się zbiec do Rumunii.

Przed 1931 r. — oświadczył inżynier — górnicy sowieccy pracowali w kopalniach ściśle ograniczoną ilość godzin i obowiązani byli wydobyć w każdym miesiącu zgóry oznaczony kontyngent węgla. Jeżeli w końcu miesiąca okazało się, że ilość wydobytego surowca była niższa od przewidzianej, wówczas zniżano robotnikom pensje proporcjonalnie do powstałego deficytu.

Od r. 1931 stosowana jest inna metoda. Za wykonanie pracy odpowiedzialna jest administracja kopalni. Jeśli ilość wydobytego węgla niższa jest od przewidzianej na ten miesiąc, to robotnicy pracują nadal nie pobierając wynagrodzenia aż do czasu wyrównania się niedoboru.

Podobny stan rzeczy czyni okropnym życie robotników. Nie mają oni stałych godzin przyjmowania posiłku,

powracają do domów niesłychanie późno, co ujemnie odbija się na ich zdrowiu.

Okręg doniecki sprowadził niedawno robotników z Zagłębia Ruhry, gdzie panuje bezrobocie. Jednakże emigranci niemieccy nie mogli znieść okropnych warunków życia w kopalniach rosyjskich i powrócili do swojej ojczyzny.

Wielkanoc w Hiszpanji

Citta del Vaticano, 30. 3. (KAP). W roku bieżący tłumy nabożnych, biorących udział w nabożeństwach wielkotygodniowych były większe niż w latach ubiegłych. Można było zauważyć, że w Hiszpanji, Francji i Portugalji kościoły daleko liczniej były odwiedzone niż lat poprzednich.

Szczególnie w Madrycie i Bilbao, gdzie nie odbyły się publiczne procesje, kościoły pełne były wiernych manifestujących swe uczucia religijne. W innych miastach Hiszpanji procesje odbywały się spokojnie, choć spotykały się czasami z prowokacjami ze strony rewolucjonistów.

Cześć wielkim projektodawcom

Ave Car, emeryturi te salutant!

Odwracanie uwagi od źródła zła

Krakowski „Ilustr. Kurjer Codz.” ogromnie zirytował się naszym niedawnym artykułem wstępnym „Z zaułków przestępczości”, w którym, pisząc o skandalu erotycznym w Poznaniu i wogóle o upadku obyczajów moralnych w Polsce, zwróciliśmy uwagę na jedno ze źródeł tej deprawacji, mianowicie na „Tajnego Detektywa”, wydawanego przez „Ilustr. Kurjer Codz.”.

Uderzenie nasze w najwyższym stopniu musiało zaniepokoić wydawnictwo krakowskiego pisma. Świadczy o tem jego artykuł wstępny, w którym, usiłując odwrócić uwagę od „Tajnego Detektywa”, znowu rozpisuje się o Piekuckim, z którego na gwałt chce zrobić herolda ruchu narodowego i katolickiego w Poznaniu. Nie czujemy się powołani do przemawiania w imieniu czynników katolickich, co do nas możemy natomiast powtórzyć tylko tyle, że „I. K. C.” nigdy nie dowiedzie, aby Piekucki występował kiedykolwiek jako polityczny i działacz obozu narodowego, bo nigdy nim nie był. O zdenerwowaniu „Ilustr. Kurjera Codz.” świadczy zresztą najlepiej to, że ze sprawą Piekuckiego łączy ni w pięć, ni w dziewięć sprawę drugiej transzy francuskiej pożyczki kolejowej, sprawę ustaw wojskowych i szereg innych podobnych kwestyj.

Wszystki „Ilustr. Kurjera Codz.” są daremne. Uwaga społeczeństwa na szkodliwą działalność „Tajnego Detektywa” została już zwrócona i wywołała żywy oddźwięk. „Naiwne” tłumaczenie krakowskiego pisma, że „Tajny Detektyw” oddaje usługi policji, nie wytrzymuje krytyki. Nasza policja kryminalna nie potrzebuje chyba uczyć się swej sztuki na „Tajnym Detektywie”. Natomiast ucza się na nim niestety zwyli zbrodnicze. A to nie jest wymysł tylko prasy narodowej w Polsce. Po-

twierdziła to nie dalej, jak wczoraj, urzędowa Polska Agencja Telegraficzna, stwierdzając w swoim komunikacie, że członkowie zbójckiej bandy „Białej Ręki” w Gdyni sami przynajli w śledztwie, że pomysł do swej działalności czerpali właśnie z „Tajnego Detektywa”. Niech więc „Ilustr. Kurjer Codz.” nie zabiera się do udzielania nauk moralnych Wielkopolsce.

Aresztowanie członków O. W. P. w Bydgoszczy

Czytamy w „Gazecie Bydgoskiej”. W Wielką Sobotę około godziny 2 po poł. odstawieni zostali do aresztu policyjnego kierownik placówki O. W. P. w Bydgoszczy p. Wawrzyn Mróz oraz członek O. W. P. p. Gaj. Przypuszczają się, że aresztowania te mają związek z zajęciami „imieninowemi”. Jak wiadomo, podczas capstrzyku szeregi „Strzelca” obrzucone zostały jajami, a w dniu imienin podczas defilady odbyła się manifestacja antysanacyjna. W urzędzie śledczym w tej sprawie odbywają się liczne przesłuchiwania i pisze się stopy protokółów.

Aresztowani zwolnieni zostali z aresztu policyjnego jeszcze przed północą tego samego dnia.

Warszawa, 30. 3. (Tel. wł.). Policja przeprowadziła rewizję placówki O. W. P. w Wadowicach oraz wśród kilku miejscowych działaczy narodowych.

Aresztowano kierownika Antoniego Grębosza i członka placówki wadowickiej Banasia. Wypuszczono go po kilku godzinach na wolność, a Grębosza oddano do dyspozycji sędziego śledczego. (w)

Zapisz się na członka wspierającego
T. C. L., roczna składka 12 zł,
kwartalna 3 zł.

W sprawie niesienia pomocy bezrobotnym

Według doniesień pism stołecznych, sprawa dalszego utrzymania naczelnego komitetu do spraw bezrobocia, który został utworzony na czas do 1 kwietnia, nie została jeszcze ostatecznie zdecydowana. Komitet ten rzekomo wystąpił do rządu z wnioskiem choćby częściowej likwidacji, której ulec miałyby sekcja pomocy bezrobotnym, podczas gdy sekcja pracy miałaby istnieć nadal. W łonie rządu jednak jakoby miała przeważać tendencja dalszego utrzymania całkowitej działalności komitetu.

Co do kwestji stosowania dopłat na rzecz bezrobotnych do opłat telefonicznych, telegraficznych i pocztowych, to dopłaty te prawdopodobnie będą zniesione. Decyzja w tej mierze nastąpi zapewne już w najbliższych dniach.

Zwolnienie duchownych

od przysięgi w sprawach karnych.

(KAP). W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 10, poz. 60 została ogłoszona ustawa z dn. 21 stycznia 1932 roku, zmieniająca niektóre przepisy postępowania karnego. Podług tej ustawy w art. 110 Kodeksu postępowania karnego, obowiązującego od 1. 7. 1929 w Rzeczypospolitej Polskiej dodaje się:

„§ 2. Duchowni uznanych prawnie wyznań nie składają przysięgi”.

Myśl Narodowa

Wielkanocny zeszyt „Myśli Narodowej” (nr. 15) przynosi na wstępie świetne rozważania Zyg. Raczkowskiego „Droga odrodzenia”. Jest to horoskop gospodarczy dla Polski. Raczkowski widzi drogę ratunku w uprzemysłowieniu

wsi polskiej, w siłach wytwórczych kraju, dzisiaj traktowanych etnograficznie i poetycko, gdy tymczasem one stanowią naturalną podstawę bytu. Artykuł technie optymizmem i robi wielkie wrażenie. Doskonały znawca Anglii, Witold Chwalewik, wyjaśnia, na czym polega zatarg Irlandji z Anglią. Doskonały też jest artykuł Stojanowskiego o naszej polityce ruskiej. Sensacją literacką jest artykuł młodego uczonego Jeremiego Wasiutyńskiego o kulturalnym znaczeniu astronomji. Dwa doskonałe feljetyony Rembielińskiego i Nowaczyńskiego zdobią ten numer. Z. Wasilewski pisze o Rostworowskiego utworach poetyckich. Krytyczny artykuł W. Podoskiego o pomniku wileńskim Mickiewicza przez Kunę zasługuje na uwagę.

Trzeba dodać, że z pisarzy pomienionych, celujących świetnością pióra, do generacji powojennej należą: Chwalewik, Stojanowski, Wasiutyński, Rembieliński, Podoski, a tylko trzech: Raczkowski, Nowaczyński i Wasilewski do starszych.

Myśl Narodowa cieszy się coraz większym wzięciem i zasługuje na to w zupełności.

ANTIA
KOSMETYK
GLYCERIJELL
CHRONI CEREW
przed wiatrem
chłodem i wilgocią
GLYCA
ZAPOBIEGA
pękaniu
czernieniu
i szorstkości
skóry
GLYCERIJELL
9540

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Targi a zagranica

Od szeregu lat utarło się, że Targi Poznańskie corocznie zmieniają swoje hasła propagandowe, dostosowując je do wiecznie fluktuującej sytuacji rynku, do stale zmiennej konjunktury. W owych hasłach przejawiają się idee przewodnie, którym Targi w danym roku pragną służyć.

W bieżącym roku, idei przewodnich w propagandzie targowej jest kilka. Niektóre z pośród nich znalazły wyraz w jędrnych, treściwych formułach reklamowych, jak np. w napisie „Pokaż, żeś przetrwał kryzys!”, lub w zdaniu wydrukowanym na ciemnoniebieskim plakacie: „Kupuj póki niskie ceny”. Inne znów motywy przewodnie znajdujemy w komunikatach M. U. T. P., rozsyłanych prasie. Postaramy się uszeregować je w pewną całość.

A więc w dziedzinie handlu zagranicznego Targi Poznańskie wskazują na potrzebę rychłego dostosowania naszej polityki eks- i importowej do wymogów chwili. Polegają one na zrealizowaniu preferencji w stosunku do towarów, pochodzących z państw, będących zarazem dobrymi odbiorcami naszych towarów. Zaraz wytłumaczmy to jaśniej: eksport polski napotkał w ostatnich czasach na ogromne trudności na t. zw. „naturalnych” naszych rynkach zbytu, mianowicie w Niemczech, Austrii i Czechosłowacji; przeto zachodzi potrzeba przedstawienia eksportu na inne tory, co jednakowoż wymaga równocześnie pewnego przedstawienia się przy imporcie. Bowiem państwa skłonne do odbierania naszych towarów wymagają, abyśmy wzamian nabywali ich towary. Taką słuszną pretensję zgłasza n. p. Anglja, do której w roku 1931 wywieźliśmy o 209 proc. więcej, niżeszmy z Anglii przywieźli. Podobnie mają się rzeczy z Belgią (41 proc. na naszą korzyść), Estonją (262 proc.), Jugosławją (22 proc.) itd. Zatem rolą tegorocznych Targów Poznańskich będzie umożliwienie nawiązania łączności z eksporterami zagranicznymi, celem zrationalizowania wymiany. Dla Polski wynikną korzyści z tego, że choć ogólna suma importu nie zwiększy się, a zmieni tylko swoje pochodzenie, to eksport posiadzie więcej szans rozwoju, niż ich ma przy dzisiejszym stanie rzeczy, w którym kupujemy od złych klientów, lekceważąc sobie dobrych.

Zagraniczna akcja akwizycyjna M. U. T. P., nastawiona pod tym kątem, dała nadspodziewanie dobre wyniki: zgłoszeń zagranicznych jest w chwili obecnej ilość kilkakrotnie większa, niż w zeszłym roku o tej samej porze. Na naszą korzyść przemawiają — odpowiednio przez M. U. T. P. wyzyskane — okoliczności takie, jak np. stały kurs złotego, wyniki zeszłorocznego spisu powszechnego itp. To też zapewnił udział firm angielskich, francuskich, belgijskich, szwajcarskich, jugosłowiańskich, estońskich, pozatem za oficjalny udział Afryki Południowej, Sowieców i Indochin.

Oto założenia, na jakich oparła się praca Targów Poznańskich w dziedzinie handlu zagranicznego. W następnym feljtonie zestawimy hasła propagandowe M. U. T. P. odnoszące się do handlu wewnętrznego...

Krótkie informacje gospodarcze

— W związku z rosnącymi trudnościami dewizowymi na rynku austrijskim eksport wędlin polskich do Austrii znalazł się w położeniu krytycznym. Nie jest wykluczone, iż wywóz wędlin czesowo będzie musiał zostać zawieszony, jeśli chodzi o rynek austrijski.

— Holenderska izba handlowa dla Belgii, która podjęła ideę unii celnej Belgii z Holandją, wystosowała do wszystkich izb handlowych i związków gospodarczych Belgii i Holandji kwestionariusz co do możliwości takiej unii.

— W lutym r. b. ogłoszono w Czechosłowacji 148 upadłości, wobec 106 w styczniu r. b., a 65 w lutym 1931 r.

— Ostatnie niemieckie zarządzenia dewizowe wywołały reakcję w Czechosłowacji. Konta bankowe, należące do obywateli niemieckich, zostały zasekwestrowane. Wszelkie przelewy z nich mogą być wykonywane jedynie za zezwoleniem czechosłowackiego Banku Narodowego.

— „Vossische Zeitung” podaje wiadomość, że w najbliższym czasie wejdzie w życie handlowy układ, oparty na zasadzie preferencji między Węgrami a Rumunją.

Konjunktury

Pieniądz i papiery wartościowe

Tydzień przedświąteczny przyniósł dalsze osłabienie tendencji na światowych giełdach akcji i papierów o stałym procentowaniu. Prócz trudności koncernu Kreugera i silnej niżki akcji tego towarzystwa, oddziaływały na giełdę jeszcze inne czynniki, jak spadek cen pszenicy, bawełny, kauczuku, jedwabiu i cukru, kurczenie się handlu zagranicznego, oraz brak ożywienia w przemyśle i handlu, co nasuwa obawy, że zbliżający się główny okres sprzedaży wiosennej nie wykaże spodziewanego zwiększenia się ruchu. Obroty na rynkach akcyjnych uległy znacznemu zmniejszeniu, ponieważ spekulacja ze względu na kilkudniową pauzę świąteczną nie chciała się zbyt angażować. Giełda nowojorska wykazywała usposobienie słabe; bardzo dużej niżki uległy akcje koncernu Kreuger i Toll, które rzucono w wielkiej ilości na rynek, pozatem większe straty kursowe poniosły akcje American Telephone and Telegraph. Pożyczki polskie miały nadal tendencję słabą. Notowano w dniu 23 bm. (w nawiasach cyfry z 19 bm.): 8 proc. poz. Dillona 59,25 (60,00), 7 proc. poz. Stab. 57,25 (57,00), 6 proc. poz. dol. 57,25 (58,00), 7 proc. poz. m. Warszawy 42,75 (42,50), 7 proc. poz. Śląska 42,87,50 (42,50). Obroty na rynku londyńskim znacznie się skurczyły, ponieważ spekulacja w związku ze zbliżającą się pauzą świąteczną wstrzymywała się od większych operacji. Kursy papierów krajowych i zagranicznych uległy przeważnie niżce. Notowania na giełdzie paryskiej po chwilowym wzmożeniu, wskutek silniejszej realizacji znowu się obniżyły.

Giełda warszawska czynna była tylko do czwartku włącznie. Obroty były małe, tendencja utrzymana. Jedynie akcje Banku Polskiego wykazywały usposobienie mocniejsze. W dziale pożyczek państwowych panowało, jak zwykle w ostatnich czasach znaczne ożywienie; w dziale listów zastawnych przeprowadzono również dość liczne transakcje. W tygodniu ubiegłym dał się zauważyć jak zwykle w okresie przedświątecznym, wzmożony popyt na dolary i dewizy zagraniczne. Cały przydział uskutecznił prawie wyłącznie Bank Polski. Wskutek silniejszego zapotrzebowania zapas walut i dewiz Banku zaliczonych do pokrycia, zmniejszył się w drugiej dekadzie marca o 13,6 milj. do bardzo niskiego stanu 35,8 milj. zł.

Ziemioplody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	21. 3.	22. 3.	23. 3.	24. 3.	25. 3.	26. 3.
Pszonica						
Warszawa	23,50	23,50	—	23,50	—	—
Poznań	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	—
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	27,25	—	—
Zyto						
Warszawa	25,75	25,75	—	25,75	—	—
Poznań	24,75	24,75	25,00	25,00	25,00	—
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	24,00	—	—
Jęczmień						
Warszawa	23,25	23,25	—	23,25	—	—
Poznań	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50	—
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	22,00	—	—
Owies						
Warszawa	25,50	25,50	—	25,50	—	—
Poznań	21,25	—	21,25	21,25	21,25	—
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	24,50	—	—

Trwająca od kilku tygodni na rynku amerykańskim powolna i łagodna baissa przybrała na ostrości, stwierdzając po raz niewiadomo który, że dopóki istnieją olbrzymie stoki pszenicy w Stanach Zjednoczonych, dopóty o uratowaniu światowego rynku zbożowego nie może być mowy. Sytuację najlepiej przedstawiają cyfry. 15 grudnia 1931 r. na giełdzie w Chicago notowano buszel pszenicy z dostawą na maj 59 1/8 centa, 17 marca 1932 r. — 57 3/4 c., a 24 marca rb. — 54 c. Oznacza to spadek o 47 centów holenderskich na 100 kg. Oczywiście baissa nie ograniczyła się do terenu Stanów Zjednoczonych, ogarniając również Kanadę, ani do samej pszenicy, przenosząc się na inne rodzaje zbóż.

Równocześnie jednak daje się zauważyć pewne usamodzielnienie rynków europejskich, na których albo spadek cen przybrał minimalne rozmiary, albo też nawet daje się zauważyć pewną wyżkę. Rzecz prosta, że owa samodzielność prysnęła natychmiast z chwilą, gdy Federal Farm Board rzuci swe zapasy, stosując metodę dumpingu. Fakt ten byłby równoznaczny z generalną baysą, jednakowoż, kto wie, czy nie lepiej byłoby przejść przez gwałtowną chorobę wszystkich rynków, o ile w rezultacie stoki amerykańskie mogłyby ulec likwidacji, niż znajdować się w niezdrowej atmosferze grożącego ustawicznie niebezpieczeństwa. Jednakowoż istnieje tragiczna obawa, że dumping amerykański złamie ceny, a nie zdoła zlikwidować stoków.

Baissa na inne zboża potwierdza ich zależność od pszenicy. Szczególnie widocznym to jest na rynkach owsa i żyta, których to zbóż, jak wykazuje statystyka, jest mało, tak, że podaż ledwo dorównuje popytowi. Wystarcza jednak zmiana in minus w zakresie pszenicy, aby natychmiast zareagowały inne zboża.

Ciekawą perypetję przeżywał w ciągu ostatnich dwóch tygodni rynek jęczmienia. Wybitna haussa, zwłaszcza w Kanadzie i w Niemczech, a następnie gwałtowna niżka cen wskazuje na zupełne nieuporządkowanie sytuacji rynkowej.

Z ciekawych wypadków w Europie zanotować należy dalsze podwyższenie kwoty przemiałowej na korzyść importowej pszenicy we Francji, a mianowicie do 35 proc. oraz decyzję rządu niemieckiego, domagającą się natychmiastowego wprowadzenia w życie umowy preferencyjnej z Rumunją. Na tej zasadzie pszenica rumuńska płaciłaby o 25 niższą stawkę celną, jęczmień o 50 proc. i kukurydza o 60 proc. Tymczasem Rumunja nie dość skwapliwie pragnie skorzystać z tych preferencji i widocznie woli rozejrzeć się jeszcze w sytuacji, wytworzonej przez znany plan Tardieu w sprawie utworzenia gospodarczego bloku pięciu państw. W Niemczech interesy zbożowe uległy niemal zanikowi. Niepewna sytuacja polityczna, możliwość zmian w zakresie cel na pszenicę, a także zmiana odnośnie przymusu przemiałowego nie mogą wpływać dodatnio na ożywienie rynku.

Na rynkach krajowych tendencja utrzymana.

Jaja

Tydzień przedświąteczny na rynkach jajczarskich miał przebieg spokojny. Pewien wzrost zapotrzebowania został wyrównany zwiększoną podażą tak, że tendencja była naogół utrzymana wzgl. miejscami nawet niżkowa. Przedewszystkiem na rynkach niemieckim i angielskim tydzień sprawozdawczy zaznaczył się wbrew oczekiwaniom — spadkiem notowań z powodu wzrostu produkcji krajowej.

Na rynku krajowym zanotowano tendencję utrzymaną, a częściowo nawet niżkową, jak np. we Lwowie i Warszawie. W Poznaniu płacono za 1 mendel w obrotach hurtowych 1,50 — 1,55 zł.

Bydło i mięso

Sytuacja na rynku żywca pozostała zasadniczo bez zmiany. Spędy w tygodniu sprawozdawczym były większe od normalnych, wskutek czego zwiększone zapotrzebowanie znalazło bez trudności pokrycie. Przeważała naogół tendencja utrzymana, jedynie na targowicy poznańskiej niżkowały świnię o 2 zł., cielęta zaś o 6 — 8 zł. na 100 kg.

KRONIKA GOSPODARCZA

PRZED TARGAMI POZNAŃSKIMI

(t) **Międzynarodowy dział filmu na Targach Poznańskich.** W ramach Targów Poznańskich odbędzie się pokaz filmowy połączony z udziałem firm zainteresowanych w produkcji aparatów filmowych, aparatury dźwiękowej i wszelkich materiałów używanych w kinach. Udział w tym dziale Czechosłowacji, Ameryki i Sowieców jest zapewniony. Byłoby pożądanym, żeby polskie wytwórnie i przemysł zajęły również należne im stanowisko w tym dziale.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Okólnik o pobieraniu należności celnych.** Ministerstwo skarbu wydało pod datą 10 marca okólnik, który postanawia, że dotychczasowe zasady obliczenia należności celnych według daty zgłoszenia towaru do odprawy celnej pozostały w mocy tylko do dnia 12 marca. Jest to ważne również w odniesieniu do opłat manipulacyjnych, które jak wiadomo, zostały niedawno podwyższone. O ile do tego terminu towary, przechowywane na wolnych składach celnych, zostały zgłoszone do odprawy celnej, opłacać się winno od nich opłaty manipulacyjne jeszcze według starej normy 10 proc. Natomiast od 13 marca począwszy cło, a tem samem również opłaty manipulacyjne pobiera się według tych przepisów celnych i stawek taryfowych, jakie obowiązują w dniu uiszczenia należności celnej, tj. z dodatkiem 20 proc. (1)

Z KRAJU

(k) **Pozwolenia na przywóz towarów zakazanych.** Wobec nikłego napływu wniosków o pozwolenie przywozu towarów zakazanych do przywozu, Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu przypomina, że termin do składania tych wniosków upływa z dniem 23 bm. Izba przedłuża termin ten do 1 kwietnia br., zwracając uwagę, że wnioski spóźnione muszą być często odmownie załatwione z powodu wyczerpania kontyngentów. Równocześnie prosi Izba o każdorazowe możliwie śpieszne zawiadomienie jej przez firmy o odmownem załatwieniu względnie tylko częściowym uwzględnieniu wniosków przez ministerstwo celem umożliwienia Izbie interwencji w pojedynczych wypadkach.

(k) **Ważne rozporządzenie w Dziennikach Ustaw.** Numer 23 Dziennika Ustaw z 25 marca zawiera między innymi i pod

HAEMATOGEN „ERBE”

jest środkiem leczniczym, przywracającym w najkrótszym czasie siły żywotne wyczerpanym fizycznie i nerwowo organizmom. Dla neurasteników zatem, uzdrowieńców i wszystkich osłabionych fizycznie i duchowo stosowanie Haematogenu „Erbe” jest gwarancją rychłego powrotu do zdrowia.

Pamiętajcie zatem wszyscy, iż Haematogen „Erbe” wpływa odżywczo na tworzenie się oraz odnawianie czerwonych ciałek krwi zawierających żelazo, a powodujących utrzymanie tkanek ciała ludzkiego w stanie normalnego zdrowia i rozwoju. Przez dostarczenie organizmowi krwi zdrowej, utrzymującej normalną ciepłotę ciała, daje mu Haematogen „Erbe” odporność potrzebną do walki z bakterjami chorobotwórczymi.

Jako lek jest Haematogen „Erbe” smaczny w użyciu, przez swą zaś szybką asymilację, posiada wartość najodpowiedniejszego środka odżywczego i wzmacniającego.

Dr. L. K.
Pw 11 264-51,37

Manufaktura

Ceny przędzy czesankowej, które w ub. roku falowały, w ostatecznym efekcie spadły jednak o kilkanaście procent, wykazują ostatnio tendencję do ustabilizowania się. Wyplacalnosc odbiorców nie pogorszyła się w ostatnich miesiącach na skutek polityki konwencyjnej. Pomimo to odsetek weksli protestowanych wynosił 15 do 20 procent ogólnych obrotów wekslowych w poszczególnych fabrykach. Przytem jednak uwzględniając należy, że transakcji dokonywuje się już w znacznej części za gotówkę, 8 procent obrotów przypada na eksport, który kierowany jest do krajów Dalekiego Wschodu i do niektórych krajów europejskich, a szczególnie do bałkańskich, bałtyckich i skandynawskich. (1)

Maszyny rolnicze

Położenie przemysłu i handlu w dziale narzędzi i maszyn rolniczych jest nieomal katastrofalne. Bardzo dużo fabryk znajduje się w trudnościach płatniczych. Ponieważ szereg prywatnych firm handlowych doznało upadłości, a równocześnie zlikwidowano w całej Polsce kilkanaście placówek rolniczo-handlowych, na porządku dziennym są ciche ugody kupiectwa ze swymi wierzycielami-fabrykami.

Z poprzedniego sezonu pozostały stosunkowo znaczne zapasy maszyn i narzędzi u kupców i u fabrykantów. Obecnie rozpoczynają się zakupy wiosenne. Kupiectwo obawia się jednak, wobec dalszego osłabienia siły kupcejszej rolnictwa, że tegoroczny sezon wiosenny da jeszcze słabsze wyniki niż sezon ubiegły.

pozycja 175 ustawę skarbową z 18 marca 1932 na okres od 1 kwietnia 1932 do 31 marca 1933. Szereg ważnych ustaw znajduje się w nr. 24 Dziennika Ustaw z 26 marca pod poz. 184 ustawa z 18 lutego 1932 w sprawie ratyfikacji umowy polsko-niemieckiej o ułatwieniach komunikacji kolejowej między Prusami Wschodnimi a trzema państwami w tranzycie przez Polskę, obszar wolnego miasta Gdańska i resztę Niemiec, oraz na odwrot; pod poz. 185 ustawa z 18 lutego 1932 w sprawie ratyfikacji porozumienia między Polską a Francją o zmianie par. 1 artykułu 14 konwencji weteranaryjnej polsko-francuskiej z 24 kwietnia 1929; pod poz. 188 ustawa z 25 lutego 1932 o ulgach kredytowych dla instytucji rolniczych; pod poz. 189 ustawa z 18 marca 1932 o dobrach skonfiskowanych przez byłe rządy zaborcze uczestnikom walk o niepodległość. W tym samym numerze 24 znajdują się rozporządzenia ministrów: ministra reform rolnych z 1 marca 1932 wydane w porozumieniu z ministrami skarbu i rolnictwa w sprawie zmian w rozporządzeniu o pomocy kredytowej na melioracje, przeprowadzane przy dokonywaniu przez urzędy ziemskie przebudowy ustroju rolnego; pod poz. 194 rozporządzenie ministra reform rolnych z 10 marca 1932 o przyznaniu wyjątkowych ulg w spłacie należności z tytułu długoterminowych pożyczek w listach zastawnych i obligacjach melioracyjnych Państwa Banku Rolnego; pod poz. 195 rozporządzenie ministra reform rolnych w sprawie przeniesienia pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego do dłuższego okresu umorzenia.

(k) **Bardzo ciężkie położenie przemysłu drucianego.** Całkowite wstrzymanie ruchu budowlanego w okresie zimowym i ograniczenie przez fabryki sprzedaży wyrobów drucianych do transakcji gotówkowych, spowodowało spadek produkcji do połowy stanu z ub. roku. Niektóre zakłady zatrudnione są tylko w 15 proc. swej zdolności wytwórczej. Wobec rozpadnięcia się syndykatu kształtują się ceny wyrobów drucianych już od kilku miesięcy niżkowo. Jest jednak możliwe, że w niedługim czasie dojdzie znów kartel do skutku, i to przy poparciu Syndykatu hut żelaznych, który według planów inicjatorów stosować ma pewne rygory wobec swych odbiorców z pośród fabryk wyrobów drucianych, a głównie też wobec outsiderów nie stosujących się do warunków sprzedaży, które mają być ustalone. (1)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Proces o szantaż przeciw Marji Lewandowskiej

Orzeczenia rzeczoznawców - psychiatrów — Przemówienia obrońcy i prokuratora — Prokurator domaga się kary półtora roku więzienia

Dziś o godz. 9-tej wznowiony został sensacyjny proces o szantaż przeciwko Marji Lewandowskiej. Proces ten toczył się, jak wiadomo, 16 bm., został jednakże celem zbadania stanu umysłowego oskarżonej odroczony do dziś.

Zainteresowanie procesem nie osłabło. Na sali rozpraw znów tłoczno. Najwięcej kobiet. Porządku z trudem pilnuje policja i woźni.

Lewandowska dzisiaj bez humoru; nie uśmiecha się tyle, co na pierwszej rozprawie i nie rzuca wesołych spojrzeń naokoło siebie.

O godz. 9 wkracza na salę sąd w składzie sędziów pp. dr. Cyprjana, Rohozińskiego i Kłosa. Miejsce oskarżyciela publicznego zajął prokurator p. Hrabek.

Na samym wstępie obrońca oskarżonej adw. Hejmowski oświadcza, że autorem poprawek w liście anonimowym był szwagier oskarżonej śp. Włodzimierz Jerzykowski i wnosi pozatem o ponowne przesłuchanie adwokata Bogdańskiego, który fakt ten potwierdzi. Sąd postanowił w tym celu dopuścić ponownie do przesłuchania świadka adw. Bogdańskiego.

Sąd przeprowadził następnie ekspertyzę psychiatryczną, wysłuchując orzecznictwa prof. dr. Horoszkiewicza. Orzecznictwo to, oparte na przesłankach naukowych, stwierdza, że oskarżona należy do typu osób o objawach chorobowych na tle hysterycznym. Bardzo szczegółowo omówił prof. Horoszkiewicz formy i symptomy obłąkania, opierając się na szeregu praktycznych dowodach, przyczem podkreślił trudności, jakie nastroją się w ustaleniu choroby umysłowej. Omówił następnie cechy psychopatji konstytucjonalnej czyli zwyrodnienia psychicznego. Osoby obarczone tą chorobą mogą kogoś posadzić z łatwością o zbrodnię — a potem w toku śledztwa wychodzi na jaw, że wszystko było wymyślone, fantastyczne.

Z kolei przeszedł psychiatra do omówienia sprawy listów anonimowych. Listy takie wywołują zawsze głębokie poruszenie. Posługują się nimi przeważnie kobiety. Listy anonimowe piszą wogóle osoby dotknięte histerją. W niektórych listach możnaby się dopatrzeć nawet pierwiastka sadystrycznego.

Jeżeli chodzi o oskarżoną Lewandowską, to najpierw prof. H. scharakteryzował środowisko, w którym oskarżona się wychowywała — nie było ono korzystne dla oskarżonej. Ojciec przytem posiadał charakter bezwzględny, był skąpym i teroryzował domowników. Psychiatra stwierdza w dalszym ciągu, że Lewandowska, czyniąc takie szantaże, mało posiadała krytycyzmu, skoro tak nieudolnie i lekkomyślnie postępowała.

Bardzo ciekawie określił psychiatra postępowanie oskarżonej adw. Bogdański, który przedstawił ją jako typ charakteru niestałego, wybuchowego. Od szeregu lat posługuje się oskarżona zupełnie bezcelowo kłamstwami, przyczem mówi tak o wszystkim dokładnie, jakby to istotnie miało miejsce. Oskarżoną niewątpliwie charakteryzuje

histerja. Napady hysteryczne, które ją cechują, posiadają także znamiona patologiczne.

Jeżeli posługiwała się listami anonimowymi, to chyba dlatego, że chodziło o zwrócenie na siebie uwagi, że chciała się przedstawić w odpowiednim świetle i zamierzała pogrążyć osoby, które w jakikolwiek sposób w życiu jej stały na przeszkodzie.

Omawiając ogłoszenie zaręczynowe, które się ukazało bez wiedzy adw. Bogdańskiego, mówiła ona psychiatrom, iż ogłoszenie to dał ów tajemniczy Rzewuski, aby jej tylko w ten sposób zaskądzić. Misticznemu Rzewuskiemu chodziło o to, aby wbić klin nieporozumień między Lewandowską a adw. B. Ona sama — mówi psychiatra — nie wiedziała o tych ogłoszeniach, ale intuicyjnie to wyczuła.

Cała jej mentalność i jej cechy patologiczne tłumaczą pisanie tych listów, nie zrozumiałych może dla szerszego ogółu, lecz zrozumiałych dla lekarzy. Wszędzie przebijała ta chęć zaznaczenia swego „ja“, odegrania jakiejś poważnej roli itp. Te momenty wystarczą, — twierdzi prof. Horoszkiewicz — aby przyjąć za udowodnione, że listy pisała oskarżona.

Zapytać się tedy należy, czy człowiek zdrowy o zrównoważonym umyśle, mógłby popełnić taki czyn, jak oskarżona? Listy te były niesłychanie naiwne i fantastyczne jak np. w jednym domaga się od swej ofiary, by w żółtej kopercie pieniądze zakopał w nocy w miejscu, kredą naznaczonym. To jest sprawa rzeczywiście awanturnicza — tego nie robi człowiek umysłowo zdrowy, normalny. Składając anonimowy w „Kurjerze Poznańskim“ oskarżona chciała tylko wywołać sensację, w czem oczywiście tkwi pierwiastek sadystryczny.

Oskarżona wreszcie należy do typu osób z moralnością się nie liczących — ale nie jest ona bynajmniej kokotą. Widać u niej cały szereg momentów chorobowych. Ze stanowiska lekarzkiego nie można zatem powiedzieć, aby oskarżona była zdrową.

Do wywodów tych przyłącza się także prof. dr. Borowiecki, który także obszernie referuje o analogicznych objawach, przyczem szczegółowo omawia jaskrawe epizody takich ludzi o stanie zaburzenia świadomości umysłowej.

Zarządził 15 minutową przerwę. Po przerwie zeznaje jako świadek dowodowy, powołany przez obronę, adw. Bogdański, poczem zabrał głos prokurator Hrabek, podtrzymując akt oskarżenia w całej rozciągłości. Przemówienie swoje zakończył prokurator wnioskiem o ukaranie Lewandowskiej karą półtora roku więzienia.

Następnie zabrał głos obrońca oskarżonej adw. Hejmowski, starając się z punktu widzenia prawniczego wykazać niewinność oskarżonej. Rozprawa trwa.

Szczegółowe sprawozdanie podamy w jutrzejszym wydaniu porannem „Kurjera Poznańskiego“. (z)

Jak ubiegać się o odroczenie lub przesunięcie ćwiczeń wojskowych

Komunikat prezydenta m. Poznania w sprawie powołania na ćwiczenia oficerów i podchorążych rez. — Nowomianowani oficerowie nie otrzymają dodatku mundurowego

W wydaniu popołudniowym „Kurjera Poznańskiego“ z dnia 26 bm. donieśliśmy o powołaniu oficerów i podchorążych rez. na ćwiczenia wojskowe w roku bież. W tej sprawie otrzymujemy obecnie komunikat prezydenta m. Poznania, który poza wymienionym już przez nas danymi, zawiera następujące szczegóły:

Oficerowie i podchorążowie rezerwy oraz kandydaci na podporuczników rezerwy zostaną powołani do ćwiczeń na podstawie imiennych kart powołania, w których oznaczone będą

obowiązkowy termin i miejsce zgłoszenia się. Niezależnie od tego oficerowie i podchorążowie rezerwy zostaną powiadomieni o terminie powołania przez dowódców swoich formacji macierzystych.

Przesunięcie okresu ćwiczeń na termin późniejszy w tym samym roku kalendarzowym, względnie odroczenie ćwiczeń do roku następnego, będzie mogło być udzielone tylko w wyjątkowych, zasługujących na uwzględnienie wypadkach — zgodnie z postanowieniami § 399 rozp. wykon. do ustawy o

powsz. obow. wojsk. (Dz. Ust. R. P. nr. 31 z r. 1930, poz. 270). Ewentualne prośby o przesunięcie względnie odroczenie ćwiczeń powinni zainteresowani oficerowie i podchorążowie rez. wnosić do d-cy tej formacji, do której posiadają przydział ewidencyjny (macierzysty). Każde podanie winno być udokumentowane z godnie z § 399 wymienionego wyżej rozporządzenia i wniesione przynajmniej na 4 tygodnie przed terminem, wyznaczonym w karcie powołania względnie wawiadomieniu dowódcy formacji. Podanie wniesione w terminie spóźnionym lub do niewłaściwej władzy, jak również podania, nieodpowiednio udokumentowane, nie będą rozpatrywane.

W razie odmownego załatwienia prośby przez dowódcę formacji macierzystej, powołany może się odwołać w terminie 7-dniowym od dnia doręczenia odnośnego załatwienia do Dowódcy Okręgu Korpusu, w drodze przez dowódcę formacji. Dowódca Okręgu Korpusu rozstrzyga ostatecznie. Wniesienie prośby o odroczenie ćwiczeń względnie ich przesunięcie, lub też odwołanie się od odmownej decyzji do Dowódcy Okręgu Korpusu, nie zwalnia powołanego od stawienia się do ćwiczeń w terminie oznaczonym w karcie powołania, jeżeli do tego ter-

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“ i przy użyciu takiej jej czyszczącej działaniu na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszki u dziewcząt i chłopców daje zbawienny skutek. Zadać w aptekach i drogerjach nw 9542

Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania komunikuje, że od dnia 1 kwietnia r. b. kasa jej przy ulicy Nowej 10 otwarta będzie w dni powszednie za wyjątkiem soboty także od godziny 6 do 7 po południu, lecz tylko dla wpłat na rachunki oszczędnościowe i czekowe. zw 14012

minu prośba względnie odwołanie nie zostanie ostatecznie załatwione.

Zaznacza się, że osoby, korzystające z odroczenia ćwiczeń, muszą je odbyć w roku następnym.

Ewentl. prośby oficerów i podchorążych rezerwy o odbycie ćwiczeń w formacjach niemacierzystych nie będą rozpatrywane.

Równocześnie podaje się do wiadomości, że podporucznikom rezerwy, powołanym na pierwsze ćwiczenia w stopniu oficerskim nie będzie wypłacony jednorazowy dodatek mundurowy. W zamian otrzymają ci oficerowie rezerwy umundorowanie i wyekwipowanie w naturze.

Poznaniowi brak dworca autobusowego

O ile rozwój ruchu autobusowego posunął się w ostatnim czasie naprzód, o tyle zawsze jeszcze w tyle zostaje sprawność organizacyjna tego ruchu. Szereg miast dysponuje już dworcami autobusowymi. U nas pod tym względem jeszcze chaos. Autobusy w Poznaniu mają kilka czy nawet kilkanaście miejsc postoju, wskutek czego cierpi na tem i miasto i przedsiębiorcy autobusowi i pasażerowie.

Istniejący w Poznaniu Wielkop. Zw. Przedsiębiorstw Autobusowych niejednokrotnie już zastanawiał się nad moż-

liwością stworzenia dworca autobusowego w Poznaniu, lecz, jak dotąd, o pozytywnych wynikach nie nam nie wiadomo. Wysuwano co prawda cały szereg placów, gdzie stanąć miał przyszły centralny dworzec, ale zdania co do miejsca były podzielone, a pozatem wstrzymywano się z budową ze względu na ciężkie położenie gospodarze.

Jak się dowiadujemy, istnieje obecnie możliwość, że jeszcze tego roku stworzony będzie jeżeli nie jeden centralny, to choć dwa dworce autobusowe. (z)

O wodę i światło

Mieszkańcy ulicy Polanka w pobliżu Miasteczka (św. Roch) pozbawieni są zupełnie wody i światła. Na ulicy tej zbudowano szereg domów i wил, które dają schronienie 23 rodzinom. Mieszkańcy, mimo, że mieszkają tak blisko miasta, chodzić muszą po wodę do Warty. Są co prawda gdzieś niedździe studnie, lecz zawierają one bardzo mało wody i często z powodu czernienia wody dochodzi między właścicielami domów, a mieszkańcami do nieporozumień.

Mieszkańcy tej ulicy z utęsknieniem wyczekują, kiedy to kompetentne czynniki zaprowadzą tam wodociąg i światło. (z)

KALENDARZYK

Środa, 30 marca 1932.

Słońce: wschód 5,32 — zachód 18,22 — długość dnia 12 godzin 50 min.

Księżyc: wschód 3,41 — zachód 10,38 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 751 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 7 st. Cels., najniższa plus 1 st. Cels. Ilość opadu 1 mm.

Przewidywania pogody na czwartek: Na ogół pogodnie, stopniowe ocieplenie się temperatury.

Kal. rzk.: Aniela — jutro Balbina. Kal. słow.: Szukostaw — jutro Dobromir.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego. św. Marcin nr 59. I. ptr. udziela porad bezpłatnie. — Kobiety: w poniedziałki od godziny 17—18; mężczyźni: we wtorki od godziny 17—18.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Porządek nabożeństw w kościele S. S. Karmelitanek Bosych.** W czwartek 31 bm. odbędzie się nabożeństwo o godzinie 5 po południu. Wystawienie Najśw. Sakramentu i kazanie jako przygotowanie do I. Piątku W piątek, dnia 1 kwietnia, msze św. o godz. 6,30, 7,30 i 9. Całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu. O godz. 5 po południu: Kazanie i Repozycja.

— **Wytyczna pasterska w Archidiecezji Gnieźnieńskiej.** J. E. ks. biskup Laubitz odbędzie w roku bieżącym wizy-

tację pasterską w następujących parafjach:

Dekanat Janowiecki: 9 i 10 maja Janówiec; 10 i 11 maja Koldrąb; 11 i 12 maja Łopiennio; 12 i 13 maja Sokolniki; 13 i 14 maja Modliszewko; 18 i 19 maja Łągiewniki; 19 i 20 maja Raczkowo; 20 i 21 maja Popowo; 21 i 22 maja Podlesie; 22 i 23 maja Mieścisko; 23 i 24 maja Klecko; 24 i 25 maja Dębica.

Dekanat Lekieński: 6 i 7 czerwca Panigród; 7 i 8 czerwca Czeszewo; 8 i 9 czerwca Lekno; 9 i 10 czerwca Grylewo; 10 i 11 czerwca Żoń; 11 i 12 czerwca Wagrowiec parafia św. Jakóba; 12 i 13 czerwca Wagrowiec parafia św. Jakóba; 13 i 14 czerwca Wagrowiec parafia Najśw. Marji Panny; 14 i 15 czerwca Koziełsko, Tarnowo i Niemczyn; 15 i 16 czerwca Szarnagóra; 16 i 17 czerwca Dziewierzewo.

Dekanat Pleszewski: 27 i 28 czerwca Pleszew parafia św. Jana; 28 i 29 czerwca Pleszew parafia św. Florjana; 29 i 30 czerwca Brzezie; 30 czerwca i 1 lipca Tursko i Jedlec; 1 i 2 lipca Gołuchów; 2 i 3 lipca Kuczków; 3 i 4 lipca Sowina; 4 i 5 lipca Koryta; 5 i 6 lipca Karmin; 6 i 7 lipca Sońnica i Lutynia; 7 i 8 lipca Kowalew. (rf)

OSOBISTE

— **25 lat w służbie samorządu miejskiego.** Pan Adam Leonhard, naczelnik biura Magistratu stoł. m. Poznania, obchodzi w dniu 1 kwietnia rb. 25-lecie służby w samorządzie miejskim. Z okazji tej odroczony się w dniu tym o godz. 8 na intencję Jubilata msza św. jubileuszowa w kościele Zmartwychwstańców na Wildzie.

— **Złoty jubileusz pracy zawodowej** obchodzi w dniu 1 kwietnia rb. zegarmistrz p. Jan Wiśniewski, plac Wolności 17.

— **Wicekonsulat hiszpański.** P. Stanisław Ziotecki, b. starosta, został mianowany wicekonsulem honorowym Hiszpanji i uzyskał egzekwatur Min. Spr. Zagr. Biuro wicekonsulatu mieści się przy Al. Marcinkowskiego 24.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Sodalicji Marj. Nauczycieli.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 2 kwietnia w tutejszym Seminarjum Duchownym. Poprzednio od godz. 9—10 spowiedź. potem msza św. z nauką i wspólną komunją św. — Wykład na temat: „Cześć Matki Boskiej we mszy św.“ wygłosi ks. prob. dr. B. Gładysz Gości ze sfer nauczycielskich serdecznie się zaprasza.

— **Ze Zw. Podoficerów Rezerwy Ziem Zachodnich Rz. Polskiej.** VIII. roczny walny zjazd delegatów Kół odbędzie się w dniu 3 kwietnia rb. o godzinie 10.30 na wielkiej sali Rzeźni Miejskiej w Po-

Wielka uroczystość Hallerowska w Ostrowie

Ostrów, 29 3. Staraniem Związku Hallerczyków placówki ostrowskiej odbyła się dnia 28 bm. na sali Domu Katolickiego w Ostrowie uroczysta akademja dla uczczenia imienia gen. broni Józefa Hallera, połączona z dekoracją odznaką związkową „Miecze Hallerowskie”. Akademję poprzedzała uroczysta msza św., odprawiona w kościele parafjalnym przez ks. proboszcza Zamysłowski. Po zagajeniu i krótkim przemówieniu prezesa placówki ostrowskiej Związku Hallerczyków p. Jana Adamczaka wygłosił p. dr. Białasik z Pleśzewa referat na temat „Naród a państwo”. W referacie swoim uwydatnił mową, dlaczego Naród kocha swego Błękitnego Wodza, podkreślając, że gen. Haller był Polakiem, kochał Polskę i takim pozostał. Głębokiego i treściwego przemówienia prelegenta wysłuchano z wielkim zainteresowaniem i podziękowano prelegentowi hucznie oklaskami.

W dalszym ciągu programu przystąpiono do udekorowania odznaką związkową „Miecze Hallerowskie” wybitniejszych obywateli miasta, a mianowicie pp. Dezyderyego Splitta, Leona Banaszkiwicza i Stanisława Kołodziejczaka. Dekoracji, po krótkim przemówieniu okolicznościowym, dokonał członek honorowy placówki p. dyr. Majewski w zastępstwie prezesa

Chorągwi p. Rosta. Odznaczenie takie otrzymał również ks. profesor Lech Ziemiński, który jednak ze względów osobistych w uroczystości udziału wzięć nie mógł. Dalej przez placówkę wręczył b. prezesowi placówki p. Władysławowi Jankiewiczowi szablę pamiątkową w dowód uznania wiozonej pracy jego nad rozwojem placówki na terenie m. Ostrowa.

Prezes placówki p. Adamczak odczytał telegram, wystosowany do p. gen. Józefa Hallera z okazji akademji, którego treść hucznie oklaskami przyjęto.

W międzyczasie przybyła delegacja członków Chorągwi Wielkopolskiej Związku Hallerczyków z Poznania w osobach pp. Rosta, Dworzńskiego i Szelmeczki. Do mównicy przystąpił p. Rost, prezes Chorągwi Poznańskiej, który krótkie swoje przemówienie zakończył wzniesieniem okrzyku na cześć gen. Hallera.

Zkolei wygłosił p. Kazimierz Banach wiersz pod tytułem „Głosy z Wielu Mogił”, za który również mocnymi oklaskami podziękowano. Reszta programu składała się z utworów muzycznych, a zakończyła się żywym obrazem i pieśnią „Boże coś Polskę”. Sala była po brzegi przepełniona tak, że wiele osób jeszcze pozostać musiało na dworze. (or.)

znaniu, ul. Grochowe Łąki nr. 9. Zjazd poprzedzi nabożeństwo o godzinie 9 w kościele OO. Salezjanów przy ul. Masztalarskiej.

ŻYCIĘ SOKOLE

— **Tow. Gimn. „Sokół” Poznań IV. Łazarz.** Obchód uroczystości 30-lecia odbędzie się w dniu 3 kwietnia. Zbiórka punktualnie o godzinie 8,15 przy rynku Łazarskim.

WYKŁADY

— **„Wśród chosu wyznań religijnych”,** to temat trzeciego wykładu, który wygłosi ks. rektor Cieszyński dziś, w środę 30 bm., o godz. 20 w sali Śniadackich, Coll. Medicum, ul. Fredry. Wykłady, bogate w ciekawe przeżycia, budzą wielkie zainteresowanie. Wstęp 25 gr. dla młodzieży 10 gr. bezrobotni mają wstęp wolny. Czysty dochód przeznacza się na czytelnię dla dzieci bezrobotnych.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Uczennice XII. szkoły powsz.** zgromadzą się w piątek, dnia 1 kwietnia, o godz. 3 po poł. przed budynkiem szkolnym, celem wzięcia udziału w pogrzebie śp. Jasielskiej.

— **Z Tow. Śpiew. „Harmonja”.** W czwartek 31 bm. próba wspólna o godzinie 19,30. W niedzielę 3 kwietnia rb. odbędzie się zebranie towarzyskie o godzinie 17 w salce Stowarzyszenia Techników, św. Marcin 21. Prosimy o liczne przybycie członków.

— **Przedstawienie Tow. Wyd. „P. A. B.” w Teatrze Polskim.** Piąte zkolei przedstawienie w Teatrze Polskim, zakupione przez Towarzystwo Wydawnicze „Polska Armja Błękitna”, odbędzie się w sobotę, dnia 2 kwietnia rb. Wystawiona będzie sztuka „Kapitan z Koepe-nicku”. Początek przedstawienia o godzinie 16. Bilety, po cenach niższych, są do nabycia w firmie St. Pelczyński, ul. 27 Grudnia nr. 1, oraz w dniu przedstawienia od godziny 14 w kasie Teatru Polskiego.

— **Więce gospodarcze Zjednoczenia Zawodowego Polskiego** odbędą się: W Zegrzu, w sobotę, dnia 2 kwietnia, o godzinie 6 wieczorem w lokalu p. Kaniewskiego; w Fabjanowie, w niedzielę, dnia 3 kwietnia, o godz. 3 po południu, w lokalu p. Czajki.

— **Sodalicja Pań Miejskich pod wezw. Najśw. M. P. N. P.** podaje swym członkom do wiadomości, że weźmie gremjalnie udział, ze sztafardem, w pogrzebie śp. Heleny Drobniakowej, współzałożycielki Sodalicji i członka zarządu w ciągu 25 lat. Pożądany jest najliczniejszy udział, aby uczcić pamięć Zmarłej, która była wzorem Sodaliskiej. — Nabożeństwo żałobne odbędzie się we wtorek, 5 kwietnia o godzinie 9 w kaplicy św. Józefa. Zarząd.

— **Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne** ćwiczy obecnie wielkie oratorjum „Requiem” Berlioza. Wykonanie tegoż dzieła wymaga potężnego chóru 400 osób. Zwracamy się przeto do Szan. Obywateli, a zwłaszcza do młodzieży obojga płci z prośbą, by jeżeli dysponują dobrą głosem, zechcieli wstępować do naszego chóru. Lekcje odbywają się w niedzielę i czwartki w Państwowym Konserwatorium Muzycznym przy ul. Wrocławskiej o godzinie 20. Zarząd jest obecny na każdej lekcji i przyjmuje nowych członków.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Nowe władze Towarzystwa „Polska Armja Błękitna”.** Po nadzwyczajnym walnym zebraniu skład władz T-wa, po

zaszłych nieznacznych zmianach, przedstawia się obecnie jak następuje: Rada Nadzorcza: dr. Stanisław Celichowski — prezes, Stanisław Moskałowski, b. wojewoda — I wiceprezes, inż. Paweł Nestrype — II wiceprezes, ks. kanonik Edmund Majkowski — III wiceprezes, Edmund Szwedziński — sekretarz. Wyżej wymienieni, wszyscy zamieszkujący w Poznaniu, stanowią prezydium Rady Nadzorczej. Poza tem należą do niej dalsi członkowie Rady: pp. prof. pułk. dr. Edward Loth (Warszawa), senator dr. Czesław Meissner (Poznań), ks. prałat Józef Prądzyński (Poznań), ks. prałat dr. Marceł Godlewski (Warszawa), ks. prob. Marjan Godlewski (Grochów), Helena Siewiczowa (Wilno), Helena Górka-Garżyska (Poznań), Stanisław Marciniak (Warszawa), Józef Sierociński (Warszawa), pułk. Marjan Dienstl — Dąbrowa (Warszawa), dyr. Edward Pawłowski (Poznań), prof. dr. Romuald Paczkowski (Poznań), pułk. Piotr Zaremba (Poznań), oraz zastępca członka Rady radca Władysław Berkan (Poznań), Maksymilian Weigel (Poznań), Komisja rewizyjna pp.: Józef Rolewski, Stanisław Mizerski, Stanisław Kamiński. Zarząd: pp. major Julian Malinowski — prezes, dyrektor Osten - Sacken — wiceprezes, Kazimierz Oldziejewski — sekretarz, Kazimierz Kujawa — skarbnik, pułk. dr. Izidor Modelski, red. nac. „PAB”, oraz członkowie Zarządu dr. Leon Bochenek, Wiga Filipowska, Władysław Wusza.

— **Ze Związku b. Czwaitaków (58. p. p. Wlkp.) Koło Poznań.** W kasynie podoficerskim 58 p. p. Wlkp. odbyło się dn. 8 marca plenarne zebranie. Porządek obrad obejmował m. in. zajmujący referat adjutanta pułku p. por. Endera na temat: „Udział Wielkopolski w Powstaniu 1831 roku”. Za ten referat podziękowano prelegentowi gorącymi oklaskami.

Związek b. Czwaitaków urzędza w niedzielę, dnia 3 kwietnia o godz. 9 strzelanie z broni małokalibrowej na strzelnicy w koszarach 58 p. p. o nagrody.

Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 5 kwietnia o godz. 8 wiecz. w kasynie podoficerskim 58 p. p.

— **Z targu.** Dnia 30 b. m. na placu Sapięzińskim placono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,20—3,40 zł; masła mleczarskiego 3,80—4,00 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendel jaj 1,50—1,60 zł; litr śmietany 1,60—1,80 zł; litr mleka pełnego 2,00—2,4 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,40 do 1,60 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,00 do 1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 0,90—1,40 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drobi: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; czacka 3,00 do 5 zł; gęś 7—11 zł; para gołębi 1,20 do 1,50 zł; królik 1,30—1,60 zł; bażant 4,50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 3,20 do 3,40 zł; iina 3,20—3,40 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2,00—2,80 zł; białych ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2,40 zł; 1 kg. szczupaka 3,20—3,60 zł; za ryby śnięte 60—80 gr; mniej. Placono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 1,60—2,00 zł; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; główka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg. kalarepy 0,20 zł; 1 kg. marchwi 20 do 30 groszy; brukwi 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; poro 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg. jabłek 1,00—1,60 zł; żurawin 2,00 zł; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,80—0,90 zł; 1 kg. rabarberu 1,60 do 2,00 zł; 1 pececzek rzodkiewek 40 gr; główka zielonej sałaty 30—35 gr. — Dowozy mniejsze, kupujących niewiele. Ceny nabiału i mięsa spadły nieco. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Pożar.** W Komornikach, w powiecie poznańskim, od silnie rozpalonego pieca wybuchł ogień w mieszkaniu p. Kazimierza Kleczewskiego. Pożar stłumiono, pastwą płomieni padły jednak sprzęty domowe i dach. (k)

— **Śmiertelny upadek.** W Dusznikach w powiecie szamotulskim spadł ze

strychu domu mieszkalnego rolnik Józef Stronka i zabił się na miejscu. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Porzucony łup złodziejski.** W komisariacie III znajduje się partja inleku na pościele. Materiał porzucili nieznani złodzieje na ul. Fabrycznej i zbiegli niepoznani. (k)

Nasi korespondenci donoszą

JARMARKI

— **Jaraczew, pow. Jarocin.** We wtorek, dnia 5 kwietnia rb. odbędzie się w mieście Jaraczewie jarmark ogólny, więc na konie, bydło i towary kramne. Spęd byłby na nowem targowisku.

— **Strzelno, Jarmark ogólny** odbędzie się w Strzelnie we wtorek, dnia 5-go kwietnia (kramny, na konie i bydło).

Z WIELKOPOLSKI

— **Śróm.** (Walne zebranie „Sokoła.”) W połowie tego miesiąca odbyło Tow. gimn. „Sokół” roczne walne zebranie, które zaszczylił swą obecnością dh Dobroczyńska z Poznania i dh. Paterek, prezes okręgowy Przewodniczącą zebrania wybrano dh. Dobroczyńską. Po sprawozdaniu ustępującego zarządu i udzieleniu absolutorjum przystąpiono do wyboru nowych władz. Nowy zarząd ukonstytuował się następująco: prezes — Frąckowiak Fr., I wiceprezes — Lipiński Roman, II wiceprezes — Adamski, sekretarz — Naskręt Bolesław, zast. sekr. — Kędzierzanka W., skarbnik — Nowak Kazimierz, nacelnik — Szubert M., zast. nacelnika — Kowalewski St., nacelniczka — Szymańska E., zast. nacz. — Daniewiczówna M. Zebranie trwało 5 i pół godzin. (w. h.)

— **Szamotuły.** Nieostrożny woźnica.) Przy zbiegu ul. Kościelnej i Wronieckiej najechał młodociany woźnica Kanke z Kluczewa na przechodzącą przez jezdnię starszą kobietę Cecylię Cieciorową. Ofiarą wypadku zajęli się przechodnie, odstawiając ją do szpitala św. Józefa pod opiekę p. dr. Nowickiego.

— (Zjazd Okręgu Zw. Tow. Powst. i Woj.) Doroczny Zjazd X. Okręgu Tow. Powst. i Woj. odbędzie się w niedzielę, dnia 3 kwietnia o godz. 11 przed poł. w hotelu „Eldorado”, ul. Dworcowa. Zjazd rozpocznie się mszą św. o godz. 9,30 w kościele kolegiackim. (sc)

— **Skalmierzycy.** (Bank Ludowy) do brze się rozwija.) W niedzielę, dnia 20 marca odbyło się tutaj walne zebranie Banku Ludowego przy bardzo licznym udziale członków. Zbranią przewodniczył prezes rady nadzorczej p. Jan Niemojewski z Macznik. Bardzo obszernie sprawozdanie z działalności banku zdał jego dyrektor p. Ludwik Matczak. Jak wynika ze sprawozdania, Bank Ludowy pomimo kryzysu rozwijał się bardzo dobrze. Wszystkie bowiem pozycje bilansowe wzrosły poważnie. O zaufaniu, jakim się cieszy, świadczy wysoki stan

wkładów oszczędnościowych, który na końcu roku wynosił 287 699,46 zł. Udziały na końcu roku wynosiły 36 756,34 zł. Suma wypożyczonych kapitałów wynosiła 372 268 zł. Ilość członków 924. Przebieg obrad walnego zebrania dowiódł, że wszyscy członkowie mają wielkie zaufanie do władz spółdzielni. Ponieważ Bank Ludowy w Skalmierzycach służy interesom wszystkich warstw społeczeństwa, życzyć mu należy dalszego wspaniałego rozwoju. (or)

— **Wolsztyn.** (Rada miejska.) Na poniedziałkowym swem posiedzeniu przy udziale Magistratu, po dłuższej dyskusji wybrano burmistrzem na dalszy okres dotychczasowego burmistrza p. Modlińskiego. — Pan Modliński oświadczył, że urząd przyjmuje i sprawować go będzie za wynagrodzenie emerytalne z dotychczasowymi drobnymi dodatkami. W ten sposób miasto oszczędzi znaczną kwotę, jakaby obok emerytury wypłacać musiało nowemu burmistrzowi. Przeważnie też z tego względu radni wybrali większością głosów p. Modlińskiego, który odznacza się mimo poważnego wieku jeszcze rzadką czerstwością i energją. (lk)

Z POMORZA

Repertuar Teatru Polskiego w Gdyni

Gdynia, 1. IV. Rozkosze ojcostwa.
Kościerzyna, 2. IV. Pierwsza Pani Selby.
Chojnice, 3. IV. Pierwsza Pani Selby.
Wejherowo, 4. IV. Rozkosze ojcostwa.
Tczew, 5. IV. Roxy.
Gdańsk, 7. IV. Pierwsza Pani Selby.

Zagrożona placówka polska

Z Dobrzyca, pow. Krotoszyn, donosi (or.):

Dozły nam wieści, że p. Wojciech Sobczak z Koźnina, pow. Krotoszyn, zamierza sprzedać Niemcowi Kurtowi Liebekowi swą kamienicę, w której mieści się piekarnia, restauracja, skład kolonjalny, salka do zabaw oraz agencja pocztowa. Zaznaczamy, że wioska Koźniniec posiada i tak już znaczną ilość Niemców, a sprzedaż powyższego obiektu uszczupliłaby jeszcze bardziej polski stan posiadania ra tym ważnym odcinku pogranicznym.

Z Gdyni

Początek „czystki” w komisariacie rządu — Redukcja aparatu urzędniczego — Kiedy będzie sprawa Mikulskiego i Kotlińskiego? — Policja czeka na statek „Chaco” z przestępcami

Gdynia, 29 marca.

W dniu 26 marca zwolniony został w tutejszym komisariacie rządu nacelnik wydziału finansowego, Aleksander Porzeziński. Miejsce jego ma zająć p. Brzosko, dotychczasowy inspektor przedsiębiorstw miejskich.

Pan Porzeziński, który przed kilku jeszcze laty był pomocnikiem buchaltera w „Banku Rolnym” w Warszawie, przybył do Gdyni trzy lata temu z komisarycznym wiceprezydentem p. Bilkiem. Zrobiony przez niego nacelnikiem wydziału finansowego, przyczynił się do tego, że, po odwołaniu wiceprezydenta Bilka, nie wiadzano wiele długów ma Gdynia wogóle i na jaką sumę wypuszczono weksli. Poza tem robi się p. Porzezińskiemu szereg dalszych zarzutów, które ma zbadać komisja wojewódzka. Ważność stanowiska nacelnika wydziału finansowego Gdyni objaśnia najlepiej cyfra 33 milionów, wyobrażająca w złotych sumę długów naszego miasta.

Według zapowiedzi komisarza rządu p. Zabierzowskiego aparat urzędniczy miasta ma być w najbliższym czasie zredukowany o 30 procent.

Termin procesu przeciw Mikulskiemu, Kotlińskiemu i tow. nie został jeszcze ustalony. Bardzo wątpliwem jest, żeby rozprawa odbyła się w kwietniu, ponieważ ze względów oszczędnościowych nie będzie oskarżał prokurator Lepki w tej sprawie akt oskarżenia, lecz prokurator Sobolewski z tutejszego sądu, który, podobnie jak pięciu obrońców, potrzebuje czasu na dokładne zaznajomienie się z wszystkimi aktami.

Z oskarżonych jeszcze tylko jeden Kotliński przebywa w więzieniu śledczym, ale wypuszczony będzie na wolną stopę, jeżeli złoży kaucję hipoteczną, odpowiadającą wartości sumy 50.000 zł. Wówczas, ponieważ przed sprawami z wolnej stopy stawia się sprawy aresztowe, proces przeciwko Mikulskiemu, Kotlińskiemu i tow. odbędzie się znacznie później, po załatwieniu spraw aresztowanych, niecierpiących zwłoki. Możliwe, że sensacyjna rozprawa odbędzie się dopiero w maju, lub czerwcu.

Jako pewnego rodzaju „curiosum” donieść wypada, że budowniczy Mikulski, po zwolnieniu go za kaucją z więzienia śledczego, jako cichy współnik firmy „Fasada” starał się w gdańskiej dyrekcji kolejowej o pracę przy przebudowie tutejszego dworca, który, jak wiadomo, jest przedmiotem procesu przeciwko niemu, ponieważ właśnie przy budowie tego dworca Mikulski z Kotlińskim dokonali pierwszych oszustw na niekorzyść skarbu państwa.

Przed tygodniem doniosły zagraniczne dzienniki, że do Marsylji przybył argentyński parowiec „Chaco” z „jadunkiem” politycznych przestępców, deportowanych przez rząd argentyński. Wśród nich mają się znajdować obywateli polscy, litewscy, sowieccy itd. W Marsylji statku nie przyjęto i podobnie w Genui. Ponieważ nie jest wykluczonem, że statek zechce się pozbyć swojego ładunku w Gdyni, policja tutejsza śledzi z zainteresowaniem podróż „Chaco”, który podobno znajduje się teraz na Morzu Północnem. S. B.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

BOLESŁAW ERZEPKI NA TLE SWOICH CZASÓW

Sp. Bolesławowi Erzepkiemu poświęciliśmy wczoraj wspomnienie biograficzne, ujmujące pokrótce Jego życie i pracę. Poniżej dr. Andrzej Wojtkowski, dyrektor Biblioteki Raczyńskich, kreśli profil nieodżałowanego badacza jako człowieka nauki i jako pomnożyciela kultury narodowej wogóle, a na gruncie wielkopolskim w szczególności.

Zmarły w pierwsze święto wielkanocne sp. dr. Bolesław Erzepki urodził się 5 lipca 1852 r. w Pawłowicach, położonych w pow. leszczyńskim. Po ukończeniu gimnazjum w Lesznie udał się na uniwersytet Wrocławski, gdzie, po śmierci Wojciecha Cybulskiego w r. 1867, literatury słowiańskiej wykładął Władysław Nehring.

Temu znakomitemu badaczowi a zarazem świetnemu pedagogowi zawdzięczał Erzepki swoją filologiczną metodę pracy naukowej. Przez całe życie, choć był zmuszony objąć działy pracy naukowej bez porównania obszerniejsze, czuł się przedewszystkiem uczniem Nehringa, który nie pozwał mu przesiłgiwać się przez żadną trudność, napotykaną w badaniach naukowych. Sam powiedział, że wystarczyło mu tylko spojrzeć na fotografię mistrza, stojącą na biurku, aby natychmiast pokonać pokusę pozostawienia bez wyjaśnienia jakiegos drobiazgu, choć ten — dla samego zagadnienia, badanego przez niego — był bez większego znaczenia. Surowe spojrzenie nauczyciela, śledzącego z fotografii każde pociągnięcie pióra ucznia, zmuszało go do wypuszczania na światło dzienne tylko prac zupełnie i w najdrobniejszych szczegółach wykończonych, wyczelowanych, przemyślanych. Wiele pozostało w rękopiśmie dlatego tylko, że skrupulatny w najwyższym stopniu autor nie potrafił w obecnym stadium nauki naszej odpowiedzieć na niektóre zagadnienia, nasuwające mu się w związku z opracowanymi tematami. Do późnej starości szperał po bibliotekach i archiwach, poruszał całe zastępy archiwistów i bibliotekarzy, radził się i pytał o wiele młodszych od siebie i znacznie mniej od niego wiedzących: wszystko to dla wyjaśnienia jakiegos szczegółu, dla odgadnięcia jakiegos niewyraźnej aluzji w tekście badanym, dla zdobycia szczegółów biograficznych jakiegos mało znanej osobistości itd.

Takie to zdobycze z zakresu metody pracy naukowej wyniósł Erzepki z uniwersytetu niemieckiego, by je przyszczyć na grunt poznański i wielkopolski. Działo się to w okresie, w którym uczeni-Wielkopolanie tej miary, co Xawery Liske, Ka. imierz Morawski, Ludwik Cwikliński, Bronisław Dembiński, Antoni Karbowski, Danysz i wielu innych kładli na uniwersytetach małopolskich podwaliny pod nowoczesną naukę polską z pomocą metod, zdobytych w niemieckich seminarjach uniwersyteckich. W Wielkopolsce, rozporządzającej tylko dwoma niezależnymi od rządu pruskiego stanowiskami, mogli to samo czynić tylko dwaj: Bolesław Erzepki, od roku 1885 konserwator Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, i Zygmunt Celichowski, bibliotekarz kórnicki.

Przed nimi, od czasu, jak rząd pruski polskim profesorom gimnazjalnym zabronił udziału w pracach poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (r. 1866) a po wojnie francusko-niemieckiej przeniósł ich na zachód, Znicz nauki polskiej w naszej dzielnicy podsycał badacze niezawodowi, amatorzy: lekarze, adwokaci, dziennikarze, księża i ziemianie. Niekiedy i ci badacze potrafili samodzielnie, bez pomocy seminarjów uniwersyteckich, przyswoić sobie nowoczesne metody pracy naukowej. Wszak emerytowany podpułkownik niemiecki, Ignacy Zakrzewski, wydał pierwsze cztery tomy Wielkopolskiego Kodeksu Dyplomatycznego o wiele lepiej, aniżeli zawodowy historyk, profesor uniwersytetu Jagiellońskiego i członek Akademii Umiejętności, Franciszek Pikoński, tom piąty tegoż Kodeksu.

A jednak czuć powiew nowego ducha w pracach Towarzystwa Przyjaciół Nauk od chwili, gdy Bolesław Erzepki zaczyna zabierać głos w dyskusjach naukowych poszczególnych wydziałów Towarzystwa i stosować nowe kryteria do wyników badań n. p. Edmunda Calliera. Z konieczności musiały teraz prace, przedkładane Towarzystwu, wznieść się na wyższy poziom naukowy, jeżeli autorzy ich chcieli liczyć na wydrukowanie ich w Rocznikach Towarzystwa, pilnowanych przez Erzepkiego.

Jako kierownik Muzeum Towarzystwa Przyjaciół Nauk im. Mielżyń-

skich, Erzepki z konieczności musiał być uniwersalnym. Musiał katalogować książki, rękopisy, zabytki prehistoryczne, pamiątki historyczne, numizmaty, obrazy mistrzów polskich i obcych, administrować gmachem Towarzystwa, jeździć po Wielkopolsce i zbierać materiały do Muzeum i pieniądze na budowę gmachu, a na to jeszcze przez lat 20 przeszło kierować pracami wydziału historyczno-literackiego. Tylko fachowcy mogą ocenić należycie ogrom pracy, włożonej w ustawiczne przegrupowywanie zbiorów, rosnących gwałtownie dzięki staraniom konserwatora i potrzebujących coraz to więcej miejsca — ogrom pracy, włożony w sporządzenie katalogu polskiego i niemieckiego galerji obrazów, katalogu zbiorów prehistorycznych, katalogu gabinetu numizmatycznego a wreszcie katalogu Muzeum pamiątek historycznych. Nie należy też zapomnieć o zmuśnieniu przepisaniu kartkowego katalogu Biblioteki, by ten duplikat złożyć w agenturze Towarzystwa ubezpieczeń od ognia.

W normalnych warunkach prace te powinien był wykonać cały zastęp specjalistów. W warunkach atoli, w jakich żył naród po rozbiorach, pracownicy tacy, jak Erzepki, musieli zastąpić całe zespoły, musieli dwoić się i troić, aby należycie przygotować materiały dla innych uczonych, a nadto jeszcze posuwać naprzód własne, samodzielne badania naukowe.

Z największym zamięłowaniem, jako uczeń Nehringa, Erzepki badał starą polszczyznę Triumfował, gdy mógł wydobyć z zapomnienia nieznane zabytki piśmiennictwa polskiego, przy czem wzrok jego obejmował cały jego zakres, od wieków średnich aż do Norwida i Klaczki. O wielkiej syntezie się nie kusił, będąc wychowankiem okresu, w którym działalność edytorską i monograficzną ceniono najwyżej.

Zabrał z sobą w zaświaty ogrom wiedzy, nie wyładowanej nazewnictwem za życia. Nikt w tej mierze, co on nie był powołany do napisania dziejów ruchu umysłowego w Wielkopolsce w wieku XIX. Ogromne materiały z tego zakresu pozostały w rękopiśmie. Ale czego po sobie nie pozostawił i nikomu nie udzielił, to owej głębokiej i szczegółowej znajomości ówczesnych stosunków i nastrojów, którą można zdobyć tylko pracą całego życia.

Dr. Andrzej Wojtkowski.
Poznań.

Pisma nadesłane

„Prom“, Nr. 1. Treść: „Zarys poetyckiej ewolucji“ — B. Przyłuski: „Nasze serca“, „Niezrozumiałe święty“, „Lilje“, „Miłość“ — W. J. Kapuściński: „Najpełniejszy oddech“, „Naprawa szyn“, „Widma“ — A. Kosko: „Owoc i serce“, „Londyn III“, „Impresjonizm“ — E. Morski: „Czekam“, „Za zdróż“, „Mur“ — J. U.: „Lekcja logiki“ — E. Herbert: „Powrót“ — Recenzje — Kronika — Adr. Red. Ratajczaka 29

„Dom, Osiedle, Mieszkanie“. Nr. 3. Treść: T. T.: „Skrzyżowanie ulic“ — Arch. T. Witkowski: „Dom mieszkalny ks. prof. L. Zalewskiego“ — Inż. M. Ponikiewski: „Budownictwo mieszkaniowe Zakładów Ubezpieczeń Społecznych“ — Inż. J. Sawicki: „Elektryczność w mieszkaniu“ — Kronika — Adr. Red. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 5, m. 5.

„Przeгляд Księgarski“. Nr. 6. Treść: „Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Z. K. P.“ — J. Muszkowski: „Historja Kasy im. Mianowskiego“ — Sprawy podatkowe — I. Keil: „Z kursów księgarskich“ — Z życia organizacyjnego — Kronika księgarska — Dział urzędowy — Adr. Red. Warszawa, Okólnik 9

„Przeгляд Pedagogiczny“. Nr. 11. Treść: XII Doroczne Walne Zgromadzenie T. N. S. W. — „Groźne niebezpieczeństwo“ — „Po uchwaleniu ustaw szkolnych“ — H.: „Przewrót bolszewicki w matematyce“ — Z życia T. N. S. W. — Komunkaty — Kronika — Prasa o szkole i nauczycielu — Nowe książki.

„Ruch Charytatywny“. Nr. 3. Treść: J. S. Chmara: „Duch czasu i Chrystus“ — K. J. Groszyński: „Krzywda społeczna u Żeromskiego“ — M. Kubicka: „Młodzież żeńska w pracy charytatywnej“ — U. Rejzewska: „Kółka charytatywne“ — J. Hinzowa: „Szkoła rodziców“ — J. Cz.: „Boży obiad“ — Ks. M. Rekas: „Chorzy proszą o pamięć“ — Dr. A. Bohn: „Kapitały, Martwej Reki“ — Z rozważań — Więści z kraju — Varia — Wydawnictwa — Wychowanie — Konkurs — Adr. Red. Poznań, Al. Marcinkowskiego 22, III.

ŻYCIE KULTURALNE

STUDJUM O WIELKIM RZEZBIARZU

Z Krakowa piszą nam:

Janowi Szczepkowskiemu, który jest obok Dunikowskiego najświetniejszą chyba postacią naszej rzeźby współczesnej, dawno należała się monografia. W tych czasach trudno wszakże myśleć o książce, gdy nawet niewielkie książeczki wydawane przed paru laty przez Gebethnera i Wolffa w cyklu monografij artystycznych, zgubiły się w piasku po kilku bardzo dobrych tomikach. Dobrze więc stało że wydawane w naszym mieście „Sztuki Piękne“ jedyny w Polsce organ plastyki, przyniosą w najnowszym zeszycie obszernie studjum Jerzego Warchałowskiego o Szczepkowskim starczące za monografię swoją treścią i świetną formą a ilustrowane przepysznymi zdjęciami rzeźb. Znakomity artysta dobiega właśnie trzydziestu lat działalności i takie resume przychodzi bardzo w porę.

Warchałowski zżył się z twórczością Szczepkowskiego od samych jej początków. Śledził ją już w Krakowie, gdy Szczepkowski był jeszcze uczniem Akademii, przybywszy do Laszeczki z Zakopanego, gdzie porał się snycerką i stolarką w tamtejszej szkole przemysłu drzewnego. Słusznie też stwierdza Warchałowski, że z drzewa urodziła się twórczość Szczepkowskiego i mimo prac w marmurze i brzoźni, najświetniej wypowiedziałą się snycerka, dość wspomnieć kapliczkę polską na Wystawie Sztuk Dekoracyjnych w Paryżu, która stanowiła międzynarodowe cło całej ekspozycji. Kreśli też całą działalność Szczepkowskiego od zdobnictwa do pracy pedagogicznej, słowem, daje sylwetę wyrazistą, w której nie brak żadnego rysu zasadniczego. Kto pretenduje do obznajomienia się z polską rzeźbą współczesną, musi poznać studjum Warchałowskiego. Powie mu ono mnóstwo nietylko o samym Szczepkowskim, lecz o rzeźbie wogóle, a polskiej w szczególności.

WYSPIAŃSKI W WIELKOPOLSCE

Nie wszystkim wiadomo, że pierwsza podróż Wyspiańskiego zagranicę w r. 1890, zakończyła się przejazdem przez Śląsk Wielkopolski i Pomorze. P. Jan Duerr badacz krakowski Wyspiańskiego znany z niejednego odkrycia, udzielił „Tęczy“ ciekawych informacji o tej podróży i jej planach.

Pierwszym miastem była Lignica, do której Wyspiański dotarł z końcem sierpnia 1890. Nazajutrz przybył do Poznania, gdzie zabawił pięć dni, zwiedzając miasto i robiąc mnogie szkice, w tem ciekawe zdjęcie Ratusza (zreprodukowane w „Tęczy“ po raz pierwszy). W Gnieźnie znalazł się 5 września i zabawił trzy dni, ósmego był w Inowrocławiu, 9 w Toruniu, a w odwrotną przez Inowrocław drogę zbieczył nad Gopło (10 września) następnie do Żnina oraz do Gasawy, pamiętając zamordowanie Leszka Białego. Wśród zreprodukowanych w „Tęczy“ rysunków Wyspiańskiego zwraca uwagę szczególnie krucyfiks gnieźnieński, oraz Kazimierz Wielki, rysunek ze starodawnego pieczęcia.

MUZYKA

Berlińska Filharmonja w Londynie. W lutym Filharmonja Berlińska odbyła podróż koncertową do Anglii, występując także w niektórych miastach Belgji i Holandji. W Londynie odbyły się cztery koncerty, a po jednym w Liverpool, Glasgow i Edinburgh. Dyrygował Wilhelm Furtwängler najwybitniejszy dyrygent niemiecki. Jako solistów pozyskano m. in. Bronisława Hubermana który w Londynie grał koncert Brahmsa. Programy koncertów obejmowały obok klasycznej także nowoczesną muzykę. (z)

SZKOLNICTWO

Psychologia młodzieży żeńskiej. Temat ten omawia p. Czarna w „Przyjacielu Szkoły“. Podstawą artykułu jest praca niemieckiej autorki, Elzy Croner pt. „Die Psyche der weiblichen Jugend“. Wśród typów młodych dziewcząt wyróżnić można typ macierzyński, erotyczny, romantyczny, realistyczny. Wyróżnienie poszczególnych typów nie jest naogół trudne, gdyż każdy znamionuje cechy istotne i dominujące. (St. N.)

Z życia dzieci. Rodzice i wychowawcy mają obowiązek zastanowić się nad tem, jak pojmwować należy pracę wychowawczą. Bogaty materiał do rozważań na ten temat przynosi mała książeczka Michała Brandstaettera pt. „Z doświadczeń rodziców i nauczycieli“, wydana przez Książnicę-Atlas. Zebrał w niej autor liczne obrazki z życia dziecka z praktyki własnej i obcej, wychowawców, rodziców i nauczycieli. Obrazki te charakteryzują niektóre wady i zalety dzieci a również — wychowawców. Nie tworzą one żadnego systemu, żadnej całości, wybrane są prosto z codziennych przeżyć dzieci. Zwraca w nich autor przedewszystkiem uwagę na znaczenie dla rozwoju dziecka słówka „dlaczego“, które winno być początkiem wszelkich zabiegów wychowawczych. (ac)

LITERATURA

Z kulis teatru amerykańskiego. Pod tytułem „Ludzie Broadwayu“ (czy nie lepiej było „Ludzie z Broadwayu“?) ukazała się powieść napisana aż przez dwóch autorów, z których jeden: Faith Baldwin jest Amerykaninem drugi: Achmed Abdullah najwidoczniej Turkiem, zamerykanizowanym ma się rozumieć. Ulica Broadway jest, jak wiadomo, dzielnicą teatralną N wego Jorku. Prowadzi w niej wielką scenę Leon Cardoza businessman teatralny na dużą skalę, ale z duszy artysta, typ interesujący pogmatwaniem szczerości i udania, przeżył istotnych i zgrzywania się przed samym sobą, nie mówiąc już o innych — a skupiający dokoła swych kulis i kas światek aktorów-dzielnikarsko-literacki. Autorzy przedstawili to zakulisie manierą amerykańskiego filmu, bez pogłębienia dusz, ale barwnie, a z przyprawą łatwej lezki. Mnóstwo typków, intrygi primadonn, ubijanie się o rolę, tyrantja dyrektorsko-reżyserska, tout comme chez nous, ale na wymiar kroci tysięcy dolarów. Najlepiej udało się sam Cardoza oraz jego przyjaciółka pani Katarzyna, Irlandka, rodem postać nawet z pewnymi pretensjami do pogłębienia — i to nie nieuzasadnionymi. Oczywiście kończy się happy end'em: małżeństwem dwojga młodych. Rozkoszna i niewinna aktoreczka uniknęła sidła starego ale przedsiębiorczego Cardoza i wychodzi za zdolnego autora, który wkrótce będzie bogaty, ma się rozumieć. Czytelnik ciekawy maszyny teatralnej amerykańskiej, dowie się wielu szczegółów o tem, jak na Broadwayu montuje się sztuki, jak się angażuje aktorów do każdej sztuki i roli z osobna, ile się im płaci i t. d.

NAUKA

Studenci polscy emigrują z Czech do Włoch. Z Padwy donoszą, że w prasie tamtejszej pojawiły się wiadomości o licznych zapisywaniu się studentów polskich z Pragi na Uniwersytet padewski. Na sam wydział lekarski zapisuje się 30 słuchaczy, którzy dotychczas pracowali w Pradze. Poza tem z Pragi wyjechało jeszcze 15 studentów polskich do Bolonii, Pizy i Florencji. Exodus ten jest spowodowany nieprzyjaznym stanowiskiem Czechów do studentów-cudzoziemców tak że nietylko Polacy, ale i studenci innych narodowości zaczynają opuszczać Pragę.

Polskie Tow. Chemiczne w Warszawie odbyło posiedzenie naukowe z nastawieniem na prof. K. Sławińskiego: „O obojętnych produktach utlenienia pinenu“ dr. Osmana Achmatowicza: „Przyczynę do degradacji Hoffmanna w grupie strychniny“; dr. A. Basińskiego: „O trwałości koloidów halogenowych srebra“.

TATROMANI I TATERNICY.

Nasi „Tatromani“ mają corocznie uciechę, otrzymując w zimie tom bogato ilustrowanych „Wierchów“ „Taternicy“ — o wiele mniej liczne grono innego rodzaju miłośników Tatr — znają również własny organ. — Nazywa się on oczywiście „Taternikiem“ i wychodzi już od 1907 roku z małemi przerwami za wojennych czasów. Obecnie ukazał się piętnasty rocznik tego pisma. Wydaje je ściśle związane z Towarzystwem Tatrzanskim „Sekcja Turystyczna“ w Krakowie. Naczelnym redaktorem jest Jan Alfred Szczepański najpóźszy dziś znawca historii taternictwa i polskiego alpinizmu a ponadto sam praktykujący taternik od wielu lat. Dawniej „Taternik“ ukazywał się cztery razy do roku, obecnie sześć. Utrzymuje się ze szczerpłych subwencji, udzielanych przez Towarzystwo Tatrzanskie i jego prowincjonalne oddziały (np. Poznański). Corocznie wychodzi obszerny, zwykle podwójny numer obejmujący jakąś monografię; przed 2 laty wydano numer, poświęcony szczytowi Łomnicy, obecnie wyszedł zeszyt o polskim alpinizmie i jego głównych zdobyciach w ostatnim sezonie letnim.

W ostatnim roczniku zwraca uwagę, (w porównaniu z poprzedniemi) zwiększenie ilości działów: są tam artykuły i rozprawy nierzadko naukowe, dotyczące morfologii i hypsometrii Tatr, materiały do historii taternictwa i alpinizmu polskiego, opisy skalnych dróg poraz pierwszy „zrobionych“ sprawy wewnętrzne Sekcji opisy sezonów taternickich, kronika ważniejszych wypraw, sprawozdania z literatury a nawet dodatki fotograficzne, jak za czasów przedwojennych. „Taternik“ jest na tym specjalnym odcinku krajoznawstwa organem niezastąpionem. Nie tylko szerzy wiedzę o Tatrach, ale czuwa nad taternictwem i jego ideologją, aby nie przeradzało się w rekordomanję i w różne nastroje wspinańczo-reklamarskie, jak to się niestety przydarza. (J. M.)

Książki nadesłane

Michał Rusinek: „Burza nad bruktem“. Powieść. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa.

Bronisława Ostrowska: „Opale“. Poezje. Pisma poetyckie, tom I. Warszawa 1932. Kraków. Wydawnictwo J. Morkowicza. Towarzystwo Wydawnicze w Warszawie.

Białe plamy na mapie świata

Przed niedawnym czasem wprowadzona została w zdumienie opinia publiczna świata wiadomością, że podróżnik angielski Bertram Thomas jako pierwszy zdołał przebić się przez wielką pustynię arabską, nie dla tego, żeby wy czyn ten jako taki był tak bardzo zdumiewający, lecz ponieważ po raz pierwszy został dokonany. Uprzytomiono sobie, że istnieje jeszcze cały szereg okolic na kuli ziemskiej, które dotychczas nie zostały jeszcze zbadane. Pojęcie „terra incognita” (ziemia nieznaną) ma wciąż jeszcze swoje znaczenie, któremu na mapie świata dają wyraz liczne białe plamy.

Na początku 19-go stulecia tylko 60 proc. ziemi było niezbadane, w roku 1900 było już tylko 10 proc. niezbadanego obszaru. W pierwszych trzech dziesiątkach 20-go stulecia zbadano dalsze 5 proc. powierzchni ziemi, pozostaje poza tem jeszcze około 10 milj. kw. do zbadania.

Największą białą plamę stanowią terytoria, położone około bieguna południowego, czyli t. zw. ziemie antarktyczne. Lecz i inne kontynenty wykazują jeszcze białe plamy. Terytoria niezbadane znajdują się jeszcze w środku Ameryki Południowej, między rzekami Brazylii, w wnętrzu państw północnych Ameryki Południowej, na południowych stokach pasma górskiego And, w północnej Syberji, w Australji, w pustyni Libijskiej w Afryce, w Tybecie i w centralnej Azji. Nawet na wschodzie Kanady istnieją obszary, o których prawie że nic nie wiemy. Tak samo istnieje na Północnym Morzu Lodowatym ląd, do którego dostęp z powodu ruchomych mas lodowych jest niemożliwy.

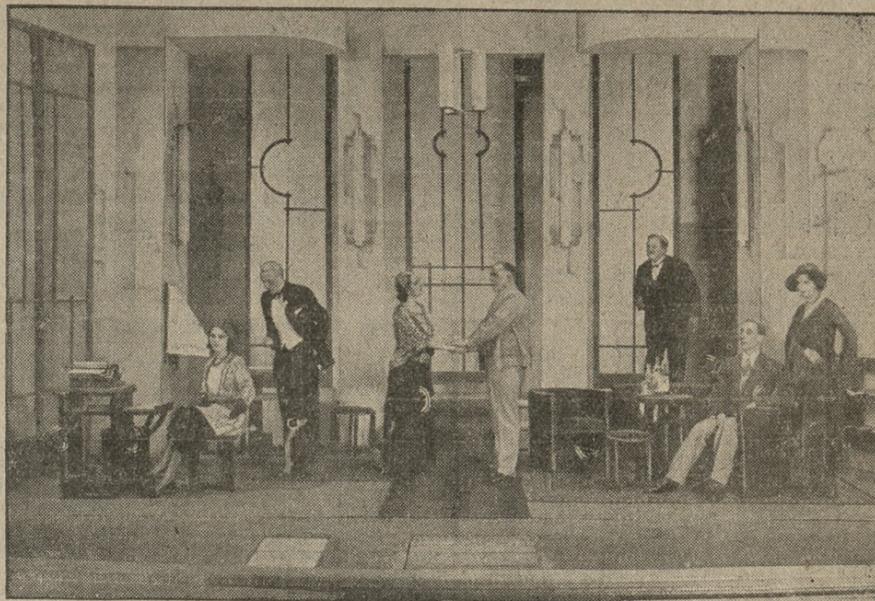
Wszystkie te nieznanne terytoria nęca ciekawość i podniecają żądze wiedzy człowieka, który przez zbadanie ich spodziewa się wzbogacić zdobycze naukowe. Zbadanie biegunów odkryć nam może ważne tajemnice, — w wnętrzu Brazylii, Kolumbji i Wenezueli znajdują się mogą szczyty Indjan o starej kulturze i cywilizacji. Pustynie innych

kontynentów rokuja również ciekawe zdobycze archeologiczne, gdyż były one niegdyś zamieszkałe przez rasy o wysokiej kulturze. Wyprawom do Mongolji przyświeca wielki cel: odnalezienie kołębki rodu ludzkiego.

Poza obu biegunami, które stanowią najważniejszy cel dzisiejszych badań geograficznych, największe zainteresowanie budzą dżungle Ameryki Południowej i lodowce Patagonji, największe po lodach podbiegunowych. Na północ od przyłodka Patagońskiego leży Gran Pajonal, kraj obfitujący w bogate pastwiska, ale prawie zupełnie nieznan. Niezbadane są również części Gran Chaco między Peru i Boliwji. Prawie zupełnie nieznan jest Pampa de Sacramento w południowej części Peru. Terytoria między dopływami Amazonki na wschód od brazylijskiego płaskowzgórza, które są przedmiotem fantastycznych opowieści o nieznanym szczepach, może nawet białych Indjan i prastarych osiedlach, są jeszcze zupełnie niezbadane. Ostatni podróżnik, który próbował przedostać się do tej krainy bajecznej, pułkownik Fawcett, zginął bez wieści. Pełno tajemnic kryje jeszcze terytorium Oriente w Ekwador, na wschód od pasma górskiego And, oraz przeważająca część obszarów między dopływami Amazonki w Boliwji, Peru, Brazylii, Ekwador i Kolumbji, a prawie nieznaną zupełnie ziemią jest także Wenezuela na południe od rzeki Orinoko.

Zbadanie wnętrza Ameryki Południowej napotyka przedewszystkiem na opór wrogich i wojowniczych plemion Indjan, których zatrute strzały już wielu śmiałków pozbawiły życia. Drugim wrogiem, może jeszcze niebezpieczniejszym, to malarja, występująca tak silnie, że załatwia się w kilku godzinach z nieprzyzwoitym do klimatu podróżnikiem.

W takich warunkach upłyne jeszcze dużo czasu, zanim zginą z mapy świata owe białe plamy, oznaczające niezbadane dotąd kraje i morza. W. i P.

Zabawna komedia A. Savoir'a „Osma żona Sinobrodego”, wystawiana obecnie w Teatrze Nowym, cieszy się olbrzymim powodzeniem. Oto kończąca scena z pierwszego aktu. Miljoner Brown (K. Junosza-Stępowski) zaręcza się z Monną (Halina Cieszkowska) ku zdumieniu jej rodziny i przyjaciół.

nym z banków wiedeńskich na 4700 szylingów. Widząc, że sprawa się wydała, zwał i wypłynął w sierpniu minionego roku w Rotterdamie. A ponieważ posiadał niesłychanie dużo pieniędzy, udał się pewnego dnia do konsulatu austriackiego z zażaleniem, że w tramwaju skradziono mu portfel z 700 guldenami holenderskimi. Konsulat wzruszony jego nieszczęściem dał mu 45 guldenów. Aż wreszcie przychwycono go w Szwajcarii. Podziwiać należy jego niebывale szczęście: tyle broił, a mimo to przebywał na wolności, jakkolwiek nie trudno go było odszukać, ponieważ jest kaleką bez prawej ręki. (al)

Pół miliona dolarów w zgłiszczach

Człowiek, który przypadkiem zniszczył banknot 5-dolarowy, będzie go niezawodnie bardzo żałował. A jakie uczucie wzbudzi 500.000 dolarów, zamienionych w popiół i zgłiszczach? 500.000 dolarów — majątek, który mógłby oczyścić z długów całe państwo! A jednak wytwórnia United Artists nie zawahała się ani na chwilę, puszczając z dymem taki majątek. Do jednej ze scen wielkiego filmu Howarda Hughesa pt. „Aniołowie piekła” zbudowano kolosalne składy amunicji — wzorując się ściśle na oryginalnych niemieckich składach amunicji w Spraug z czasów wielkiej wojny. Dwaj lotnicy angielscy bombardują te składy i cała miasteczka, całe miasto wzniesione kosztem niesłychanego wysiłku i 500.000 dolarów — wylatuje w powietrze. Niby sepy zajadłe krążą na tem skazaniem na zagładę sztuczne miastem angielskie i niemieckie aeroplany. Eksplozje następują jedna po drugiej w miarę, jak spadają bomby, rzucane wprawna ręką Ben Lyonsa, odtwórcy roli głównej, wytrawnego lotnika z czasów wielkiej wojny. Budynek auta, wozu, maszyny — wszystko zmieszano się w jedną niekształtną masę, wyrzucaną pod chmury potężną siłą odśrodkową. Jeszcze chwila... i wielkie składy amunicji w Spraug, podpora i ochrona armji najeźdźczej, przestały istnieć.

Nigdzie ich nie chcą

Niedawno zawiął do Marsylii okręt, który wzbudzał powszechną sensację. Był to parowiec argentyński, na którego pokładzie znajdowało się 33 przestępców, skazanych na banicję. Są to cudzoziemcy, wydani przez rząd argentyński, przeważnie Włosi, Czesi, Węgrzy i także kilku Polaków (Żydów?).

Podróż tego okrętu przedstawia się fantastycznie. Przed odplynięciem z Buenos Aires, kapitan otrzymał od rządu zapieczetowaną kopertę, którą miał otworzyć po znalezieniu się na pełnym morzu. Postąpiwszy w myśl rozkazu, kapitan stwierdził ze zdumieniem, że koperta zawiera ćwiartkę niezapisane go papieru. Porozumiał się więc drogą iskrową z argentyńskim ministerstwem sprawiedliwości Odpowiedziano mu, aby wziął kurs na Las Palmas, oraz, by postarał się o pozostawienie skazańców na wyspach Kanaryjskich.

Jednakże po przybyciu do Las Palmas, władze miejscowe sprzeciwiły się stanowczo przyjęciu gości.

Kapitan ponownie telegrafował do Buenos Aires. Min. sprawiedliwości poradziło mu, by spróbował szczęścia w Marsylii. Tymczasem francuskie władze bezpieczeństwa te odmówiły prawa azylu. Sytuacja stała się o tyle zagmatwana, że na pokładzie wybuchł otwarty bunt. Argentyńskie min. spraw. wewn. nadal nie odpowiada na rozpaczliwe depeche.

Wobec grozy sytuacji, władze francuskie zdecydowały się skierować okręt do Algeru, gdyż część skazańców wyraziła chęć wstąpienia do Legji Cudzoziemskiej. Ponieważ na pokładzie panuje najzupełniejszy chaos, okrętowi w podróży przez morze Śródziemne towarzyszył torpedowiec francuski.

Francuskie min. spraw. zagr. zamierza zaprotestować za pośrednictwem swej ambasady w Buenos Aires przeciwko tak bezceremonialnemu postępowaniu rządu argentyńskiego.

Ile kilometrów przebiega pani domu w kuchni?

Na pytanie to z niemiecką gruntownością odpowiada leksykon Meyera w nowym wydaniu. Autor artykułu twierdzi, iż w kuchni według starego systemu pani domu przebiega rocznie 580 kilometrów, tj. przestrzeń, dzielącą Berlin od Wiesbadenu. W kuchni zaś urządzonej nowocześnie rocznie „spacer” sięga tylko 134 klm.

Sowiety zbierają żelazo na cmentarzach.

Jak oznajmia „Krasnaja Gazeta” na cmentarzach leningradzkich przeprowadzono rewizję, przy której stwierdzono, że na trzech cmentarzach a to Uspeńskim, Staropreobrażeńskim i żydowskim leży przeszło 100 tonn żelaza, które może służyć do obróbki. Metalowe ozdoby i pomniki zostaną zdjęte z zapomnianych grobów i oddane zostaną do przeróbki fabrycznej. Prace te wykonane mają być do 1 lipca br.

RADJO

Czwartek, dnia 31 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy; godz. 15.25 (W); godzina 16.45 „Z ruchu wojskowego młodzieży” (p. S. Maleszewski); godz. 16.55 (W); godz. 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godz. 19.15 rolnicza skrzynka radiowa; godz. 19.30 lekcja języka ang.; godz. 19.45 (W); godzina 20.00 (W); godz. 20.15 koncert wieczorny poświęcony twórczości W. A. Mozarta; Linda Kamińska (sopran), Marja Szrajberówna (skrzypce), prof. dr. Lucjan Kamiński (fortepian); godz. 21.20 (W); godz. 22.05 (W); godz. 22.10 (W); godz. 23.10 sygnał czasu, komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 12.15 „Najnowsze poglądy na sprawy obornika”, wygl. prof. dr. M. Górski; godz. 12.35 koncert szkolny z Filharm. Warsz.; godz. 14.45 muzyka lekka (płyty); godz. 15.05 kom. gospodarczy oraz giełda; godz. 15.25 odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średn. (dział „Historja”) „Idea jagiellońska”, wygl. prof. H. Mościcki; godz. 15.50 program dla dzieci młodszych; g. 16.20 francuski (kurs średni); godz. 16.40 fragmenty z opery „Rycerskość wieśniacza” (płyty); godz. 17.10 odczyt z Krakowa; godz. 17.35 koncert solistów; wyk. Micaela Barmas (skrzypce), Lucyna Robowska (fort.), Eug. Narożny (baryton); godz. 19.15 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 19.30 feljton pt. „Imię — zwierciadłem człowieka”, wygl. red. St. Czosnowski; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 feljton muzyczny z Lwowa; godz. 20.15 muzyka lekka; wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota, Maurycy Janowski (tenor); godz. 21.20 słuchowisko pt. „Gołębie serce” J. Galsworthy'ego z udziałem Stefana Jaracza; godz. 22.05 dodatek do prasowego dziennika radiowego; godz. 22.10 tr. z teatru „Morskie oko”; rewja pt. „Złota defilada”; 23.15 komunikaty; godzina 23.20 wiadomości sportowe; godzina 23.30 muzyka taneczna z kawiarni Georges.

Procesja Wielkanocna na Korsyce

Sartène, Miasteczko, które, zdawało się, ominięło czas w swym biegu, zostało takim, jakie było w średniowieczu. — Ruinowane parokrotnie przez piratów i barbarzyńców, wreszcie przez wojny domowe, jest chyba najdziwniejszym i najpiękniejszym zabytkiem średniowiecza na Korsyce. Na stromych, wąskich uliczkach, niezmiennych od kilku stuleci, spotyka się mnichów, jałmużników na osiołkach, nie większych od dużego psa, na których jadąc, dotykają nogami ziemi. A w Wielki Piątek w Sartène zobaczyć można jedyną w swoim rodzaju uroczystość — procesję religijną, też niezmiernie przypominającą współczesnych, jakby żywcem przeniesioną z średniowiecza.

Na czele procesji idzie duchowieństwo, z latarniami i świecami w ręku, otaczając kapłana, który odmawia modlitwy. Wszyscy ubrani są biało, na plecach mają czarną pelerynkę, a na głowach kaptury, pokrywające twarz, z otworami na oczy. Za nimi pokutnicy, ubrani czarno, z taciemniem czarnymi kapturami na twarzy, przewiązanymi powrozem. Robi to niesamowite wrażenie. Na czele pokutników kroczy jeden z nich, oharczony krzyżem, podobnie, jak kiedyś Chrystus. Za nim czterech innych niesie na calunie posąg Chrystusa, ukrzyżowanego dla odkupienia ludzkości. Dalej kroczy cała ludność, która chce brać udział w tym obrzędzie.

Na tle średniowiecznego, romantycznego tła, robi to wrażenie niemal mistyczne, niezapomniane. Niema w całej Francji innego miasta, gdzieby obchodzono był Wielki Piątek w ten sposób. Ta surowa prostota i tajemniczość jednocześnie może mieć miejsce tylko w tak stylowych ramach, jak Sartène.

Z innych, mniej wzniosłych, ale oryginalnych uroczystości trzeba wspomnieć o błogosławieniu owiec i świń, które też zwykle odbywa się w czasie Wielkiejnoy. Stada ich pasą się na wolności na zboczach gór i w dolinach. Pasterze nie pilnują ich przez cały dzień i dopiero wieczorem gwizdaniem i nawoływaniem przy pomocy psów, spędzają je do schronisk. Wobec trudności upilnowania stada, pasterze corocznie oddają je pod opiekę Boską, aby jak najmniej ich ginęło. Wzruszający i naiwny ten obyczaj, który odbywa się bardzo uroczystość przed kościołem, jest bardzo surowo przestrzegany przez ludność miejscową, religijną i wzywającą pomocy Boga przy wszystkich ważniejszych poczynaniach. Nie można dziwić się, że pomocy tej wzywa-

ją do spraw pozornie tak poziomych, jest to bowiem podstawa ich bytu. W każdym razie i ten także zwyczaj jest chyba jedynym w swoim rodzaju. (nal.)

Aresztowanie sprytnego szantażysty i oszusta

W Zurychu aresztowano ostatnio Georga Kahana, którego policja wiedeńska poszukiwała od lipca ub. roku. Jest to urzędnik prywatny, ptaszek nielada, który mimo swego młodego wieku ma szereg przestępstw na sumieniu. W jednym wypadku uciekł się do pisania listów, szantażujących z powodzeniem różne osoby, i przypomniał nam żywo proces Lewandowskiej. Jako początkujący książkowy w fabryce szkła w Medias w Rumunji falszował listy przewozowe na wagony ze szkłem, a pieniądze uzyskane z tej oszukańczej manipulacji umieszczał w banku wiedeńskim. W ten sposób „oszczędził” sobie 100.000 szylingów. Czując się bogatym, zwał i wypłynął na gruncie wiedeńskim. Tam zamówił sobie u pierwszorzędnego krawca dwadzieścia garniturów, każdy po pięćset szylingów i tak wykwapowany wyjechał z dwiętnastoletnią dziewczyną do St. Morice, gdzie żył tak zbytkownie, że wkrótce roztrwonil wszystko, co posiadał.

Rozmyślał więc nad tem, w jaki sposób ratować się z opresji i wpadł na następujący pomysł. Nabył fotografie cudnego dziewczęcia i kazał z niej zrobić pięćdziesiąt tysięcy odbitek. Postarał się w biurze adresowem o pięćdziesiąt trzy tysiące adresów bogatych ludzi w Ameryce. Zaangażował pensjonowanego urzędnika, który pisał listy z prośbą o pieniądze przez całe trzy miesiące, pracując pilnie od 5 rano do późna w noc. Do każdego listu dokładał Kahan fotografie dziewczyny i prosił o dolara. Ale policja przeszkodziła wysyłce zbierającej prośby, bo jeszcze przed skończeniem tej pracy aresztowała go. Z całej tej afery wyszedł obronną ręką, bo fabryka szkła cofnęła swą skargę, a oszustwo z listami zostało przed czasem zdemaskowane.

Będąc na wolnej stopie spróbował Kahan szczęścia jako agent ubezpieczeń na życie. Pozornie zdawało się, że interes idzie doskonale, bo w krótkim czasie przyniósł moc ubezpieczeń, opiewających na trzy tysiące dolarów. Ale wreszcie wydało się, że Kahan ubezpieczał ludzi biednych, którym nawet płacił 40 szylingów na kosztą świadectwa lekarskiego i podpisu pod umowę ubezpieczeniową. Wykladał nawet za nich pierwszą premję, aby tylko wyostać przewię. Firma zwolniła coprędzej oszusta, który popełnił później malwersację w jed-

Doroczny bieg „Kurjera Poznańskiego”

odbędzie się w niedzielę, 3 kwietnia o godz. 12. Zgłoszenia do biegu przyjmuje redakcja do dnia 31 marca włącznie

Nasza przyroda w marcu

Marzec ma lichą reputację i to całkiem zasłużoną. I marzec w roku bieżącym potworzył ją w zupełności. W południe słońce zaświeci, za godzinę ukryją je chmury i roztańczone w wicherze płatki śniegowe zamroczą widnokrąg i ulice. Nocą zjawi się silny mróz, który dla zbyt ciekawych pąków naszych drzew i krzewów może stać się zubożnym.

Oryginalny widok przedstawiają często w końcu marca nasze brzozy.

Pokrywają się po złotą liścia w pół rozwiniętego, wokół których krążą niby roje białych motylków: płatki śniegowe.

Jednakowoż śniegu i mrozów marnocowych nie potrzebujemy brać tragicznie. Traktujemy je na równi z kaprykami młodej, pięknej damy, wiedząc, że wkrótce oglądać będziemy rozstępnione uśmiechem oblicze wiosny...

Dla drzew, dla krzewów i kwiatów jest jednakowoż nasz marzec macochą. Latosł gasi ze szczególną zawziętością ich porwy wiośnie. To też w dniach najbardziej sonecznych drzewa i krzewy mają wygląd zimowy.

Reprezentantki flory japońskiej, forsycje na górze Zamkowej, wciąż jeszcze pogrążone w śnie głębokim, a przecież często po inne lata w końcu marca pokrywają się kwieciami blade-zółtem, jak białka młodej Japonki. W zacisznych miejscach w przekopach, w rowach kwiaty już zwykle podbiały. Dziś ich nie widać. Nawet w lasach, w miejscach, do których Świst z Poławiem nie zagląda, nie spieszą ciemnopurpurowym kuklikom do wywieszenia na niskich łodyżkach swych dzwonek z złotymi sercami.

W królestwie ptaszek niewielkie też ożywienie, chociaż to prawda, że niektórzy śpiewacy już wrócili. Tylko panom myśliwym śpiewają głusze i cietrzewie, których mięso ci panowie wyżej cenią od wątpliwej wartości estetycznej śpiewu. To samo można powiedzieć o słomkach. Dużo animuszu okazują wróble, które wkrótce wywiodą z gniazd pierwsze młode. Na placu Wolności, na pozostałościach im-laskawie platanach robią hałas jak Żydzi na giełdzie.

Marzec wybrały sobie za miesiąc miłości nasze koty, które, posiadając znakomite futra, mogą żartować sobie na swych schadzkiach z chłódów. Serenady nie przysparzają im kocim Kiepirom ani kataru, ani chrypkę.

Oziminy na polach słabo się jeszcze zielenią, skąd wnoszą rolnicy, że jeszcze będziemy mieli chłody. Oby ich prorocstwo okazało się nieprawdziwe. Erel.

Kto ma młodzież, ma przyszłość

Zrozumieli tę prawdę już dawno zwolennicy trzeźwości narodu. Niestety brak było długo należytego oddźwięku wśród wychowawców. Obecnie zaznacza się większe zainteresowanie i stąd około Centrali Młodzieży Abstynenckiej skupiają się coraz liczniejsi kuratorowie kółek abstynenckich młodzieży szkolnej i pozaszkolnej. Także Złota Księga abstynencka znajduje zastosowanie coraz częściej tam, gdzie na prowadzenie kółka specjalnego warunki nie sprzyjają. Poza tem atoli z Centralą współpracują Komitety Naczelny Wojewódzki i Akademicki, jednoczące cały szereg najważniejszych organizacji młodzieży katolickiej, które ideę trzeźwości pragną systematycznie krzewić wśród swych członków, korzystając z usług Centrali. Podczas Sejmiku przeciwalkoholowego odbędzie się obrady Centrali, kuratorów kół i delegatów organizacji młodzieży i to w środę dnia 30-go marca o godz. 18 w sali Księgarni św. Wojciecha. Wykład o pracy w szkolnych kółkach abstynenckich wygłosi p. dr. Bochenek na podstawie osobistych doświadczeń.

Zmiana sali dla kursu opieki nad alkoholikami

Wobec nadspodziewanego zainteresowania się kursem powyższym donosimy, iż kurs ten odbędzie się w wielkiej sali Domu Król. Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1 i to w środę 30 marca o godz. 9 do 1. Natomiast wszelkie inne obrady Sejmiku przeciwalkoholowego odbędzie się zgodnie z zapowiedzią w sali Księgarni św. Wojciecha przy Al. Marcinkowskiego 22. Przypominamy, że Sejmik rozpocznie się już we wtorek, 29 marca o godz. 2 po poł.

Sekretariat generalny Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej

POPIERAJCIĘ TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Z Tow. Przemysłowych

Tow. Przemysłowców we Wrześni. Przy licznych udziałach członków, zagali walne zebranie wiceprezes p. Michalak, sekretarz p. Al. Matuszewski podał kilka komunikatów zarządu do wiadomości i zachęcał do brania udziału w zjeździe związkowym w kwietniu.

Na przewodniczącego walnych obrad wybrano aptekarza p. Koniecznego. Poszczególni członkowie zarządu zdali sprawę z czynności towarzystwa w r. ub. Towarzystwo odbywało swe zebrania regularnie, — rozmaicone często wykładami. Członków cr. 120, gotówki w kasie cr 600 zł.

Wybrano jednogłośnie nowy zarząd w następującym składzie: prezes — Al. Matuszewski, wiceprezes — Michalak, sekretarz — M. Krajewski, zast. sekr. — Knowski, skarbnik — R. Kizierowski. Przewodniczący złożył podziękowanie dotychczasowemu prezesowi p. Losińskiemu za jego zawsze gorliwą pracę dla towarzystwa, a nowo wybranemu zarządowi życzenia owocnej pracy w przyszłości. Nowo wybrany prezes p. Al. Matuszewski objął przewodnictwo, poczem rozwinęła się dyskusja o kasie zapomogowej, uchwalono odnieść się do ohydwy korporacyj miejskiej o obniżenie światła elektrycznego o 10 gr. za kilowat jak i za siłę i wyrażono życzenie udać się wspólnie ze zarządem Tow. Kupców do Urzędu Skarbowego o sprawiedliwy wymiar podatku obrotowego i dochodowego. Walne zebranie cechowało przebieg poważny, a sprawa podatkowa wywołała obszerną dyskusję i podniesiono poruszyć wszelkie środki celem uzyskania obniżenia świadczeń państwowych i na rzecz miasta.

Zjazd gazowników i wodociągowców miejskich w Wilnie

W czasie od 2—5 czerwca r.b. odbędzie się w Wilnie ogólnopolski zjazd gazowników i wodociągowców oraz Związku gospodarczego i zakładów wodociągowych w Polsce. Organizacją zjazdu zajmuje się Komitet, któremu przewodniczy prezydent m. Wilna p. Józef Folejewski. Celem zjazdu jest omówienie całokształtu zagadnień odnoszących się do gazownictwa, wodociągów i kanalizacji miast w kraju.

SPORT

Ostatni dzień

Już tylko w czwartek można zapisywać się do biegu o puchar „Kurjera Poznańskiego”

Ostateczny termin zgłoszeń do biegu na przelaj o puchar redakcji „Kurjera Poznańskiego” upływa nieodwołalnie w dniu 31 brn. Zatem jutrzejszy czwartek jest ostatnim dniem przyjmowania zapisów (od godziny 9 do 15 w redakcji „Kurjera Poznańskiego”). Kto więc jeszcze ma zamiar startować w niedzielę w tej konkurencji powinien w ciągu jutrzejszego dnia zgłosić się. Nadmieniamy, że kierownictwo biegu objął wiceprezes POZLA p. Ryszczewski, sędzią głównym jest p. Szcyp, a starterem p. por. Łapiński. Mierzą czas pp.: Ługowski, Prytyś, Sobkiewicz i Suppent; przy celowniku będą pp.: S. Weselik i Bujakiewicz; funkcje torowych objęli pp.: Gładysz, Krygier, Kultys, Lange, Mallow, Przychodźki, Słupski, Tilgner, Zakrzewski oraz F. i L. Zaranowie; jako lekarze będą czynni: dr. Paczkowski, dr. Śniegocki i dr. Sychala; sanitariuszem jest p. Jakób; gospodarzem — p. T. Weselik; sekretarzami pp.: Szwarec i Wasiak; wywoływaczem — p. red. B. Piotrowski.

Zawodnicy stawiają się do badania lekarskiego najpóźniej o godz. 11 w wielkiej hali na boisku „Sokoła”; w tej hali są również szatnie.

Automobilizm

Komunikat Automobilklubu Wielkopolski. Przypominamy pp. członkom, że w niedzielę organizuje komisja turystyczna A. W. wycieczkę do Wągrowca. Wyjazd nastąpi o godz. 14 z przed lokali klubowych. Poza tem odbędzie się w niedzielę o godz. 20,30 odczyt o właściwym smarowaniu pojazdów mechanicznych, który wygłosi p. inż. Trzoz z firmy „Vacuum Oil Company”.

Hokej na lodzie

Szwecja pokonała w Berlinie w niedzielę reprezentację Niemiec 4:1, przegrała jednak w poniedziałek 2:4 z „BSC”, który wystąpił w swoim zwykłym składzie z Wiedeńskim Bruceem. Ponadto popisywała się w przerwach Sonja Henie i Wiedenka Fritz Burger, przyjmowane entuzjastycznie przez publiczność.

Piłka nożna

„Garbarnia” przegrała z „Zidenicami” 1:3 (0:3). Jedyną bramkę zdobył Joks. Walka była ostra, a chwilami nawet brutalna zwłaszcza ze strony gospodarzy.

Pięściarstwo

Mistrzostwa niemieckie w Monachjum stały pod znakiem rażąco krzywdzących dla zamiejscowych zawodników orzeczeń sędziowskich, pod wpływem krzykliwego nacisku publiczności. Wobec braku policji wybrzyki widzowie posunęli aż tak daleko, że posypali się różne przedmioty w stronę ringu, przyczem raniono jedną oso-

bę, którą musiano wynieść z sali. Wyniki półfinałów były następujące: w muszej Ausboeck (Mon.) pokonał Becka (Duesseldorf) i Stasch (Dortl.) zwyciężył Schmidta (Stut.); w koguciej: Moehl (Berl.) wygrał z Pfeiferem (Stutg.); w piórkowej Kaestner (Erfurt) bije Weigerta (Mon) a Schleinkofer (Mon) zwycięża Arentza (Berl.); w lekkiej: Meseberg (Magd.) pokon. Heusera (Mannh), Donner (Berl.) zwycięża Helda (Mon.); w półśredniej: Mietschke (Treptow) wygrał z Kaestnerem (Erfurt), a Campe (Berl.) z Kuglerem (Mon.) co wywołuje nieopisany tumult w sali; w średniej Bernloehr (Stut.) pokonał Langa (Mon.) i Hornemann wskutek wycofania się kontuzjowanego Renne na wygrywa w. o.; w półciężkiej Schiller (Mon) bije Pietscha (Lipsk), Berger (Duish) — Bergera (Dortm.); w ciężkiej: Voosen (Kol.) zwycięża Wabnicka (Drezno), a Rameck wszedł wskutek wycofania się Haymana w. o. — Finały przyniosły następujące wyniki: Ausboeck bije nieznacznie Stascha, Spannagel wygrywa zupełnie niezastulenie z Moehlem, Schleinkofer zwycięża bardzo nieznacznie Kaestnera, Donner (Berl.) wygrywa z Mesebergiem, Campe (Berl.) — z Mietschkiem, Bernloehr (Stutg.) zwycięża Hornemanna (Berl.), Schiller (Mon) — technicznie lepszego Bergera (Duish) oraz w ciężkiej Voosen bije najnie spodziewanej po świetnej walce o 60 funtów cięższego od siebie kolosa Ramecka (Berl.). Wszystkie walki rozstrzygnięte zostały na pkt.

24-ta Loteria Państwowa (Nieurzędowa).

W czternastym dni ciagnienia 5 klasy wygrane padły na numery następujące: 10.000 zł na nr. 133949.

Po 5.000 zł na nr. nr.: 33011 62294, Po 3.000 zł na nr. nr.: 76549 115976 124415 Po 2.000 zł na nr. nr.: 11556 18383 22174 29007 45248 62693 74976 75123 83437 83611 107544 110043 111548 114202 142624 150991.

Po 1.000 zł na nr. nr. 3074 16081 17705 27347 27525 38775 43525 55676 60633 63259 75434 91886 92577 97489 98567 99672 100149 113790 114990 127289 131949 132986 138151 139944 140655 142665 149612 151096.

Po 500 zł na nr. nr.: 830 1145 1369 2514 2733 3648 3669 3645 6178 8144 9420 10174 10568 11531 12035 13381 13984 14588 16396 16832 16834 17373 17987 18570 20224 20340 23258 23719 24348 25606 26458 27684 27805 28171 28633 29470 29951 31267 31990 32888 32864 36157 37296 37630 39324 40408 43198 43796 44958 46930 47635 49212 54458 54682 56328 57186 57610 57715 58072 58554 58637 60519 60803 64248 65482 66332 71717 73943 74517 77736 80787 80748 81098 83670 84471 84715 86629 87585 87807 88802 89608 89785 90429 90562 91878 93281 93881 95953 96046 98486 99088 99358 99904 100978 101363 101321 101505 102599 102713 102773 103675 104046 105067 105402 105648 107175 108654 109730 110561 110637 111362 111708 112780 113254 115975 116212 116710 116852 119590 121594 122649 122791 123748 133116 134805 134977 135472 135923 136398 136575 137470 138191 139110 139575 140534 140752 140826 141625 143227 143346 144038 144171 145106 145241 146107 146241 146726 147076 149469 150276 151422 154457 152338 153663 158540 158746 159700.

Po 250 zł, wygrali numery następujące:

347 604 69 74 716 939 48 77 1041 237 365 431 61 523 25 37 80 604 19 27 721 869 922 91 2013 44 231 52 314 65 406 7 582 648 714 808 3023 80 175 204 85 413 46 514 88 601 715 86 843 910 75 4045 51 87 107 422 44 52 85 552 607 77 724 67 73 804 41 901 9 33 5154 91 215 251 76 502 622 762 85 880 929 6050 59 146 72 99 234 88 305 30 474 534 77 603 13 91 759 945 55 7055 70 193 361 76 503 27 632 820 56 84 943 8027 69 70 255 320 39 50 66 67 75 85 547 701 11 9178 91 229 33 93 336 54 414 565 623 32 735 60 804 57 73 76 10035 143 214 95 477 501 12 606 31 73 743 75 869 79 900 2 11013 120 87 243 56 392 419 28 553 630 67 97 720 849 53 945 84 12174 242 407 84 573 643 81 784 857 77 918 81 13197 374 490 712 31 57 85 823 14165 295 405 41 511 26 89 643 64 96 97 706 58 801 18 940 15029 38 227 36 76 327 96 426 574 801 15 904 37 16017 30 63 90 262 399 449 742 17012 239 352 57 80 406 30 55 579 82 87 859 934 18002 11 50 131 204 46 95 341 408 97 640 43 54 756 909 14 72 19073 98 111 47 70 252 331 53 82 447 715 823 83 933 20021 74 254 308 69 76 441 46 524 57 632 810 70 909 21019 65 127 46 333 477 79 542 80 607 738 934 39 80 22001 33 59 284 460 540 63 741 67 873 98 901 73 87 23174 278 89 315 40 79 498 604 75 87 721 36 96 903 10 66 24026 45 119 38 303 8 54 61 68 409 535 82 94 648 76 99 788 25005 7 20 43 133 76 460 87 97 511 613 740 802 24 916 26 26091 139 371 526 61 99 650 77 27029 31 108 61 217 316 49 79 610 38 95 715 86 933 52 56 73 28096 174 298 308 412 47 533 90 649 737 68 728 57 923 99 29097 155 222 337 73 417 96 546 63 684 93 716 69 954 70.

30064 94 97 205 342 450 97 528 42 46 655 61 78 712 25 70 875 939 71 31375 613 715 815 84 941 87 32000 37 141 93 255 94 318 26 54 89 424 30 624 58 785 809 948 33040 50 69 214 33 69 301 44 525 94 608 41 726 997 34037 38 88 98 289 306 41 47 694 715 61 67 87 802 48 35014 68 107 208 45 53 67 74 405 505 47 720 867 989 36056 57 124 71 91 202 8 11 23 571 77 679 837 614 905 9 28 37028 69 159 256 37 60 375 82 99 419 62 589 728 87 96 705 813 940 96 38105 24 28 47 306 49 77 91 539 80 702 836 76 903 39040 158 212 43 56 78 418 614 758 949 40074 81 129 46 72 208 89 390 585 696 799 817 27 50 41033 65 86 247 74 78 361 84 469 552 743 55 42020 43 61 101 95 207 318 462 97 638 812 78 96 921 43005 12 77 217 96 410 523 93 610 32 82 94 712 86 825 946 54 44172 260 69 307 11 46 460 514 25 96 603 701 67 98 879 926 45035 275 321 72 82 453 99 575 603 21 27 799 893 95 914 58 46002 16 49 493 561 640 93 906 12 47138 245 344 402 63 72 517 724 70 888 902 10 29 91 48033 58 93

179 323 51 76 91 423 64 509 59 642 722 45 62 93 867 87 96 925 49078 90 214 319 33 41 51 477 539 647 52 76 823 99 50021 80 179 443 552 88 713 94 856 59 86 94 990 51006 150 226 36 61 368 416 66 618 27 33 727 47 870 927 52016 36 41 105 313 46 474 666 758 71 93 826 53008 173 92 310 24 471 675 716 46 821 27 34 902 54049 260 465 534 675 81 89 735 828 34 920 44 71 55038 42 44 50 238 90 415 94 509 622 717 40 46 948 56015 311 76 453 84 510 674 76 94 726 52 63 830 904 57030 193 311 14 26 27 546 57 648 61 700 8 93 908 45 58016 64 91 106 307 31 529 83 734 44 835 914 59069 135 289 331 96 97 458 87 90 550 679 714 83 802 29 52.

60187 200 6 563 85 679 794 815 20 949 59 61108 85 218 24 70 370 96 446 89 99 631 98 797 819 62011 70 80 160 91 367 659 75 88 63016 39 43 68 101 5 214 39 44 360 432 521 609 25 57 891 64033 34 121 41 91 233 41 324 68 422 34 547 751 858 65000 40 61 68 116 395 428 66 88 539 625 6592 902 66013 202 387 406 598 619 98 864 82 918 76 88 67159 224 73 430 35 77 640 97 814 28 29 76 98 922 68151 52 94 97 438 712 36 835 65 921 69097 105 214 67 496 583 615 70166 77 90 268 319 23 418 57 776 800 52 84 95 927 71062 71 92 146 96 232 47 302 15 65 457 95 538 615 45 855 926 83 72077 79 146 73 204 23 431 44 62 92 633 36 97 926 72 89 73000 9 42 60 66 74 75 172 247 68 329 605 12 43 892 74095 167 95 253 354 550 67 819 59 75001 4 122 230 38 44 332 75 431 509 761 802 7 91 909 58 76036 47 68 71 173 207 71 390 420 81 86 530 36 705 927 76 77022 26 106 41 88 273 86 503 770 853 85 945 66 78087 91 107 67 249 95 323 45 89 490 531 638 53 731 88 818 38 79003 32 122 23 38 56 309 453 586 614 991 80126 79 287 305 9 28 565 663 79 91 719 83 81060 92 198 270 80 324 56 63 529 45 826 984 82013 81 108 91 288 347 58 483 97 677 803 9 19 908 83040 45 115 70 302 77 477 569 600 64 706 892 905 73 84117 44 212 55 98 377 450 84 505 631 782 963 85053 78 123 54 81 298 669 92 407 34 544 614 711 31 35 49 944 54 97 86087 89 111 251 332 40 53 548 754 78 80 902 26 64 87136 66 67 75 220 400 528 634 97 724 925 58 88308 26 551 98 639 47 708 81 856 914 57 84 89 213 24 47 62 76 390 604 87 933 60.

90128 73 88 99 265 396 400 30 548 49 605 882 91124 204 14 69 97 428 87 585 706 807 933 44 92026 47 73 152 322 63 408 85 579 650 703 7 842 97 921 93001 6 9 72 90 219 334 448 76 79 529 823 79 922 27 77 80 94078 158 209 23 47 313 545 94 643 765 898 916 98 95091 129 218 335 471 538 53 620 75 90 828 906 28 41 96028 259 520 664 94 839 933 52 64 97 97071 98 172 224 81 520 57 83 643 703 5 98099 112 323 94 421 593 606 27 704 5 52 95 845 920 25 32 99014 63 243 69 79 84 355 538 57 61 647 764 66 74 856 100065 73 80 120 71 93 249 88 331 33 45 403 510 649 73 713 50 68 963 81 10183 116 26 32 61 293 311 419 513 96 700 26 700 832 65 67 915 30 76 102090 92 120 200 408 14 87 587 659 710 46 61 874 941 103057 80 259 343 576 600 822 104025 229 39 62 513 16 54 612 23 92 778 98 823 74 919 47 105015 116 21 87 215 465 640 43 89 849 905 106022 499 614 768 97 827 95 990 107205 48 73 99 331 82 468 582 611 21 56 97 705 63 849 51 975 108053 98 110 30 369 482 807 14 47 99 901 22 71 109004 59 102 42 64 95 239 321 56 480 534 656 714 61 857 929 90 110052 79 107 10 83 222 89 95 317 24 447 842 86 111035 208 328 46 408 50 83 566 669 75 785 916 21 39 65 112037 173 95 217 323 24 445 873 918 72 113138 222 39 46 316 86 443 594 99 631 57 74 735 857 91 925 114090 129 297 482 515 35 44 602 13 90 718 62 78 810 52 97 909 115012 41 54 68 117 44 48 64 71 208 49 410 27 75 94 590 611 22 732 50 93 849 901 93 116043 172 81 305 72 94 406 59 84 657 77 700 1 29 68 93 838 49 995 117127 263 342 84 452 66 78 585 778 810 92 966 118097 142 54 342 91 482 511 12 88 649 67 745 54 89 909 22 28 119300 200 337 41 42

Robotnik polski — to twój brat!

Nie żąda on od Ciebie jałmużny tylko uznania jego pracy.

Nie odbieraj mu bytu przez kupowanie towaru obcego!

Związek Obrony Przemysłu Polskiego

zw 13 507/8

POZNAŃ
ulica Rzeczypospolitej 1.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **200 właściciel**, Ochronie lokatorów podlegają, jednak możliwe byłoby umówienie się z podnajemcą o czynsz wyższy na podstawie pisemnej umowy. Ponieważ jednak prawdopodobnie przeciwnik nie zgodzi się na to, nie pozostanie Panu nic innego, jak w dalszym ciągu pobierać czynsz ustawowy. (a.k.)
— **Kopernik Poznań**, Gimnazjum im. Sułkowskich w Rydzynie lub Miejskie Gimnazjum w Gostyniu. (K.)
— **Iza**, Od czterech pokoi, Niech Pan wniesie sprzeciw. (a.k.)
— **J. F. Poznań**, Nie wiemy nic o takim kursie; prawdopodobnie był urządzony tylko doraźnie. (K.)
— **D. W. z Poznania**, Adresu amerykańskiego nie znamy. (K.)
— **Abonent 41**, Radzimy wysłać przez owego adwokata przypomnienie. (K.)
— **P. Gasiorek, emeryt**, Wartość zadana lub bardzo niewielka. Radzimy zapytać w tych kasach. (K.)

— **Prenumeratorka z Wildy**, Tow. Pomocy Naukowej dla młodzieży męskiej Wlkp. im. K. Marcinkowskiego, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 11a. (K.)
— **Hala-Basia**, Owszem. Radzimy po dokładnej informacji zwrócić się wprost do dyrekcji tej szkoły, Poznań, ul. Podgórna 12 b. (K.)
— **Student ekonomji**, W Złotowie gazeta polska nie wychodzi. Pisma łacińskiego nie znajdujemy w katalogach prasy. (K.)
— **P. Kowalski, Nowemiasło n. D.**, Radzimy przedstawić sprawę Tow. Pomocy Naukowej im. K. Marcinkowskiego, Poznań, ul. Ratajczaka 11a. (K.)
— **B. P. K.**, W herbarzach, które Pan może znaleźć w antykwariatach księgarskich. (K.)
— **Stały Czytelnik**, Dokładnych informacji udzieli Panu w biurze „Orbisu”, pl. Wolności lub „Par”, ul. 27. Grudnia. (K.)
— **Abonent z Łazarza**, Czy Pan żądał urlopu? Jeżeli nie, to ewentualnie prze-

pada bez prawa do pieniężnego wynagrodzenia. (K.)

— **T. M. Poznań**, Dochód osiągnięty z nowo wybudowanego domu mieszkalnego nie podlega opodatkowaniu. (K.)

— **P. M. Kowalska**, Zależy od umowy. Jeżeli pracodawca wyraźnie przyobieczał Pani zwrot tych kosztów, może Pan tego żądać i wyskarżyć. (K.)

— **W. H. Z.** Nie wiemy, czy to komorne jest za wysokie, w każdym razie kwot nadpłaconych już Pan nie odzyska, ani też nie może ich Pan policzyć na poczet przyszłego czynszu. Według nas powinno być zasada, że dobrowolnie zawartych umów należy dotrzymywać. Zresztą odsyłamy w razie sporu do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu. (K.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Polskiej Młodzieży Kat. Poznań - Jeżyce**, Dziś, w środę, dnia 30 bm. odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie o godz. 20,15 w salce parafjalnej.

— **Zaw. Zw. Pracowników Ubezpieczeń Społecznych w Polsce, Oddział w Poznaniu**, W dn. 30 marca o godz. 19 odbędzie się w sali nr. 19 Domu Rzemieślniczego przy ul. Ratajczaka 21, zebranie informacyjne w sprawie ustawy o uregulowaniu stosunku służbowego pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych

— **Wydział Czeladników Krawieckich przy Wol. Cech. Kraw.** Miesięczne zebranie odbędzie się w środę 30 bm. o godzinie 20 w sali Cechu przy ul. Romana Szymańskiego 10 (pl. Św. Krzyski).

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”**, „Święcone” odbędzie się w czwartek, dnia 31 bm. o godzinie 18 w dużej sali Domu Królowej Jadwigi.

— **Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców**, Zebranie plenarne w czwartek, dnia 31 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8. W dalszym ciągu kurs rysowania.

— **Klub Mandolinistów „Lutnia”**, Dn. 31 marca odbędzie się plenarne zebranie w lokalu p. Ratajczaka przy ul. Półwiejskiej 16. Początek punktualnie o godzinie 8 wiecz.

— **Tow. Młodych Przemysłowców (Wydział szewski)**, Zebranie Wydziału odbędzie się w czwartek 31 bm. o godzinie 20 w Domu Rzemieślniczym.

KRONIKA TOWARZYSKA

Koło Śpiewackie im. Moniuszki w Poznaniu urządzi w sobotę, dnia 2 kwietnia 1932 r., w salach Ogródki Zoologicznej zabawę. Pierwszorzedną orkiestra, różne niespodzianki. Początek o godz. 20. Wstęp 2 zł. Zaproszenie nabyć można w firmie „Kastor” Św. Marcin 55. A. Piński, Górna Wilda 17, i Maćkowiak, Marszałka Focha 41, na którą wszystkich członków i sympatyków Koła zaprasza Zarząd.

— **Stow. Porządku Publicznego dzielnicy VI, Jeżyce - Łazarz**, Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 1 kwietnia r. b. o godzinie 20 na sali p. Jaszyska, ul. Kraszewskiego 16

— **Wielkopolskie Koło Chyliczanek** przypomina członkom swym o zebraniu, które odbędzie się w piątek, dnia 1-go kwietnia o godz. 16 w mieszkaniu p. Szumskiej, ul. Chelmońskiego 9

— **Baczność czeladź rzeźnicza!** Nadzwyczajne zebranie sekcji odbędzie się w niedzielę 3 kwietnia o godz. 10 w lokalu „Metropol”, ul. Masztalarska 2 (obok straży pożarnej).

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: I. D. 2 zł; — Józefostwo Goździejewscy (Wielka 9), 100 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 752,15 zł.

Na chleb św. Antoniego: J. S. z prośbą o odnalezienie zguby 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 114 zł.

Na Towarzystwo pomocy dla zubożonej inteligencji: Jadwiga Suszczyńska 1 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 61 zł.

Na Tow. „Caritas” Dr. Gryglewiczowa, Jutrosin, dla bezrobotnych 10 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 477 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 27 marca 1932 r., o godz. 2.30 po poł., zmarł nagle, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy, najukochańszy i nigdy niezapomniany mąż, ojciec, teść, dziadek, pradziadek, szwagier i wuj, s. p.

Augustyn Paetzold

w 80 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 31 marca, o godzinie 4.15 po południu, z kostnicy cmentarnej Bożego Ciała w Dębcu, nabożeństwo żałobne w piątek o godz. 8-mej w kościele parafjalnym Bożego Ciała.

zw 14 009

W ciężkim smutku pograżeni
żona, dzieci i rodzina.

Dnia 29 marca 1932 r. zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona wielokrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa córka i siostra, s. p.

Anna Jasielska

nauczycielka.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 1 kwietnia, o godz. 3.30 po poł., z domu żałoby (Górna Wilda 24) na cmentarz w Dębcu. Msza św. żałobna nazajutrz, w sobotę, o godz. 9-tej, w kościele Bożego Ciała.

zw 14 011

Ciężko strapiona
rodzina.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 28 marca 1932 r., o godz. 6 rano, zasnęła w Panu, opatrzona św. Sakramentami, s. p.

Helena z Szumanów Drobnikowa

Członek Sodalicii Pań pod wezw. Niepok. Poczęcia Najśw. Marii Panny.

Zmarła należała do grona założycielek Sodalicii i działała na stanowisku przewodniczącej, następnie w Zarządzie przez lat 25, z nadzwyczajną ofiarnością własnych sił. Szlachetny charakter, jasny umysł, gorące serce, wielkie umiłowanie ideałów sodalicyjnych stawiały ją w rzędzie najgorliwszych czcicielki Marii i jako przykład wierności i miłości Bożej.

Msza św. odbędzie się we wtorek, dnia 5 kwietnia, o godz. 9-tej, w kaplicy św. Józefa. O modlitwę za spój Jej duszy proszą
Sodaliczka Pań.

dw 3 158

Dnia 29 marca 1932 r. zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy ojciec, teść i dziadek, s. p.

Walenty Helias

przeżywszy lat 73, o czym donoszą Krewnym i Znajomym

w smutku pograżeni

zw 14 019 **córka, zięć, wnuki i rodzina.**

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 1 kwietnia, o godz. 5-tej, z domu żałoby w Swarzędzu.

We wtorek, dnia 29 b. m., o godz. 6.45 rano, zmarł, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec i teść, s. p.

Jan Vogel

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się dnia 1 kwietnia b. r. o godz. 16-ej, z domu żałoby Poznań-Sródka, Warownia Reformatorów, na stary cmentarz garnizonowy. Msza św. żałobna odprawi się w sobotę, dnia 2 kwietnia, o godz. 9-tej, w kościele garnizonowym.

W ciężkim smutku pograżeni
córka i zięć.

W drugie święto Wielkanocne zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., w 23 roku życia, s. p.

Irena Büttnerówna

Sodaliska.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 1 kwietnia, o godz. 4.30, z domu żałoby Traugutta 23, na cmentarz OO. Zmartwychwstańców.

Wzywamy sodalicki do gremjalnego wzięcia udziału w pogrzebie, z odznakami sodalicjnymi.

zw 14 014 **Sodaliczka Panien Urzędniczek.**

Wielbnemu Duchowieństwu, Towarzystwu „Sokół”, Towarzystwu Młodych Przemysłowców, Członkom Sodalicii Marjańskiej, Personelowi Firmy, Krewnym, Znajomym i Przyjaciółom za nadesłane współczucie, złożone wieńce i liczny udział w pogrzebie mojego drogiego męża i ukochanego ojca naszego, s. p.

Wacława Rakowskiego

składają na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

Żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, Podgórna 2. Poczta 1. dw 3 162

Nie dziś, to innym razem!

Proszę wejść do sklepu, zobaczyć bieliznę, piękne trykotaże i dowiedzieć się o cenę bez obowiązku kupna. Pragnę PANIA przekonać, że DOBRY TOWAR, może mieć tylko SOLIDNA FIRMA, a płac WOLNOŚCI nie musi być drogiem!

Górski
pl. Wolności 3.

dw 3 157

Tapety
Linoleum
Ceraty

kupuje się

bardzo korzystnie

przy ul. Pocztowej 3!

w firmie

Zb. Waligórski
tylko naprzeciw poczty
dw 3 086

NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO ZAKUPU

Chemikalia

Csencja octowa

Kleje - Szelak

Farby, Lakier

Pokost - Pendzie

Tran garbarski

Karbolinum - Karbid

FG. FRAASNAST
W. W. KAISER
HURTOWNIA DROGERYJNA
POZNAŃ - WIELKA 14

Pw 11 293/4-10.147/1135

Od dnia 1 kwietnia r. b.

Kasa nasza przy ulicy Nowej nr. 10

otwarta będzie codziennie z wyjątkiem sobót i dni świątecznych również

po południu od godziny 6-7

lecz tylko dla **wpłat**

na rachunek oszczędnościowy i czekowy.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA POZNAŃ

(dawn. Bank Miasta Poznania.)

nw 9 544

Z dniem 1 kwietnia 1932 r. przenosimy biura nasze jak również oddział instalacyjny z ulicy Pocztowej 26 na

ul. Półwiejską 35

Przy tej okazji polecamy się nadal łaskawym względem Wielce Szanownej Klienteli Pw 11 794-13.30

Zjednoczone Przedsiębiorstwa Elektryczne

Inż. K. Gaertig i S-ka, Sp. z ogr. odp.

telefon 3584 i 2582.

Biura czynne od godz. 8-16-tej.

Do Szanownego Obywatelstwa miasta Poznania.

Z okazji otwarcia oddziału

firmy mej przy ul. 27 Grudnia 3. odebrałam tak wiele dowodów szczerzej życzliwości, kwiatów i powinszowań, że nie jestem w stanie każdemu z osobna podziękować. Wzruszona objawem tytoletniej sympatii dla firmy mej składam na tej drodze wszystkim me najszczerze i najserdeczniejsze

podziękowanie.

Walerja Patykowa.

Pw 11 791-13.30

A. DENIZOT

Luboń - (Poznań)

poleca

drzewa i krzewy owocowe, parkowe i ozdobne róże, konifery, rośliny nazywopłaty

Cennik na żądanie!

Cennik na żądanie!

Pw 11 758-54.194

Dla Rolników! Okazja!

Do wydzierżawienia natychmiast majątek 820 morg w powiecie wyrzyskim, pierwszorzędne warunki co do gleby, budynków, kolei. Poważni reflektanci z wykluczeniem pośredników, posiadający kapitał 40-50 000 zł, zgłoszą się pisemnie pod adresem: **Kryszewska, Piekary 6, II p., m. 5.** zw 14 008

Wielka nagroda

Celem rozpowszechnienia naszego przedsiębiorstwa, między czytelnikami pisma, firma nasza postanowiła rozdać tytułem wielkiej nagrody rozmaite towary. Każdy czytelnik może otrzymać

zupełnie bezpłatnie

(podług naszych warunków) premje w postaci kamgaranu na ubranie, kostiumy damskie, bielizna damska, meska pościelowa, koldry watowe, zegarki, instrumenty muzyczne, aparaty fotograficzne filmowe i inne przedmioty wartościowe, jeżeli nadesłanie prawidłowe rozwiązanie niniejszego zadania. nw 9 458

B-z-p-a-y-n-e-a-k-i-cz-

Kreski należy zastąpić literami, aby otrzymać powszechnie znane przysłowie. Udział w konkursie dla otrzymania nagrody jest bezpłatny. Niema żadnego ryzyka. Niepowodzenie wykluczone. Rozwiązanie prosimy nam przysłać w liście, lub na zwykłej pocztówce z podaniem dokładnego adresu, na co W. P. otrzyma szczegóły i niespodziankę. Posiadamy dużo listów dziękczynnych

POLSKA SAMOPOMOC WŁÓKIENNICZA - Łódź 5, skrzynka pocztowa 7. Oddz. 393.

Do wynajęcia od 1 kwietnia 1932 r. lub później

LOKAL HANDLOWY

o 2 oknach wystawowych (do 1. II. 1932 r. zajęty przez firmę Foto Greger), czynsz miesięczny zł 750.-, dalej

3 POKOJE w podwórzu, parter lewo

3 " " " " " "

3 " " " " " **prawo**

nadające się na hurtownie, kancelarję adwokacką, gabinet lekarski, laboratorja etc.

Blizsze szczegóły: **K. Greger, Poznań, ul. 27 Grudnia 18,** telefon 2750. Pw 11 792-13.33

Polonistka

kwalifikowana do 25 godzin tygodni w przyw. gimn. żeńsk. w Poznaniu, z niem. jez. naucz. od 1. IV.-1. VII. 32 r. może się zgłosić.

Waly Jana III 4.

(Godz. przyjęć 12-13).

zw 14 018

Pianino

czarne, w dobrym stanie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 14 010

Uczennicę

z ukończoną szkołą handlową. przy mnie **W. Janaszek,** ulica Jezuicka nr. 1 Skład porcelany.

Pw 11 797-13.40

Popieraj przemysł krajowy

Sery bez skórki oraz wszelkie inne gatunki.

J. Bruhin, Smętowo.

Do nabycia we wszystkich składach delikatesów i kolonialnych. Składn. Kryszewska, Skarbowska 11. tel. 16-05.

Składu lepszego

nadaj. się na kolonialny i delikatesów poszukują.

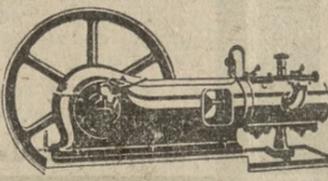
Oferty Kurjer Poznański zw 14 007.

Urządzenia do chłodzenia i wyrobu lodu

Systemu Atlas Kopenhaga

Automaty chłodnicze Glacia

Wyrób Krajowy

Własne biura Polscy
Gdynia tel. 17-47
Katowice tel. 47-49
Kraków tel. 130-49
Łódź tel. 141-83
Lwów tel. 48-88
Poznań tel. 77-85
Warszawa tel. 699-16

Przedstawicielstwa
Wilno tel. 8-64
Lublin tel. 9-52

STOCZNIAGDAŃKA
Adc. telegr. Stocznia. Gdańsk. Tel. 23 441

Kupno okazyjne!

DOM handlowy i czynszowy w najlepszym stanie, bez długów, w górnej części św. Marcina, sprzedam z rąk niemieckich za cenę 400 000 zł. Wpłaty około 200 000 zł. Reszta ceny kupna długoterminowa 7%. Oferty uprasza **Glaser,** Berlin-Wilmersdorff, Konstanzer Str. 61. Tw 934

UCHWAŁA. Na wniosek Wielkopolskiej Księgarni Nakładowej Karola Rzepeckiego, S-ki z ogr. odp. w Poznaniu Piekary 7, udziela się jej odroczenia wypłat na przeciąg 3 miesięcy i to od 22 marca 1932 r. do 21 czerwca 1932 r. Nadzorca sądowym mianuje się adwokata Leonarda Władysława z Poznania, ul. 27 Grudnia 14. Poznań, dnia 22 marca 1932 r. Sąd Grodzki II-a. nw 9 399

Już wkrótce

przenoszę mój magazyn do nowych lokali przy

Starym Rynku 52

i dlatego sprzedaję celem zmniejszenia zapasów wszelkie towary

za bezcen

Nadzwyczajna okazja korzystnego nabycia w odpowiednim wyborze: **Materiałów** wełnianych gładkich i deseniowych. **Jedwabi** czystych i sztucznych. **Firan - Stołowiżny - Kap Obrusów - Narzutek - Chodników itp.** Ostatnie kilka dni - Korzystajcie zatem ze sposobności!

J. Zagrodzki i S-ka

właśc. **Z. Bytnerowicz**

ul. Zamkowa 5 przy Starym Rynku

Pw 11 896-9-13.26 27

Przy losowaniu 7% obligacji stoł. miasta Poznania z roku 1924 wylosowano następujące numery:

Litera A. Nr.: 61-67, 331-340, 361-370, 371-380 585-590, 671-680, 1011-1020, 1051-1060, 1191-1200, 1331-1340, 1391-1400, 2021-2030, 2041-2050, 2111-2120, 2161-2170, 2181-2190, 2841-2850, 3041-3050, 3091-3100, 3511-3520, 3601-3610, 3621-3630, 3841-3850, 3881-3890 - 233 sztuk po 100.- zł. - 23 300.- zł.

Litera B. Nr.: 51-65, 251-300, 351-400, 851-861, 1301-1350, 1851-1900, 2551-2600, 3151-3200, 3451-3500, 4501-4550, 4601-4650, 5651-5700, 5951-6000 - 576 sztuk po 50.- zł. - 28 800.- zł.

Litera C. Nr.: 201-300, 301-400, 3101-3200, 3401-3500, 4001-4037, 4040-4100, 5001-5100, 6101-6200, 6304-6400, 6701-6800, 7001-7100, 7201-7300, 8101-8200, 8601-8700, 8801-8900, 9201-9300, 10601-10700, 10701-10800, 11201-11300, 11301-11400, 11601-11700, 13201-13300, 14101-14200, 14301-14400, 14501-14600 - 2395 sztuk po 20.- zł. - 47 900.- zł. Razem 100 000.- zł.

Wylosowane obligacje wypowiada się niniejszem ich właścicielom do spłaty w dniu 1 lipca 1932 r. i wzywa się do odebrania kapitału gotówką w nominalnej wysokości w złotych przeliczonych po przeciętnym kursie franka szwajcarskiego, notowanym na giełdzie warszawskiej w dniu płatności.

Razem z obligacją należy także przedłożyć kupony należące do niej, mianowicie kupony od nr 18-20.

Za nieprzedłożone kupony odlicza się odpowiednią kwotę.

Z dawniejszych losowań nie odebrano jeszcze: Litera A. Nr.: 1-4, 176-178, 388-390, 411-420 431-440, 461-470, 481-490, 1021-1025, 1093-1100, 1151-1160, 1161-1170, 1221-1230, 1241-1243, 1351-1360, 1371-1380, 1401-1410, 1411-1420, 1431-1440, 1441-1450, 1761-1762, 1781-1783, 2151-2160, 2381-2390, 2391-2400, 2421-2425, 3631-3640, 3651-3660, 3681-3690, 3711-3720, 3741-3747.

Litera B. Nr.: 4-6, 42-50, 166-200, 231-250, 1402-1405, 1430, 1451-1457, 1459-1462, 1464-1470.

Litera C. Nr.: 6-9, 22, 28-31, 38, 43, 45-52, 4101-4129

Właścicieli tych obligacji uprasza się o odebranie odnośnych kwot, gdyż ich nie oprocentujemy.

Poznań, dnia 24 marca 1932 r.

nw 9 534/5

MAGISTRAT XII/2

Na wniosek Poznańskiego Banku Ziemian, Sp. Akc. w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 13, udziela się mu odroczenia wypłat na przeciąg 3 miesięcy i to od 23 marca 1932 r. do 22 czerwca 1932 r. Nadzorcami sądowymi mianuje się adwokata Stefana Osmólskiego z Poznania, plac Wolności 11, i Antoniego Jaraczewskiego z Poznania, św. Marcin 14. Poznań, dnia 23 marca 1932 r. Sąd Grodzki. nw 9 398

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 31 marca 1932 r., o godz. 12-tej, przy ul. Wielkiej 9, sprzedam najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą:

bibliotekę, biurko, kanapę, fotele, stół okrągły, krzesła wyściełane pluszem, obraz, fotel przed biurko, śmigło do ławca z zegarem, nakrycie gobelinowe, dywan kolorowy, mandolinę, żyrandol, 2 ptaki wypchane i wiewiórkę, firany i rolosy, różne rogi, gramofon, kilkadziesiąt książek, instrument mierniczy, figurę na biurko, lampę elektryczną stołową, 22 płyty do gramofonu, gotownię, gondolkę, stoliki nocne z płytami, umywalkę dębową z lustrem i płytą marmurową, żyrandol, stojak do garderoby z lustrem. nw 9 362

Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem. **Krawczyk,** komornik sąd. Dąbrówki 14.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 1 kwietnia b. r., o godz. 11-tej, przy ul. Wolnica 2, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:

3 maszyn do pisania, 2 maszyn do szycia, maszyny do liczenia, balansu, 2 szaf żelaznych, kasy rejestracyjnej, umywalki, lustra, szaly do rzeczy, szfoniarki, 2 szaf do akt, 5 biurka, 5 kanap, foteli, biblioteki, krzesel, bufetu, kredensu, aparatu muzycznego, zegara, sztucera z przyborami, pieca żelaznego, listew do obrazów, konia na biegunach, regałów i stołów skladowych, płaszczy damskich, dywanów, 2 kompletnych jadałek, pokoju męskiego, saloniku damskiego i innych przedmiotów. nw 9 543

Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą. Poznań, dnia 30 marca 1932 r.

MAGISTRAT XIII/5.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1311
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze
słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo,
l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Torebki damskie

0.95; 1.—; 1.50; 3.—; 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3.90; 4.50; 5.50; 7.— Ceny o 50 procent obniżone. W. Czyst. Szkoła 11. Plac Wolności 5. Pracownia własna. Pw 11 787-12.115

Sypialnie

debowe kompletne 350 jadalnie 445 kuchnie 108. Fabryka Mebli Rynek Śródecki telefon 19-59. zdw 30 938

Krawaty

ostatniej nowości za bezcen sprzedaje Ceglowski ul. Pocztowa. nw 9 345

W Mosinie

na Kolonii sprzedam parcele budowlane. Urbanowski Mosina. ziw 41 454

Blüthnera

fortepian koncertowy jak nowy tania sprzedam. Ratajczaka 11a. IV. wejście mieszkanie 74. zdw 40 417

Kapelusze

modne najtaniej sprzedaje Ceglowski Pocztowa. nw 9 344

Drut kolczasty

jak nowy, pół ceny fabrycznej sprzedaje Gruszczyński. Przemysłowa narożnik Spichrzowej. zdw 41 271

Pistolet

F. N. 635 tania. Waly Jana 111. 10 sutereza. zdw 41 981

Mamy

do zamiany kamienice na majątki rolne i przemysłowe. Bank Właścicieli Nieruchomości. Poznań, Piekary 1. zdw 41 374

Nie kupuj mebli

zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędz gdzie tam najniższe ceny. Pw 11 260 1-45.63.70

Koszule

na miarę wykonuje materiały własne Ceglowski Pocztowa 5. nw 9 343

Sprzedam

z powodu stosunków rodzinnych z całkowitem urządzeniem i zapasem towaru gotówkę zaprawdzony interes galerijny, papieru i artykułów szkolnych przy ruchliwej ulicy w Poznaniu w cenie 10 tysięcy zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego. zdw 42 410

Fortepian

Mostowa 4 m. 9. zdw 42 439

Nowości — Ślubne

jako prezenty czysto srebrzone czysto porcelanowe

Czysto alpakowe — kryształowe — szlifowane najtaniej tylko wprost Hurtownia Porcelany Wroniecka 24 (podwórce). zdw 42 600

Ciężarówkę

dwu tonową sprzedam tania lub zamienię na mniejszą. Tomczak. Mosina. nw 9545

Wóz rzeźniczy

berlińska korzystnie sprzedam. — Wielka 17. rzeźnictwo. rw 5 089

Samochód

Ford w bardzo dobrym stanie sprzedam tania. Zapytania garaż Grochowe Łaki 2 u portjera. rw 5 087

Wózek

dziecięcy w dobrym stanie. Stary Rynek 53.54. miesz. 11. rw 5 086

Wilka

1-rocznego, czujnego sprzedam. Szewska 6. miesz. 5. nw 5 076

Składzik

z urządzeniem fryzjerskim lub bez wydzierżawi lub sprzedaj. Wilamowski. Wielka 22. rw 5 071

Zakład dentystyczny

w większej miejscowości Górnośląska do sprzedania. Potrzebna gotówka zł 3500. Łaskawe zgłoszenia pod „Egzystencja” do „Par”. Katowice Poprzeczna. Pw 11 892-71.31

„Antyki”

meble używane sprzedaje kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 11 894 54.233

Torebki damskie

0.95; 1.—; 1.50; 3.—; 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3.90; 4.50; 5.50; 7.— Ceny o 50 procent obniżone. W. Czyst. Szkoła 11. Plac Wolności 5. Pracownia własna. Pw 11 784-12.90

Dobrze

zaprowadzony skład odpadków bekonowych z powodu stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. — Adres Kurjer Poznański. zdw 42 151

Limuzyny

mała najnowszy typ sprzedam tania szybko. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdw 42 227

Drylingi

prawie nowy okazynie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego. zdw 42 205

Ogród

działkowy za bezcen okolica Łazarza sprzedam. Grzesko wiosk. Karwowskiego 16. zdw 42 176

Psa

sprzedam dog angielski centkowi. Zgłoszenia: Fort Radziwiłł mieszkanie 1. zdw 42 166

Z powodu

przeprrowadzki różne meble: skrzynia masyw. do pościeli. ubrania męskie na średnia figurę tania sprzedam. Oglądać pomiędzy 15 a 19 Matejki 7. m. 5. zdw 42 161

2,25 Bemberga

pończochy oryginalne z prawdziwym szewkiem. Strzałka 2.75 złoty Bemberg 3.45. Rekarawiczki skórkowe 3.50, kozłowe nowości 5.25, kremowe 1.25, eleganckie mankietka 1.85. Kombinacje jedwabne 2.90. Pantalony 0.90, jedwabne 1.50. Bielizna, bluzki, jedwabne, kołnierzyki, paski, kryształki, Buzinteria, Parasole, Torebki. Najpiękniejsze nowości największy wybór, najtaniej! Tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej.

Motocykl

Indian 3 1/2 sprzedam. Miłkołajewski. Górna Wilda 30. podwórca. zdw 42 512

Motor

elektryczny, prąd zmienny, 2 1/2 konia, z regulatorem obrotów, jak nowy sprzedam tania. Dmickarzna Muzyczna. Działki 3. zdw 42 499

Kawiarnię

z mieszkaniem sprzedam, Kurjer Poznański. zdw 42 657

Sprzedam natychmiast

8 sztuk walcy młynskich rozmiar 600x350, wałek 60 mm, cena 100 zł za sztukę, 4 sztuki 500x300 wałek 60 mm 80 zł za sztukę 2 kompletne urządzenia do kamienia młynskich cena 900 zł za komplet 5 łożek na wał 90 mm. — Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 143

Antykowe

meble, obrazy oraz dubeltówki nowa. Niegołewskich 26, m. 1, godzina 2-4. zdw 42 244

Motocykl

„Metches” nowy 3 konny wyścigowy najnowszy typ sprzedam. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 205

Tanio

Encyklopedie Gutenberga. Za Bramka 12 a. m. 3. zdw 41 848

Koń

śronek 6 lat 1.65 wysoki, półsrodek dobrym stanie, cztery koła na gumach. Bóżnica 15, m. 4. rw 5052

Maszynę

do wiania Adler sprzedam. — Szkoła 7/8 m. 8. zdw 42 500

Ważne dla palaczy!

Posiadać takiego aparatu do domowego wznosu papierosów „Velo” (do 30 sztuk na minutę), oszczędność w pieniądzu i 90% na czasie. Do obejrzenia: Henryk Cisek, Poznań, plac Wolności 3, miesz. 11, telefon 66-75. Na żądanie agent z demonstracją aparatu. zdw 42 561

Hurt — detal

kolonjalny bardzo dobrze prosperujący najlepszy na miejscu: — centrum powiatowego miasta garnizonowego, wszelkie szkoły korzystnie sprzedam. Cena ca. 16 000 zł. Poważne oferty Kurjer Poznański. zdw 42 744

Młocarnia

parowa i lokomobilna razem lub oddzielnie korzystnie na sprzedaż. Również traktor „Grossbulldog”. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdw 42 739

Pianino

krzyżowe, tania sprzedam. Kraszewskiego 13, mieszkanie 5. zdw 42 663

Pianino

czarne, krzyżowe sprzedam, Poplińskich 12, m. 20. zdw 42 539

Lisów

wybr. Wierzbice 13, m. 3. zdw 42 696

Skład

papierni mieszkaniem korzystnie Chwaliszewo 9. zdw 42 637

Skład

cukierków długości 750 x 450 z pokoiem tania. Dzierżawa 120 zł. Adres Kurjer Poznański. zdw 42 570

Stół

składowy szufladami, 4 mtr. — Przechylna 2, m. 4. zdw 42 532

Mieszkanie

ładne 2 pokojowe, meblami nowoczesnymi (sypialnia, kuchnia) w pobliżu Mostu Teatralnego już wolne. Cena 1400, w tym czynsz półroczny, gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 390

Zyrandol

nowy, duży do stolowego rozmiaru. Przechylna 2, m. 4. zdw 42 533

16.— para ślubnych obrączek i droższe. Zamówienia pocztą. Własna — Chwałkowski, św. — Marcin 40. zdw 42 459

Radjo

4 lamp, sprzedam lub zamienię na fot. Leisa. Skarbowska 21, m. 4. d w 3 156

Akumulator

tania sprzedam 48 amp. soda. 4 wolt. Focha 69, m. 9. zdw 42 351

Puszczkowo

4 morgi ziemi z domkiem, ogrodem i d na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 666

Pianino

tania sprzedam. Kreta 6, mieszkanie 11. zdw 42 680

Skład

przyległe 3 pokojowe mieszkanie przy ruchliwej ulicy korzystnie sprzedam. Marsz. Focha 30 mieszkanie 17. zdw 42 631

Jadalnię stylową

pięknie rzeźbiona, bardzo tania. Stolarska, Bukowska 9. zdw 42 692

Młodego

wilka sprzedam. Zórawia 12, mieszkanie 15. jw 2331

Srebrny lis, srebrny

cały, prawdziwy, kanadyjski — cudny okaz 700 zł. Pawełek, Ratajczaka 14. zdw 42 638

Motor

1 P. S. 380 volt prąd zmienny tania do sprzedania. Przemysłowa 24/5. zdw 42 483

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolarska Rybaki 15. nw 8857/8

Tania

sprzedaj pończoch Bemberga 3; 3.75; 4.50; 5.— zł. Ołbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A Szymański Poznań św. Marcin nr. 1 przy Placu św. Krzyż. Pw 11 610/12.11.81/82

„Centrala mebli”

Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór. Pw 11 251/2.30.35/2

16 morg

ziemi pierwszej klasy, bez budynku grunt pod budowę. Pole sie. Murowana Goślina Młynska 1. zdw 34 195/6

Hipoteki kupuję

realności poznańskich natychmiast płatne damno. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdw 42 164/5

Rzeźnictwo

w pełnym biegu mieszkanie w Poznaniu cena 3 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdw 42 231

Szafa

do rzeczy 160 cm oraz szafy kuchenne nowe tania sprzedam. — M. Jaśkiewicz Małe Garbary 1. zdw 42 235

Altana

nowa masywna przenośna i 25 m płocisk zielono malowanego, Niegołewskich 26, mieszkanie 1, godz. 2-4. zdw 42 243

Smoking

raz noszony sprzedam tania zaraz. Czerniejewicz, Chwaliszewo 58/59. zdw 42 260

Skład

kolonjalny mieszkanie pokój kuchnia. Adres Kurjer Poznański. zdw 42 263

Wózek

dziecięcy sprzedam. Śniadeckich 30 m. 6. zdw 42 318

Skład

spółwycy sprzedam. Adres wekaze Kurjer Poznański. zdw 42 402

Meble używane

jadalnia, sypialnia, męski pokój, gambitr koszykowy, regaly tania sprzedam. Dąbrowskiego 96, stolarska. zdw 42 467

Sprzedam

nożyce (Papschere). Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 365

Gospodarstwo

9 morg ziemi nadaje się ogrodnictwo, dom 5 pokoi kuchnia, chlewy, stodoła, od Poznania 10 km, cena 11 000 zł, wpłaty 7 000. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 42 424-5

Skład

cukierków, kawy, sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 517

Gospodarstwo

120 morg piasznej ziemi, jednym planie, 6 łaki, 2 ogrody owocowe, 5 komi, 12 bydła, 20 świń, martwy kompletny, od Poznania 9 km., kościół, szkoła, mieszkanie, dom 4 pokojowy kuchnia, drugie budynki murowane, cena 45 000 zł, wpłaty 20 000, reszta Bank Rolny po 7%. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 42 426-7

Minorki (koguty)

tania na sprzedaż. Hoffmann, Wierzbice 16. zdw 42 528

Skład

kolonjalny przeszło 30 lat istniejący sprzedam. Adres wekaze Oredownik 42 671

Platformę

na 30-40 cent. tania. Poznańska 18. zdw 42 661

Wóz

Berliński tania. Poznańska 18. zdw 42 662

Sprzedam

kanape, fotel, stół lustro szafa, umywalkę, łóżko jak nowe. Ratajczaka 12, m. 2. zdw 42 373

5 KUPNA

Planino

lub fortepian kupie. Oferty Kurjer Poznański. zdw 41 147

22 tys.

gotówki wpłace na nowoczesna wille okolica Łazarz lub parcele tania 1 000 m² korzystna. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 216

Dubeltówkę

bezkurkowa w dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 203

Kupię

1 000 dolarów w listach starych Banku Ziemstwa Kredytowego. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 327

Kocioł

parowy i prase ca. metr w kwadracie do fabrykacji gum kupie. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego. zdw 42 147

Pas

zapędowy kupie. Długość 20-30 mtr., szerokość 12 cm. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 145

Plac

pod budowę 900 — 500 m² kupie najchętniej Łazarz, Wilda Piłsenne zgłoszenia Kurjer Poznański. zdw 42 142

Poszukuje

dzierżawy majątku 400-600 morg dobrej ziemi wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 242

Zamienię

wille 5 pokojowa w Poznaniu przy przystanku tramwajowym na gospodarstwo rolne w pobliżu Poznania. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 230

Rower

używany kupię półwysięgowy — Warunki Oredownik Wielkopolski 2 5067

Piec

żelazny szamotowany kupie. — Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 492

Walcówkę

stalowa conche, maszynę do czyszczenia ziarna i nomady robienie kupie za gotówkę. L. Sieraficki, Poznań, Wroniecka 16, telefon 12 42. zdw 41 259

Kufę

cynkowa 1 000 litrów na podwoziu. Oferty cena Kurjer Poznański. zdw 42 276

Dom

z kilkumorgowym ogrodem pod Poznaniem kupie. Wpłaty do 8 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdw 42 361

Finany

kupie okazynie. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 535

Maszynę

do rzeźni używaną kupie. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 446

Szafę

składana, łożko kupie. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 507

Narzutkę

na leżankę. Oferty Kurjer Poznański. zdw 42 649

Butle stalowe

5-8 pokojowego mieszkania poszukuje nie wyżej I. śródmieście. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 267

Mieszkania
2 lub 3 pokojowego z kuchnią za czynszem miesięcznym wprost od gospodarza poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 42 257

Trzypokojowe
przynależnościami niżej 100 zł poszukuje Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 248

Urzędnik
państwowy (etat.) poszukuje mieszkania 1 pokoju z kuchnią od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 302

Poszukuje
pokoju lub dwa pokoje z kuchnią czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 629

Kolejarz
poszukuje pokoju z kuchnią od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 359

Małżeństwo
szuka pokoju kuchnią lub duży, wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 415

Dwupokojowego
poszukuje urzędnik. Oferty Kurjer Poznański r w 5 077

Dwupokojowego
kuchnią poszukuje. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 449

Małżeństwo
bezdziennie poszukuje pokoju kuchnią, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 506

2-3 pokojowego mieszkania kuchnią (łazienką) w mieście poszukuje wprost od gospodarza, zapłacie czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 501

Mieszkanie
lub pokój kuchnią poszukuje samotna, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 555

3-4 komfort. górna część miasta poszukuje bankowiec, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 583

Pokój
kuchnią poszukuje urzędnik, w tem kwartał zgóry, cena do 30 zł Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 527

Poszukuje
3-4 pokój łazienka etc. wprost od gospodarza od 1 maja, czynsz ugodą względnie pół roku na przód. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 718

Samotna
osoba poszukuje pokój z kuchnią w okolicy parafii Farniej wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 608

10 ZAMIANA MIESZKANIA

2 pokoje, pokój, łazienka zamienie na 2 pokoje lub mniejsze, okolica Rynku Wildeckiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 409

Mieszkanie
2 pokojowe kuchnią obok ul. Mickiewicza, kompl. odrestaurowane, światło elektr., zamienie na skład mieszkaniowy, dopłata. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 391

Zamienie
2 pokoje przynależnościami odnowione, początek ul. Dąbrowskiego na mniejsze lub podobne bez dopłaty. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 392

Zamienie
pokój słoneczny Jezycze na wiejsze centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 504

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
zupańskiego 5. m. 4. zdw 41 816

Frontowy
utrzymaniem, bez. Pocztowa 22. m. 9. zdw 41 894

Frontowy
Mielżyńskiego 25 a. II. prawo. zdw 41 904

Drugiego
pana w utrzymaniu 100 zł. Nowa 6. mieszkanie 7. zdw 41 974

Pokoik
z utrzymaniem za 110.— zł. światło elektryczne. ul. Czesława 17a. mieszkanie 24. prawo. zdw 42 066

2 pokoje
dla 1 i 2 panów blisko dworca i poczty zaraz wolno. Ul. Gąsiorowskich 10. drugie piętro lewo. zdw 42 193

Komfortowy
frontowy I. piętro, centrum. utrzymaniem lepszej osobie zaraz wynajmie. Wskazę Kurjer Poznański zdw 42 042

Pokoje
eleganckie, elektryczność panom samodzielnym. Wierzbicice 13. mieszkanie 9. zdw 41 993

Frontowy
jedno dwuosobowy wolny. Seweryna Mielżyńskiego 1. mieszkanie 13. zdw 41 965

Słoneczny
dwuosobowy Dąbrowskiego 33. mieszkanie 3. zdw 41 969

Pokój
dwom panom paniom. Chwałiszewo 5. mieszkanie 5. zdw 41 971

Pokoik
Śniadeckich 9. mieszkanie 8. zdw 42 225

Czysty
umeblowany samotnej osoby. — Maleckiego 26. II. zdw 42 220

Salon
i sypialnia albo pojedynczo. Kreta 7. m. 8. zdw 42 203

Śliczny
duży pokój umeblowany. Ogrodowa 4. parter. zdw 42 206

Pokój
wspólny dla 2 panów. Mostowa 26. mieszkanie 13. wysoki parter front. zdw 42 202

Frontowy
dwuosobowy, słoneczny. Pietrzak Półwiejska 6. zdw 42 198

Słowackiego
34 I. lewo, pokój, utrzymaniem, bez. zdw 42 195

Elegancki
Marcina 22 m. 7. zdw 42 196

Pokój
wynajmie niemiecka rodzina. Jeżycka 45. m. 9. zdw 42 181

Komfortowy
pokój solidnemu. Matejki 6. m. 5. zdw 42 180

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Maleckiego 33 I. prawo. zdw 42 179

Pokój
śródmieście I. piętro, elektryczność, telefon z utrzymaniem urzędnicze tania. Złoszenia Kurjer Poznański zdw 42 172

Pokój
elegancki frontowy dwuosobowy. Dąbrowskiego 49 b. mieszkanie 6. zdw 42 167

Dwom
paniom. Plac Sapiężyński 8. m. 8. zdw 42 163

Słoneczny
jedno — dwuosobowy, elektryczność. Focha 38. mieszkanie 7. zdw 42 158

Niekrepujący
elektryczność, nobliwy. Wały Jana III. 11. mieszkanie 4. zdw 42 337

1-2
frontowy słoneczny. Kochanowskiego 1 parter. lewo. zdw 42 252

Gwarna 17
mieszkanie 9 pokój 2 osobom, małżeństwu z urządzeniem kuchni zdw 42 321

Pokój
dla 2 panów. Mickiewicza 17. — parter. lewo. zdw 42 320

Niekrepujący
słoneczny wynajmie 1 lub 2 osobom. Śniadeckich 30. m. 6. zdw 42 319

Pokój
klatki schodowej dla pań. panów Szumigala. Półwiejska 37. zdw 42 313

Pokój
wspólny tylko inteligentnemu panu, utrzymaniem, bez tania. — Grobla 1 b. m. 3. zdw 42 312

Pokój
umeblowany osobne wejście. — Focha 74. mieszkanie 2. zdw 42 308

Lepszy
pokój panu. Wrocławska 5. m. 5. zdw 42 307

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 1. m. 8. zdw 42 306

Pokoje
dwa — jednoosobowe czyste. — słoneczne, elektryczność, utrzymaniem — bez. Piechocka Rzeźczypospolitej 4. zdw 42 330

Komfortowy
jednosobowy, słoneczny, niekrepujący, centralne, łazienka zaraz do wynajęcia Mickiewicza Adres Kurjer Poznański zdw 42 354

Bezdzielnemu
pokój z urządzeniem kuchni. Kozia 15. m. 6. zdw 42 326

Centrum
frontowy, elektryczność I. piętro na biuro lub jednoosobowy. Skarbowska 8 m. 6. zdw 42 332

Pokój
Skarbowska 7. m. 10. zdw 42 146

Pokój
dla małżeństwa, pokój dla samotnej tania. Marsz. Focha 96. m. 17. zdw 42 141

Pokój
i pokoik umeblowane wolno od 1. 4. dla panów. Zaczisz 2. m. 5. narożnik Jasnej. zdw 42 292

Umeblowane
pokoje wynajmie 1 i 2 osobowe. Jeżycka 45. mieszkanie 8. naprzeciw Ubezpie. Krajowej. zdw 42 290

Pokój
pościel pożądana. Wielkie Garbary 50. parter. lewo. zdw 42 288

Strzelecka
9. mieszkanie 4 słoneczny. frontowy pokój, elektryczność. zdw 24 284

Pokój
dla dwóch panów. Wierzbicice 41 b m 7. zdw 42 336

2 frontowe
dla małżeństwa lub panów. — Wierzbicice 24 a. parter. lewo. zdw 42 268

Pokój
wynajmie. Focha 30 I. prawo. zdw 42 261

Pokój
duży jasny dla pana u pana. gaz elektryczność łazienka. Matejki 52. m. 4. zdw 42 259

Pokój
dobrze umeblowany. Dąbrowskiego 36. mieszkanie 15. zdw 42 256

Elegancki
Szamarzewskiego 27. mieszkanie 17. zdw 42 254

Pokój
zaraz. Półwiejska 83 a. m. 13. zdw 42 253

Pokój
Wały Zygmunta Augusta 2. mieszkanie 4. front. zdw 42 328

Niekrepujący
Spokojna 27 I. m. 3. zdw 42 250

Pokoik
frontowy panu. Kanałowa 6 parter. prawo. zdw 42 239

Słoneczny
duży starszym solidnym. Matejki 58. I. zdw 42 233

Próżny
pokój używaniem kuchni wynajmie inteligentnemu bezdzietnemu małżeństwu Poplińskich 7 m. 10. zdw 42 304

Pokój
umeblowany wynajmie. Dąbrowskiego 24. mieszkanie 5. zdw 42 238

Gabinet
wytworny 1-2 osoby. Kreta 7. m. 9. zdw 42 032

Klatki
eleganckie, elektryczność, korzystnie. Dąbrowskiego 70. I. p. m. 24. zdw 42 374

Tani
Grobla 19. m. 12. zdw 42 369

Pokój
2-1 inteligentnym. Strona 7. m. 5. zdw 42 388

Dwa
ładne frontowe. Babińskiego 7. m. 1 narożnik Aloj. Marciniakowskiego. zdw 42 387

Dwuosobowy
Ratajczaka 28. m. 13. zdw 42 383

Pokój
św. Józefa 6. parter. prawo. zdw 42 381

Dwuosobowy
ładny, czysty pościela. bez. Jeżycka 43. parter. prawo. zdw 42 380

Pokój
dwuosobowy wynajmie. Aleje Marciniakowskiego 17 a. 8. zdw 42 379

Pokój
umeblowany 2 panom. Skarbowska 20. mieszkanie 9. zdw 42 378

Jedno-
dwuosobowy Św. Józefa 6. m. 10. zdw 42 377

Słoneczny
pani. Łąkowa 4 b. m. 7. zdw 42 376

Pokój
pokoik bez pościeli. Śniadeckich 9. m. 13. zdw 42 375

Pokój
frontowy. Strzelecka 5. L. lewo. zdw 42 634

Niekrepujący
Kreta 6. m. 8. zdw 42 635

Pokoik
Niegolewskich 16 m. 5. zdw 42 442

Pokój
Za Grobla 5. mieszkanie 27. zdw 42 443

Pokój
utrzymaniem, bez. Skłodowa 1. 3 wejście. m. 20. zdw 42 444

Niekrepujący
eleg. frontowy pokój dla inteligenta do wynajęcia. Skarbowska 8. mieszkanie 11. zdw 42 469

Dwuosobowy
Romana Szymańskiego 7. I. zdw 42 401

Umeblowany
1 lub 2 osobowy. Św. Czesława 16 a. I. prawo. zdw 42 403

Grunwaldzka 13
III. p. lewo: elegancko umeblowany. zdw 42 404

Wspólny
panu. Wały Jana III. 10 podw. II. mieszkanie 13. zdw 42 405

Niekrepujący
Szewska 15. m 10. zdw 42 395

Frontowy
1-2 osobowy, czysty, elektryczność. Maleckiego 26. m. 4. zdw 42 358

Pokoik
Matejki 6. m. 12. zdw 42 357

Pokój
frontowy, słoneczny, zaczej osobie spokojnie bezdzietne małżeństwo zaraz wynajmie. Wierzbicice 34. II. lewo. zdw 42 356

Słoneczny
czysty, wygodnie umeblowany. niekrepujący. Mickiewicza 29. parter. lewo. zdw 42 353

Pokój
Grobla 19. mieszkanie 8. zdw 42 348

Pokój
Ogrodowa 2. mieszkanie 11. zdw 42 346

Pokój
Romana Szymańskiego 9. m. 9. zdw 42 344

Pokój
frontowy. Małe Garbary 3. m. 3. zdw 42 366

Pokój
Żupańskiego 5. m. 4. zdw 42 367

Dwuosobowy
solidnym. Pościel pożądana. Świętokrzyski 3. mieszkanie 12. zdw 42 368

Pokój
elektryczność. Wierzbicice 15. m. 4. zdw 42 371

35 zł
pokój wejście klatki schodowej, elektryczność. Chelmońskiego 4. mieszkanie 9. zdw 42 372

Frontowy
elektryczność Strzelecka 3a. m. 7. zdw 42 495

Frontowy
Piekary 7. m 7. zdw 42 496

Folwark
220 mórg. żywym, mądrym inwentarzem, właściciela 12 lat, morgi 85 funtów. Objęcie 7 000. Nowak. Poznań. Kramarska 15 telefon 16 89. zdw 42 497

Pokój
balkonem, elektr., łazienka dla 1 lub 2. Górna Wilda 3. m. 21. zdw 42 498

Pokój
wynajmie Matejki 57. mieszkanie 2. zdw 42 399

Dwuosobowy
elektryczność, balkon. Maleckiego 3. II. m. 3. zdw 42 486

Dwa
pokoje duży ładny i mniejszy dobre utrzymanie ewentualnie dwu letycznie Ratajczaka 11a. wejście 7. parter. lewo zdw 42 044

Pokój męski
na biuro lub 2 panom zaraz lub 1 kwietnia. Fr. Ratajczaka 11 a. 3 wejście. m. 69. II. p. zdw 40 389

Słoneczny
pokój dla pani. Zobaczyć 15-17 godz. Reja 2 m. 15. zdw 42 481

2 pokoje
telefon, elektryczność, biuro, prywatnie. Św. Marcin 5. m. 13. zdw 42 480

Jeden-
dwuosobowy utrzymanie, bez. — Matejki 39. mieszkanie 7. zdw 42 479

Osobny
Wrocławska 29. III. lewo. zdw 42 477

Pokój
utrzymaniem bez. Wielkie Garbary 5 mieszkanie 12. zdw 42 476

Balkonowy
elegancki 1-2. Wielkie Garbary 44. mieszkanie 7. zdw 42 472

Klatki
1-2 osób. Rybaki 22a. mieszkanie 10. zdw 42 411

Elegancko
umeblowany pokój dla lepszego pana naprzeciw cukierni Dobskiego. Fredry 4. II. zdw 42 414

Dwuosobowy
frontowy, Hoffmann. Ogrodowa 2. zdw 42 416

Małżeństwo
lub dwie osoby przyjme. Matejki 6. mieszkanie 15. zdw 42 417

Duży
umeblowany. Kopernika 7. parter. zdw 42 419

Pokój
dla pana lub pani. Rybaki 16. mieszkanie 19. zdw 42 421

Korzystnie
słoneczne pokoje. Matejki 1. — mieszkanie 4. zdw 42 428

Pokój
wynajmie Różana 10. parter. zdw 42 429

Pokój
komfortem. frontowy, balkonowy, dwuosobowy zaraz. Śniadeckich 32 a (Parkowa) II. piętro, m. 6. zdw 42 430

Pokój
umeblowany z elektrycznością. Kopernika 8. m. 4. zdw 42 432

Pokój
Mickiewicza 34. podwórze m. 3. zdw 42 434

Frontowy
1-2 panom zaraz. Marcina 5. m. 11. zdw 42 433

Dwuosobowy
od zaraz do wynajęcia. Św. Marcin 39. mieszkanie 6. front. zdw 42 435

Fortepianem
ładny pokój. Wojciecha 14. m. 7. zdw 42 437

Pokój
Poznańska 26. m. 9. zdw 42 440

Elegancki
Podgórna 13. m. 10. zdw 42 441

Pokój
utrzymaniem bez Słowackiego 20. wejście Asnyka II. p. zdw 4 516

Słoneczny
2 panom. Kanałowa 4. II. zdw 42 515

Frontowy
Różana 21. mieszkanie 6. r w 5 090

Pokój
niekrepujące wejście. Szyperska 3. mieszkanie 6. r w 5 083

Panience
Wodna 7. mieszkanie 7. r w 5 082

Dwuosobowy
elektryczność inteligencji. Woźna 14 b. mieszkanie 18. r w 5 078

Pokój
umeblowany, balkonowy. Wielkie Garbary 21. mieszkanie 11. r w 5 072

Działynskich 2
mieszkanie 2. pokój inteligentnej pani. Pw 11 893-13.25

Pokój
jedno-lub dwuosobowy. Długa 4. mieszkanie 10. Pw 11 895-13.24

Inteligentowi
frontowy, elektryczność. Szwalcarska 26. mieszkanie 6. zdw 42 707

Pokój
spokojny, dobrze umeblowany. front. balkon. parter. Poplińskich 5 a. mieszkanie 10. 40-50 zł. zaraz. zdw 42 709

Pokój
świeżo odnowiony. Romana Szymańskiego 9. m. 10. zdw 42 447

2 pokoje
mały i duży. osobny wchód zaraz. Wały Król. Jadwigi 5 a. m. 7. zdw 42 450

Wspólny
dla pamiętki z pościela. Pocztowa 14. m. 2. zdw 42 452

Na
wspólny, wygodny, czysty przyjemny pamiętki lub małżeństwo. — A. Rajkowska, Weneckańska 12. zdw 42 715

Pokój
plac Nowomiejski 10 b. m. 5. zdw 42 455

Pokój
umeblowany inteligentnemu panu zaraz. Szulce. Strzelecka 31. parter. 4-6. zdw 42 456

Dwuosobowy
blisko dworca. Małszańska Focha 27. front. II. Sypniewska. zdw 42 460

Niekrepujący
Mostowa 3

Z klatki
schodowej frontowy zaraz. —
Wodna 8 mieszkanie 11.
zdw 42 604

Niekrepujący
słoneczny, elektryczność, dwom.
jednej, wolny. Strzelecka 31, m. 28.
zdw 42 603

Pokoik
biały dla panienki. Wały Król.
Jadwigi 2, m. 9. zdw 42 618

Pokój
umeblowany, niekrepujący zaraz.
Solacka 9, Klunyk. zdw 42 619

Dobrze
umeblowany pokój z fortepianem
lub bez do wynajęcia. Szyperka
3 II, m. 12. zdw 42 620

Pokój
elektrycznością czysty. G. Pra-
dzińskiego 11, m. 8. zdw 42 621

Pokój niekrepujący
panu. Wielkie Garbary 40, m. 8
zdw 42 623

Małżeństwo
używanie kuchni Focha 87, m. 10
zdw 42 632

Frontowy
niekrepujący 1—2 osób. Focha 87
mieszkanie 10. zdw 42 631

Niekrepujący
dwuosobowy pokój wynajme za-
raz. Patrona Jackowskiego 25,
mieszkanie 21. zdw 42 640

Inteligentnemu
panu Marcina 24, m. 5.
zdw 42 641

Dwuosobowy
frontowy 2 panów. Św. Marcin
49, m. 7. od 1—3. zdw 42 642

Umeblowany
od 1. 4. 32. Ogrodowa 12, mieszk.
15. zdw 42 547

Niekrepujący
Spokojna 25 a. m. 9 (Lazara).
zdw 42 544

30 zł
słoneczny, frontowy 1—3 osobom.
Wielkie Garbary 47, m. 9.
zdw 42 543

Pokoik
skromny dla pań Matejki 68,
m. 1. jw 2833

Pokój
do wynajęcia. Spokojna 16 a. m.
24. zdw 42 539

Dwuosobowy
używanie kuchni, bez. Miod-
kiewicza 17, mieszk 8. zdw 42 533

Odnowiony
Spokojna 27, m. 4. II. front.
zdw 42 537

Pokój
elektryczność, pianinem, utrzyma-
niem, bez. Św. Wojciech 22-24,
m. 6. zdw 42 536

Dwuosobowy
utrzymaniem. Przecznicza 2, m.
4. zdw 42 534

Pokój
do wynajęcia Mostowa 26, m. 40.
zdw 42 530

Ladny
dwuosobowy, frontowy pokój,
elektryczność. Stroma 26, m. 12.
zdw 42 528

Wspólny
panu. Mostowa 5, m. 13.
zdw 42 527

Centrum
dwuosobowy, frontowy, słonecz-
ny. Młyńska 13, II, m. 10.
zdw 42 521

Pokój
dwuosobowy lub bezdzietnemu
małżeństwu. Skarbowa 19, m. 7.
zdw 42 509

Dwuosobowy
Małeckiego 37, I. lewo.
zdw 42 508

Dobrze
umeblowany, elektryczność, ha-
ziemka, utrzymaniem, bez. Gro-
bla 6, mieszkanie 9. zdw 42 507

Szkolna
11, m. 8, elegancki 2—1 osobowy,
dobre utrzymanie. zdw 42 506

Niekrepujący
elektryczność od 1. IV. Ratajcz-
ka 11, mieszk. 50. zdw 42 672

Pokój
wynajme. Strumykowa 11, mieszk.
4. zdw 42 673

Frontowy
Wodna 11, I. piętro. zdw 42 676

Pokój
1—2. Bukowska 9, II. zdw 42 637

Pokój
wolny dla panienki. Woźna 11,
mieszkanie 17. zdw 42 638

Pokój
na biuro światłem elektrycznym.
Mostowa 2, mieszk. 5. zdw 42 600

Śródmieście
utrzymaniem, bez. Podgórna 2 a.
III. prawo. zdw 42 639

Dwom
panom. Łakowa 13, mieszkanie 5.
zdw 42 601

Pokój
1—2 osobowy z utrzymaniem —
Fredry 4 mieszk. 6. zdw 42 603

Pokój
dwuosobowy panom solidnym
utrzymaniem zaraz bardzo korzyst-
nie — centralne ogrzewanie —
elektryczne oświetlenie — usługa.
Św. Marcin 63, II. mieszk. 17.
zdw 3159

Śródmieście
słoneczny, czysty, ładny kultural-
nej osobie. Św. Marcin 57, m. 9.
zdw 42 540

Umeblowany
czysty 2 osoby. Dąbrowskiego 52,
m. 4. jw 2829

Słowackiego
30, mieszkanie 10 inteligencji.
jw 2827

Eleganckim
panom pokoje czyste, słoneczne.
Prusa 17, m. 5. jw 2826

Pokój
dwuosobowy dla pana z utrzyma-
niem lub bez. Słazica 1, m. 6.
jw 2824

Półwiejska
2 m. 6 utrzymaniem bez 1—3 —
Pianino. zdw 42 701

Umeblowany
Śniadeckich 6 a. Owczarszak, m. 4.
zdw 42 702

Dwuosobowy
fortowy używaniem kuchni za-
raz Słowackiego 48 II, prawo.
jw 2836

12 SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju poszukuje. Oferty cena
Kurjer Poznański zdw 42 140

Pokoju
na perferjach miasta możliwie
próżnego na przechowanie. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdw 42 323

Panu
elektryczność, Wierzbicice 24 b.
m. 14. zdw 42 293

Niekrepującego
pokoju skromnego szuka urzęd-
nik. Oferty cena Kurjer Pozn.
zdw 42 264

Pokoju
poszukuje urzędnik nie wyżej II.
piętra, światło elektryczne, nie-
krepujące wejście. Oferty z ceną
Kurjer Poznański zdw 42 241

Pokoju
eleganckiego zupełnie niekrepu-
jącego centrum z osobnym wej-
ściem poszukuje zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdw 42 236

Poszukuje
próżnego pokoju używaniem ku-
chini. Oferty Kurjer Poznański
zdw 42 234

Pani
posiadająca pianino szuka pokoju
wymaganie lekcyjne muzyki i kor-
zystanie instrumentu (ewentl. dop-
lacam) Oferty Kurjer Poznański
zdw 42 233

Młode
bezdzielne małżeństwo poszukuje
pokoju wzajemnie posadzi. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 42 508

Małżeństwo
poszukuje próżnego pokoju z uży-
waniem kuchni. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 42 502

Pokoju
lub wspólnego 20 zł poszukuje
pan. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 586

Urzędnik
państwowy pokoju możliwie nie-
krepującego. Szczegółowe infor-
macje Kurjer Pozn. zdw 42 532

Pokoiku
skromnego krawcowa. Oferty
cena Kurjer Poznański zdw 42 551

Pokoju
do 30 poszukuje starszy student.
Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. jw 2835

13 LOKALE

Suterenowe
ubikacje jasne, frontowe potrzebne
zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 42 325

Poszukuje
szopy, sklepu lub tanższego gara-
żu do przechowywania narzędzi
malarskich śródmieście lub w
pobliżu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 473

Skład
2 pokoje kuchnia, wydzierżawie.
Bittner, Dąbrowskiego 79,
rw 5 080

Ubikacje
przemysłowe 80 kwm. i ubikacje
w suterenie 60 kwm. Bittner, Da-
browskiego 79. rw 5 079

Garaż
do wynajęcia. Garncarska 3, u
stróża. zdw 42 711

Poszukuje
ubikacji parterowych na pra-
cownie w śródmieściu. Łaskawe
oferty Kurjer Poznański zdw 42 653

14 DZIERŻAWY

Warsztaty
garaże dla każdego przedsiębior-
stwa do wydzierżawienia. Gło-
bisz Kwiatowa 4 zdw 42 303

Skład
z mieszkaniem Staroleka od za-
raz do wynajęcia. Adres Kurjer
Poznański zdw 42 170

Domek
od 1. 6. przy Poznaniu, ogród,
pole 4 morgi lub bez. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 42 212

Dworek lub wille
na wsi, conajmniej 4 pokoje, we-
wsi kościelnej lub w pobliżu ko-
ścioła o dobrej komunikacji, naj-
chętniej z łazienką ogrodem, we-
randa lub balkonem i chlewikami
do trzymania drobnego inwentar-
za, poszukuje celem dzierżawy
ewtl. na kilka lat. Oferty z po-
daniem ceny i czasokresu trwa-
nia kontraktu Kurjer Pozn.
zdw 41 311

Bufet
kawiarnie lub restauracje na ra-
chunek przyjmie fachowiec. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 42 245

Poszukuje
składu kolonijalnego nadającego
się również na rezerwuat w mie-
ście lub dużej wsi. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 42 445

Garaże murowane
od zł 20.— miesięcznie
postój doba zł 2.— Garaże Pola-
nia, Drużbackiej 2 przy Parku
Wilsona. zdw 40 774

15 UZDROWISKA

Rabka
Pensjonat Helios' komfortowy.
Ceny przystępne. Oktawia Pi-
chocka telefon 70. n w 9 263

16 OSOBISTE

Za
weksle na zł 1000.—, 1000.— i
500.— z mojem podpisem nie od-
powiadam i ostrzegam przed wy-
kupieniem Marianna Schwark,
Sierakówko. zdw 41 947

Zgubiono
sobotę kościół św. Marcina fote-
ral z okularami. Za wynagrodzeniem
oddac Plac Działowy 5, m. 7.
zdw 42 183

Margot
(dawn. Przemysłowa) proszę o
obecny adres do Kurjera Pozn.
zdw 42 162

21 ZGUBY

Zgubiono
w drodze do kościoła św. Marcina
portfel z dokumentami osobni-
stymi oraz losem loterii 60 151.
Uczciwie znalazca zechce oddać
za wynagrodzeniem. Wały Zyg-
munta Augusta 1, m. 9
zdw 42 301

Zginal piesek
mały, czarny rehinpincer z białą
plamą na piersiach. Zwrócić za
dobrem wynagrodzeniem Engle-
rowa ul Ostroroga 20, przy ul.
Grunwaldzkiej. zdw 42 191/2

22 ROZMAITE

Witold Leworski
Obrazy i oprawa
tylko Wrocławska 36
największy wybór, najniższe ce-
ny. Pw 11 735 12,93

Nabiał
dziennie świeży dostarczam w
każdej ilości. Kurjer Poznański
zdw 41 959

Obrazy oprawa obrazów
najtańszej w firmie Witold Le-
worski. Wrocławska 36.
Pw 11 735-12,92

Autem
30 groszy kilometr. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 42 033

Urzędniczka
zredukowana poszukuje pokoju
wymaganie sycia, sycie wykwin-
nie. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 42 041

Akuszka
Kleinwächterowa Poznań, cen-
trum, ulica Romana Szumańskiego
go 2, pierwsze piętro lewo drug
dom od placu świętokrzyskiego
zdw 21 033

Reparacje
zegarków oraz wszelkiej biżute-
rii wykonuje tanio Bijoux D'Oc-
casion Fr Ratajczaka 2.
Pw 11 258-4.137

Dla naszych
Milusińskich
Bielizna niemiecka wszelkie-
go rodzaju w wielkim wyborze
po cenach nadzwyczaj korzyst-
nych poleca Fabryka Bielizny J.
Schubert Poznań ul. Wrocław-
ska 3 Pw 11 296-11,40

Meble
wyścielane przetrabia, odnawia
fachowo specjalność kluby w ak-
rze. Stycznińska, Wrocławska 18.
zdw 42 563

Obiady
na czystym maśle wydaje od 2—4
Ipsiana, Młyńska 4. zdw 42 067

Kilimów
artystycznych pracownia Wier-
zbicice 13, parter. zdw 42 695

Czapki
wszelkiego rodzaju również wyko-
nuje z powierzonego materiału.
micowane wyglądają jak nowe
Wiza, Wrocławska 13.
zdw 42 647

Gloria - Szampon
prowadzą drogerie np.: Gwama
15, Focha 63, Półwiejska 33, Da-
browskiego 47, Wronecka 23.
zdw 42 633

Koźnieryk 0,12
z praniem 0,15 gr. Wszelka bie-
lizna do prania przyjmujemy prania
Piekary 3, Niedolewskich 8.
zdw 42 363

Specjalistka
w płaszczach i sukniach z powo-
du braku znajomości poleca się w
dom i poza dom. Działalność 1.
parter, prawo. zdw 42 175

Bilansista
wykonuje prace buchalteryjne.
bilanse lekcyjne buchalterii i spra-
wy podatkowe. Oferty Derfert,
Zielona 6. zdw 42 148

Pracownia
Gorsetów
„Wanda“
Gorsety na miarę.
Gorsety gotowe.
Pasy do oiaży —
Paseczki sportowe.
Biustonosze wszel-
kiego rodzaju —
Reparacje gorsetów.
Ratajczaka 27 part.
zdw 42 418

Krojo
szycia wycucam w ciągu dwóch
miesięcy, także wieczorami. —
Wały Król. Jadwigi 3 a, m. 9.
zdw 42 406

23 OŻENKI

Dla
inteligentnej, muzykalnej wdów-
ki, posiadającej 35 000 gotówki i
wille, poszukuje odpowiedniej
partii. Piotr Mrówka, Ostrów
Wilko. Kościuski 2, zdw 41 944

Przystojny
kawaler pragnie poznać panne, za
której pośrednictwem otrzyma
pracę. Cel matrymonialny. Ła-
skawe oferty Kurjer Poznański
zdw 42 336

Panna
starsza z dobrego domu, sierota,
wyjdzie za pana z towarzystwa,
niżej lat 50, lubiącego muzykę,
nie potrzebującego majątku. Kur-
jer Poznański zdw 42 742

Właściciel majątku
kawaler, lat 38, przystojny po-
siadający 460 morgowy majątek
bez długu na Pomorzu, ziemia
bardzo dobra, poszukuje dla braku
znajomości pań żony. Panie
od 25—30 lat z majątkiem 50—60
tys. zechce swe oferty z fotogra-
fiam, ewentl. bez z całym zaufa-
niem nadesłać do Kurjera Poz-
nańskiego pod zw 42 741. Anon-
imów nie uwzględnia się. Za dys-
krekcję ręczę słowem honoru.

Znajomości
pana od lat 45 poszukuje wdowa,
średni wiek. Cel matrymonialny.
Oferty Kurjer Pozn zdw 42 720

24 NAUKA

Kursy
stenografii pisania na masz-
nach rozpoczynam 5 kwietnia,
Kantaks I. II. piętro. zdw 40 415

Student
rutynowany korepetytor udziela
lekcyj z zakresu gimnazjum. La-
cine francuskie niemieckie, za-
biady kolacje pokój, także po-
za Poznań, tanio Dobre poleca-
nia. Oferty pod zw 40 943 do
Kurjera Poznańskiego.

Matura
Eksternów, także początkują-
cych (mających wykształcenie
elementarne), przygotuje całkowi-
cie, poręczając wyniki, abs.
Uniwersytetu Siedmiolatnia praktyka.
Nauka zbiorowo, osobno. Opła-
ta 25 miesięcznie. Nowy kurs 6.
4. Spieszne zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 42 546

25 MUZYKA

Orkiestry
na zabawy wieczorki poleca
Jankowski, Pl. Wolności 17.
zdw 41 252

Pianino
wypożycze niedrogo. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 41 990

Instrumenty
dęte tanio fachowo naprawia
mistrz Talalaś, Poznań Zawady
5. zdw 42 184

Kto
udzieli lekcji gry na skrzypcach.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 42 342

Fortepian
do ćwiczeń. Lekcje muzyki. —
Jezuicka 8, wejście przez skład.
zdw 42 347

Udzielam
sumiennie, gruntownie lekcji gry
skrzypcowej słynną metodą prof.
Scewicka. W krótkim czasie
znaczące postępy. Warunki niskie.
Zgłoszenia Reja 2, m. 11.
zdw 42 633

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Rządca
gospodarczy, samotny, s facho-
wym wykształceniem 9 lat prak-
tyki w kulturalnych majątkach.
Obowiązki w uprawie ciężkich i
lekkich gleb, chowem i leczeniem
inwentarza, poszukuje posady —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 662

Nauczycielka
wychowawczyni rutynowana z
pozwoleniem państwowym — po-
szukuje posady do dzieci od 5—10
lat. Muzykę dobrze początki —
francuski niemiecki, bez konwer-
sacji. Referencje bardzo dobre.
Zgłoszenia: Zywiec (Małopolska),
St. Okuljar. zdw 41 587

Służąca
poszukuje zaraz posady. Oferty
Kurjer Poznański zdw 42 207

Fachowiec - ceramik
szuka odpowiedniej posady lub
przedprowadzi wszelkie ulepszenia
produkcji. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 41 590

Kucharka
średnim wieku, z dobrem goto-
waniem, czysta do wszelkiej
pracy domowej, szuka posady sa-
modzielnej. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 41 887

Księgowa - bilansistka
z kilkoletnią praktyką, obeznaną
z wszelkimi sprawami biurowe-
mi, przyjmie posadę stałą lub
przejściową od zaraz. Zgłoszenia
do Kurjera Pozn zdw 41 911

Ogrodnik
sumienny i akuratywny, wykona
prace wchodzące w zakres ogro-
dnictwa sumiennie i fachowo. —
Łaskawe zgłoszenia Siebert, Prze-
mysłowa 37, m. 12. zdw 42 021

Sierota
kochająca dzieci z cośkolwiek sz-
yciem znająca wszelkie prace do-
mowe poszukuje posady do dzieci
i lekchich prac domowych w lep-
szym domu za skromnym wynag-
rodzeniem od 1. 4. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 42 002

Starsza
dziewczyna poszukuje posady z
gotowaniem od 1 lub 15. Oferty
Kurjer Poznański zdw 42 069

Ogrodnik - zofer
lat 30 z 15-letnią praktyką
ogrodniczą, ukończonemi kursami
szoferskimi i praktyką poszukuje
stałej posady od 1—4 br. Obec-
nie na poważnym stanowisku
ogrodnika. Łaskawe zgłoszenia:
Wróblewski, ogrodnik, Winni-
góra, powiat Środa zdw 42 154

Kupiec
z praktyką księgowości eksp-
dycki, cla i sadownictwa poszu-
kuje posady w biurze lub podróży
branza obojętna. Oferty Kurjer
Poznański zdw 42 228

Dziewczyna
bredka pracownia poszukuje po-
sługi. Oferty Kurjer Poznański
zdw 42 223

Dziewczyna
do wszystkiego, zna gotowanie,
szycie poszukuje posady Oferty
Kurjer Poznański zdw 42 224

Szukam
posady do dzieci szyciem znam
robotki wszelkie prace domowe.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 42 223

Z wyższem
wykształceniem panna poszukuje
lekcyj lub jakiejś pracy biurowej
w godzinach popołudniowych —
Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 42 211

Służąca
z doświadczeniem poszukuje
pracy zaraz posady do restauracji
lub cukierni Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 42 201

Pokojowa
poszukuje posady najchętniej w
majątku. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 42 200

Absolwentka
farmacji, egzamin wojewódzki
poszukuje posady lub zastępstwa.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 42 199

Kucharka
z dobrą świadomością szuka stałej posady w lepszym domu. Także do wszystkiego. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 42 300

Pracznica
sumienna, czysta poleca się 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 478

Stelmach — kołodziej
własnymi narzędziami szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 271

Ogrodnik
kawaler lat 25, pilny swym zawdzie obeznan także w rolnictwie. Pracowity, rzetelny, poszukuje posady od 15 kwietnia lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 083/4

Ogrodnik
samodzieln. lat 24 poszukuje posady pracowity, sumenny dobry fachowiec. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 085/6

Kowal
pierwszorzędna siła zna prace ślusarskie szuka posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 626/27

Młoda
inteligentna panienska z ukończoną dwuletnią szkołą handlu i praktyką. Poszukuje posady od 1. 4. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 957

Poszukuje
posady biurowej, bankowej, kasjera lub administracyjnej. Referencje i kaucja hipoteczna do 30 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 412

Dziewczyna
uczniwa szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 438

Gospodyni
kucharka dzielna poszukuje posady na wieś za małym wynagrodzeniem od 1 lub 15 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański rw 5 075

Służąca
z gotowaniem szuka posady od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 708

Inteligentna
panienka znająca całkowite gospodarstwo domowe poszukuje samodzielnej posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 710

Szofer - rzeźnik
trzeźwy i sumienny, z dobrymi świadectwami, z dwuletnią praktyką szoferską jak i rzeźniczą w Krakowie. Poszukuje posady od zaraz, wynagrodzenie skromne. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 443

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Romeo i Julia”.
Czwartek, 31. 3. — „Sprawa honorowa”, prapremjera.

Teatr Nowy: Dziś — „Osma Zona Sinobrodzkiego”. Występ Junoszy-Stepowskiego.
Czwartek, 31. 3. — „Włamanie”. Występ gościny Junoszy-Stepowskiego

Piątek, 1. 4. — „Żywa maska”. Występ gościny Junoszy-Stepowskiego.
Sobota, 2. 4. — „Żywa maska”. Występ gościny Junoszy-Stepowskiego.

Teatr Wielki: Dziś — z powodu próby generalnej — nieczynny.
Czwartek, 31. 3. — „Tosca” — występ gościny Fr Platówny i A. Karpackiego

Piątek, 1. 4. — „Królowa Kina”, prapremjera. — Występ W. Bratkiewicza.
Sobota, 2. 4. — „Królowa Kina”.

Niedziela, 3. 4. — O godzinie 3 po poł. „Rozwódka”.
Ceny niższe.

O godz. 8 wiecz. „Królowa Kina”. Ceny miejsc od 0,50 do 4,50.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Czarujący chłopiec”.
Aurora: „Banda Czarnego Billa” i „Trzej wykołajeńcy”.
Colosseum: „Bohaterowie pod ziemią”.
Metropolis: „Bezimienni bohaterowie”.
Muza: „Siódme przykazanie”.
Orzeł: „Ogień”.
Roxy: „Księżniczka Trubula”.
Słońce: „Aniołowie Piekiła”.
Slinks: „Scaramouche — Ramon Novarro”.
Tęcza: „Dynamit”.
Uśmiech: „Król Królów”.
Wilsona: „Pieśniarz Paryża”.

Dobra
i tania krawcowa dom. poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 457

Służąca
młodsza, gotowaniem poszukuje posady do wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 651

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady do lepszego domu od 1 lub 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 645

Dziewczyna
młodsza uczniwa i czysta poszukuje posady 1. 4. do 2-3 dorosłych osób mieście lub na wsi do wszelkich prac z gotowaniem wszelkich szyć. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 654

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 595

Osoba
w średnim wieku dobrze polecona z dobrym gotowaniem, samodzielna poszukuje posady 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 614

Poszukuje
posługi lub jakiej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 560

Kucharka
z dobrym gotowaniem, prasowaniem, szuka posady 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 559

Dziewczyna
z prowincji młodsza, uczniwa, dobrze polecona, szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 543

Panna
zna gospodarstwo domowe, szyć szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 582

Czeladnik
piekarski pewny w swym zawodzie, obeznan z cukiernictwem, mający dobre świadectwa poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 745

Dziewczyna
wiejska samodzielna, gotowaniem, dobrze polecona poszukuje posady 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 613

Panna
znająca gruntownie szyć, haftowaniem, modniarstwo język polski i niemiecki poszukuje posady do dzieci lub pielęgnowania chorej osoby. Wymagania skromne. — Oferty Kurjer Poznański rw 5 070

Ogrodnik
z ukończoną szkołą ogrodniczą oraz praktyką poszukuje posady prywatnie względnie do ogrodów handlowych od zaraz lub 1. 4. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 601

Dziewczyna
uczniwa poszukuje posady z gotowaniem. Miejscowość obalna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 600

Inteligentna
panienka przychodnia szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 643

Dziewczyna
sumienna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 545

Sierota
dobrem gotowaniem, prasowaniem zaprawianiem praniem do wszystkiego, długoletnie świadectwo poszukuje posady od 15. 4. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 542

Krawcowa
szuka pracy w dom. szyć elegancko. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 531

Młoda
dziewczyna poszukuje posady od 1. 4. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 42 574

Panienska
poszukuje posady do składu męskiego lub do piekarni. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 573

Higienistka
solidna poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 42 670

Inteligentna
panienka poszukuje posady maszynistki względnie biurolistki. Wymagania skromne. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 42 673

Dziewczyna
zaufana, czysta z dobrym gotowaniem szyć prasowaniem, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 679

Kasjerka - bufetowa
młoda, inteligentna dzielna, poszukuje posady od 1. 4. względnie 15. 4. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 42 684

Dziewczyna
z gotowaniem ewentl. wszelkiej pracy domowej szuka posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 685

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 686

Za
kaucje 1000 zł szukam posady woźnego, portjera lub inkasenta Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 611

Dobra
krawcowa w dom. Oferty Kurjer Poznański jw 2823

Osoba
inteligentna, średnich lat, gospodarstwa, pracowita zajmie się gospodarstwem domowym samodzielnie w mieście lub na wjazd od zaraz. Zna trochę szyć. Wymagania skromne. Szyć gotowe zgłoszenia Kurjer Poznański jw 2825

Pomocnik fryzjerski
starszy dobrze polecony poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 42 694

Gospodyni
kucharka z bardzo dobrimi świadectwami znająca wykwinia kuchnie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 706

K. JANKOWSKI
Transport mebli
Poznań, Zwierzyniecka 29.
Tel. 68-63, 78-53. — Ceny najniższe.

Sierota
znająca prace domowe poszukuje posady najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 960

Dziewczyna
starsza samodzielna poszukuje posady do prowadzenia gospodarstwa domowego od 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 41 995

Służąca
z dobrym gotowaniem szuka posady od 1 kwietnia do wszystkiego do restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 998

Służąca
samodzielnem gotowaniem dobrymi poleceniami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 056

Małopolanka
z dobrym gotowaniem uczniwa i pracowita przyjmie posadę do wszystkiego od 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 41 961

Sierota
lat 19 z prowincji poszukuje posady do dzieci lub wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 972

Dziewczyna
uczniwa poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 973

Panienska
z dobrego domu poszukuje zajęcia na kilka godzin dziennie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 41 979

Dziewczyna
przyjmie posadę do lekkich prac lub dziecka tylko za utrzymaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 984

Dziewczyna
uczniwa z gotowaniem, praniem do wszystkiego poszukuje 1. 4. 32 Oferty Kurjer Poznański zdw 42 033

28 WOLNE MIEJSCA

Starszych bezdzietnych ludzi
za pomoc ogrodmie stróżostwo pokoj kuchnia darmo. Skład cygar Pocztowa 30 zdw 42 160

Inkasent - wywiadowca
zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 42 054

Dziewczyna
zdrowa, czysta z dobrym gotowaniem zaprawianiem, praniem do wszystkiego potrzebna od 15 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 064/5

Potrzebna
bufetowa 1 kwietnia, kaucja do 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 071

8 złotych
dziennie zarabaja osoby pracowite wszędzie. Stała poboczna praca domowa korespondencyjna Przedsiębiorstwo Przemysłu krajowego. Gdynia Port. dw 3 111

Posługaczka
uczniwa, zdrowa, predka dobrymi świadectwami potrzebna. Dąbrowskiego 41 a. m. 8. zdw 42 209

Gospodyni
z umiejętnością lepszego gotowania i prowadzenia gospodarstwa kuchennej poszukuje Kasyno Oficjalne D. O. K. VII. w mieście, ul. Plac Działowy 2. Reflektuje się na osobę poważną najchętniej wdowę po podoficerze względnie urzędniku. Przy zgłoszeniu należy przedstawić papiery osobiste. — Zgłoszenia od godz. 4 do godz. 5. zdw 42 197

Służąca
Małopolanka gotowaniem lub posługaczka potrzebna zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 42 190

Uczniwa
panienka lat 16, najchętniej sirotka potrzebna do wyręczania pani domu z dołączeniem do rodziny Adres Kurjer Poznański zdw 42 255

Służąca
młodsza dobrem poleceniem potrzebna Strzelecka 3 a. m. 7. zdw 42 494

Potrzebna
od 1 kwietnia gospośnia czysta, młoda dobrze polecona do 2 osób. Zgłoszenia 5-7. Niegołęwskich 19. 1. zdw 42 247

Kasjerka - stenotypistka
tylko z branży kolonialnej, około lat 20 dobrze polecona potrzebna od 15. 4. 32. Reflektuje na siłę dobra i dobrej rodziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 5 073

Cziłowiek
rzetelny, samotny kaucji 200 zł do koni i rozwożki pieczywa, stała posada zaraz. Zgłoszenia J. Górski Sady pow Poznański zdw 42 500

Służąca
potrzebna 27 Grudnia 20 Kamasa. zdw 42 329

Dziewczyna
potrzebna. Grobla 28, m. 1. zdw 42 488

Ekspedjentka
uczniwa z koncepcją potrzebna. Kraszewskiego 11, skł. 7. zdw 42 485

Służąca
do wszystkiego zaraz M. Focha 131/33 m. 1 zdw 42 471

Uczennice
roczne przyjęcie. Salon mód. — Matejki 59 mieszkanie 8. zdw 42 122

Służąca
Małopolanka do wszystkiego, cokolwiek gotowania, potrzebna — Zupańskiego 21, III, lewo. zdw 42 464

Maszynistki
początkujące poszukuje zaraz miesiąc próbną bezpłatną. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 466

Młoda
służąca do wszelkich prac domowych bez gotowania od 1 maja r. b. mies. 20,00 zł. Pogrzeńska, Wodna 7, III. rw 5 068

Posługaczka
młoda potrzebna zaraz Wilda. — Zgłoszenia do Kurjera Poznański rw 5 081

Służąca
dobrem gotowaniem, Wrocławka 38, podwórze, m. 32. zdw 42 362

Młodsza
lepsza dziewczyna do dziecka potrzebna, Grunwaldzka 25 parter, lewo. zdw 42 384

Niańka
z dobrimi świadectwami potrzebna 1. IV. Focha 41 mieszkanie 32. zdw 42 385

Doświadczona
kucharka potrzebna do lepszego jadłodzielnictwa i cukierni od 1 kwietnia. Uwzględnia się pierwszorzędnie siły. „Adria”. Srem Mostowa 8. zdw 42 622/3

Młoda
doświadczona bufetowa do lepszego cukierni potrzebna od 1 kwietnia „Adria”. Siem. Mostowa 8. zdw 42 624/25

Służąca
z dobrym gotowaniem, praniem i dobrymi świadectwami potrzebna ul. Kolejowa 19 willa. zdw 42 524

Uczniwi
sumienni posłańcy mogą się zgłosić o godzinie 19.30, biuro Woźna 11. zdw 42 541

Młynarz
rzetelny samotny z kaucją 500 zł od 15. 4. 32. Zgłoszenia młyn walcowy Sady pow Poznański zdw 42 501

Posługaczka
młoda silna na cały dzień. Zgłoszenia Dolna Wilda 76 zdw 42 511

Doświadczony
zupelnie pewny nie zamody pomocnik ogrodnicy do zakładu handlowego. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 249

Służąca
z dobrym gotowaniem do wszystkich prac domowych potrzebna od 1. 4. Za Branka 7 m 3 zdw 42 173

Fotograf
zdolnego poszukuje Markiewicza 27 Grudnia 7 zdw 42 152

Bufetowa
z obsługa, kaucja 300-400 zł. Zgłoszenia, Wielkie Garbary 1, Restauracja. zdw 42 529

Żelazniak
ze znajomością języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie, umiejący pisać na maszynie przy wolnym stole i stacji z podaniem wynagrodzenia może się zgłosić od 1. IV. 32. Nieuwzględnione oferty zostaną bez odpowiadania. Romuald Rożniowski skład Żelaza Lubiniec G.-Sl. zdw 42 738

Kuchmistrzini
starsza do hotelu potrzebna od 1. 4. 32. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji do Kurjera Poznańskiego zdw 42 785

Pokojowa
zaraz może się zgłosić — Hotel Royal, św. Marcina 83. zdw 42 675

Chirurgicznej
branży pracownik potrzebny. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 606

Służąca
gotowaniem czysta. G. Pradzińskiego 11 m 3 zdw 42 617

Wolontariuszka
fryzjerska lub kursistka potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 638

Dziewczyna
uczniwa, przychodnia cały dzień zaraz. Drużbackiej 8 mieszkanie 10. zdw 42 639

Dziewczyna
czysta, uczniwa potrzebna. Szamarczewskiego 16 mieszkanie 6. zdw 2 834

Fryzjerka
posada stała. Wrocławka 40. rw 5 084

Służąca
własna pościela Kreta 5 — 24. zdw 42 265

Służąca
do wszystkiego z dobrym gotowaniem Bukowski Piotra Wawrzyńska 45. zdw 42 335

Posługaczka
młodsza potrzebna. Zgłoszenia: Zagórze 1 m. 6, po poł. 4-5. zdw 42 334

Marszantkę
młodsza zdolną przyjmie poważną firmą Poznanią Oferty z odpisami św adewt Kurjer Poznański zdw 42 299

Pań
z dobrą reprezentacją poszukujemy Meżatki mają pierwszeństwo. Blizszych informacji udzielmy przy osobistym przedstawieniu się z dokumentami w czwartek od 10-17 Skarbowa 17 parter prawo. Pw 11 897-54 230

F. Woźniak, Poznań
ul. Kramarska 16
poleca w największym wyborze
Nowości Wiosenne
na suknie, kostjumy i płaszcze damskie oraz na ubrania i płaszcze męskie. Pw 11 796-13.34
Gotowe Płaszcze Damskie
modne kurtki futrzane i lisy
Ceny bardzo przystępne.

Restauracja Ogrodu Zoologicznego
W czwartek, dnia 31 marca r. b. odbędzie się pierwszy
Wieczorek Familijny
z tańcami, Pw 11 891-13.10
na który uprzejmie zaprasza
Gospodarz.

Humor zagraniczny

Zmiana sytuacji
— Czy to prawda, żeś odstąpił swoje przedsiębiorstwo buchalterowi, a sam objąłeś jego posadę?
— Tak, mój drogi, niech on teraz łamie sobie głowę, („Punch”). S. F.

Przedpłata
na kwiecień 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kwiecień 4,00 w agencjach w mieście 4,50, z odnośnym kwartalem 14,82 pod opaską miesięcznie w Polsce 9,00 w innych krajach 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przesyłek do wydawnictwa nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domaganie się niedostarczonych numerów lub odszkodowanie.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznej 200 gr. Od 1-lamowej milim. nia porannego przyjmujemy oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania wieczornego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 a stróża do godz. 11 większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstaje wkłutek matrycywania wydawnictwo nie odpowiada.